

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది మంగళవారము } No. 234
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౨౩౪

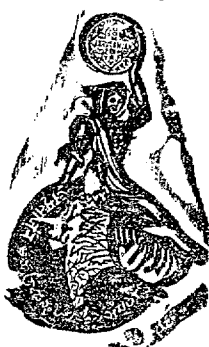
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివనియును

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

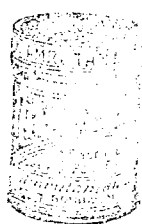

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

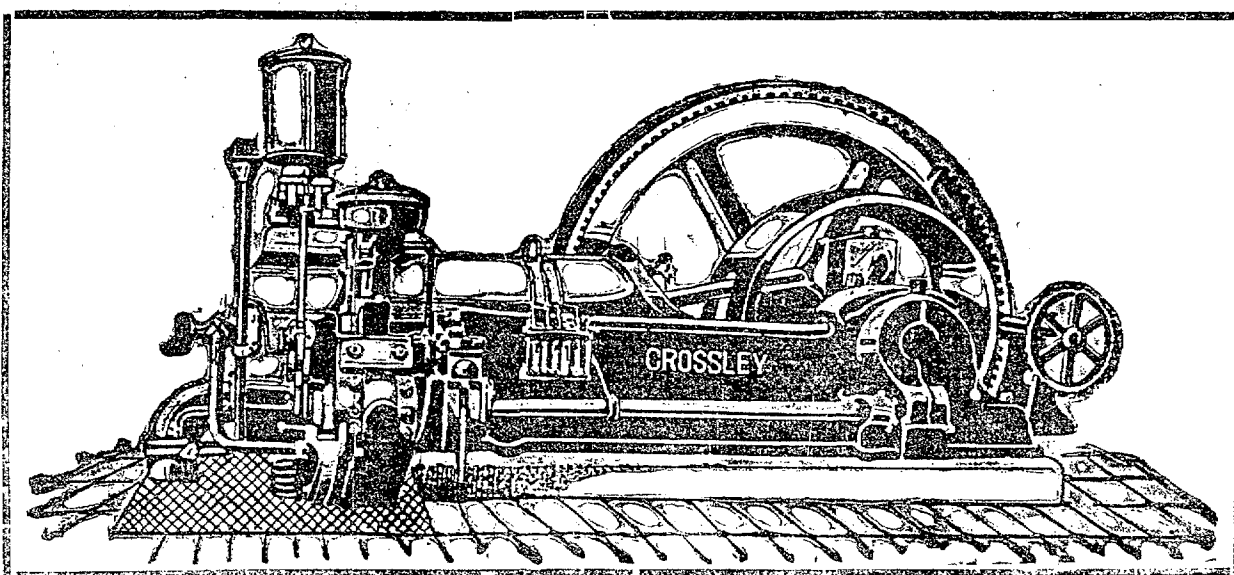
ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క్రాస్సిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్టన్
నో ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
లింగు శాస్త్రము
నందు తే. శబ్ద
నవ శాసము నర
యై న ప్రియ
మూవరు మొద
లగు వా లతో
గలదు.

1546

అనుభవము క్రాస్సిగానుండనవరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

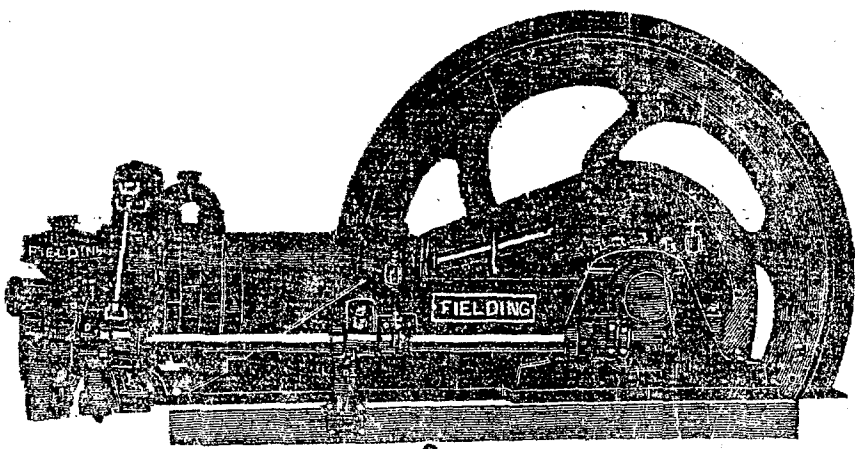
ఎంజినిర్లు, రైనుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్సి బ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీలింగు” వేటెంటు శమిడికల్
క్యూర్ సారింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చ్చుని సిటిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తి కరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

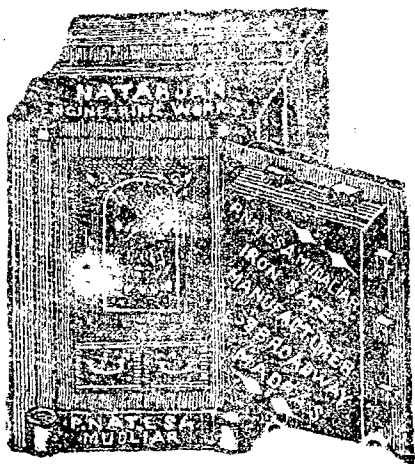
సోల్ యేజెంట్లు:-

తెలంగాణ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టు బాక్సు నెం 690 రు. 12, తంబు కెట్టిపేటి, మదరాసు. పోస్టు బాక్సు నెం 203 రు.

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటికే ప్రఖ్యాత కారణము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపవెట్టలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే శ మొదలి యార్, ఇనుపవెట్టలు చేయువారు,

ప్రాప్తి, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంబెర్లింగు వద్దను. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండరీ ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లులు కావలెన్ని సిలండర్లు, సాస్టింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయప్పిల్లెపేటి, పెద్దవాడకపేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ క్షేత్రములు వ్రాసిన బహుళ వ్రాయబడును.

నమ్మకము

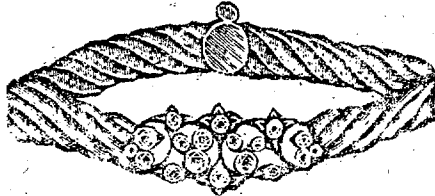
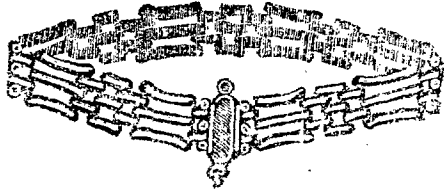
కల్పితము

మోసము లేదు

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

1842

పురుషుల చేతి గొలుసులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరిలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలగు 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారుచేయబడును. ప్రతివారం మూల రూ 5 మొదలు గు 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు పుష్కరాగ కేసులు, పట్టె కేసులు, సీమకములు అనుర్విన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చెల్లింపవలసియుండును. సీమ నెండ్లికి, ఎవరును బంగారును వ్రాచి నిచ్చెదము. 172 ఫులులుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1 కి రూ. 1.0-0 డబ్బిడి రామయ్య కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, 25, చై నానాబాద్ రోడ్డు, మద్రాసు.

(1398)

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

ముసలితనము, ఇతిరకారణములచే గలిగినవరములన్నిటి బలహీనత, ముడుతలబడిన దవడలు, చిక్కినట్లుయైన కనబడుట, మొదలు చెడుట అలసిపోవుట మొదలగునవి వ్యాధిని, విశేషకర్మము ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాళ్ళెలువలనను నివ్వచ్చు. కాత్త్రుసమృద్ధిముగా తయారుచేసిన ఈ వ్యాధి నివారకము నిరపయోగమైనట్టి ధీతులలో మాడ క్రొత్తనుగుతుననున పుష్టినియిచ్చును యింద్రులమువలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తి గానల వివరములకు వ్రాసిన యి బాము గా పంపబడును. 80 గురీలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తెలవము

ఈ తెలవము వైకాదుటచే నపుంసకత్వము ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సుగంధసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. ఈ తెలవము వైకాదుటచే నపుంసకత్వము ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సుగంధసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. 80 గురీలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేళవజీ, నెం. 49 బంధరుపేటి, మదరాసు.

కుర్దా మునిసిపాలిటీ ఎత్తివేయబడెను

బొంబాయి ప్రభుత్వము కారణములను నిరూపించుట

బొంబాయి, జనవరి 2:- బొంబాయి ప్రెసిడెంసీ లోని కుర్దా మునిసిపాలిటీని బొంబాయి ప్రభుత్వము ఎత్తివేసెను. (పబ్లికేషన్ కౌన్సిల్) విద్యుత్ కర్తవ్యములను మునిసిపాలిటీ నెలవే ర్చమియే ప్రభుత్వపు చర్యకు కారణము. మునిసిపలు షర్తుల లోని కలహభావములను, ప్రైవేటు వ్యాజ్యములకొరకు ముని సిపాలిటీ సామ్యుగుర్వ్యయము చేయుట, రిజర్వ్ ధినుండి సు మారు రూ 81,600 లు విలువగల ప్రభుత్వపు పూచీపత్రములు ఆ మ్యునిసిపల షరతులను మునిసిపాలిటీని రద్దుచే యాటకు ముఖ్యమైన కారణములని బొంబాయి గవర్నమెంటు నొక ప్రకటన గావించెను కాన పిదపరి మొదటి లేడినుండి మునిసిపాలిటీని నిల్పివేయవలయునని ప్రభుత్వము నిశ్చయించెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా ఉన్నత న్యాయస్థానము

నూతన అదనపు న్యాయమూర్తి

ద్వారక నాథ చక్రవర్తి గారు నియమింపబడిరి. ఢిల్లీ, జనవరి 2:- కలకత్తా ఉన్నత న్యాయస్థాన మున బనిచేయుటకు యిండియా ప్రభుత్వము నొక నూతన అద నపు న్యాయమూర్తి నినియమింపుటకు మంజూరు చేసినట్లున్నది. రికోడమునకు ద్వారక నాథ చక్రవర్తి గారు నియమింపబడి నట్లును దులియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సమావేశములు

అలహాబాదు, జనవరి 2:- క్రిష్టమును వారము దివ్యట చిన్న చిన్న సమావేశములు జరిగెను. అలహాబాదునందలి కాయస్థా పాలకాల భవనముందు హరిసంకీర్తన సమ్మేళన సమావేశము సమావేశమయ్యెను. ఆయోధ్యమహారాజున వండిత రామవల్లభ షరాంజీగారు అగ్రాసనాధిపతిగనుండెను. సమావేశమునకు పెక్కింద్రు హాజరైరి. రాయీసా హెబు లాలా కేదరునాథగారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సంయుక్త ప ర గ జా ల ప శు పోషకసభ సమావేశమయ్యెను. బాబా హనుమాన్ ప్రసాదహం డేగారి యాజమాన్యమున మల్లాకారులయు వ్యవసాయదారుల యు సమావేశము కాట్టినగరముందు జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

తంగూను పురపాలకసంఘ సమావేశము

కార్యక్రమమందలి ముఖ్యమగు మూడువిషయములు

తంగూను, జనవరి 2:- జనవరి 6-వ తారీఖున తంగూ ను కార్యక్రమసభ జరుగెను. కార్యక్రమముందు మూడు ము ఖ్యమగు విషయములు తీర్మానింపబడును. (పెసిడెంటుకు ఎన్నుకొనుట, కమిషనరులను నియమించుట, పన్నుచట్టాలు అమలునందు ముందుగాడ సంచులయూ లేక తీసివేయుటయూ అనంతరము నిశ్చయించుటయూ ముఖ్యవిషయములు.) ప్రెసిడెంటు 6-వ తేదీలో ప్రస్తుతములు నందున్న పన్ను చట్టము అంత్యమ గును. ప్రస్తుత మునునందున్న పన్ను చట్ట స్థానముందు ఆద్యమ యిండ్లను దీసికొనువారల లాభమునిమిత్తము నొకకొలెను బర్మా భాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు చాంబర్ల గారు ప్ర భుత్వముయొక్క సెలవుగోరిరి. సెలవుమీద బోవుచున్న గా విన్న స్కాటు గారి స్థానముందు బర్మాడిప్యూటి ఆక్టోం టెంటు జ నకలగు యు. సెట్ గారిని కమిషనరుగా నియమింపవలయునని భారతసామ్రాజ్య శాసనసభ్యుడగు యు. టాక్స్ గారు నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

హెంజాడా జిల్లాయందు అసనపుపోలీసుబల

ముంచుట

బర్మాగవర్నరుగారు మంజూరు చేసిరి

తంగూను, జనవరి 2:- హెంజాడా జిల్లాయందలి నూ తపడిహాడు గ్రామములందు అదనపు పోలీసుబల ముంచుటకు బర్మాగవర్నరుగారు మంజూరు చేసిరి. గ్రామముల పరిధిలో ప్ర భుత్వచర్యకు కారణము. (ఆ. ప్రె.)

ప్రహరం నరసింహం

దేశీయమహాసభ

మహాత్మాని అభిప్రాయములు

దేశీయమహాసభ కర్మక్షతతపహించిన గాంధీజీ మహాత్మాజీ యాచార్యులు ఏండు ఇండియాలో దేశీయమహాసభను గూర్చి తమయభిప్రాయముల నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

మనకును దెవ్వియో భావములు తొట్టించునట్లు పుదు వారిని రచించుట చాలకష్టము. ఆపరమేష్యము అభిలషింపదు. దేశీయమహాసభ నాయకత్వముల వ్రాయుచున్న కలముదీసి కొనునప్పటికి వాస్తవికగాడ నట్లయ్యెను. దినము ప్రయత్నించి చూచెదను.

గంగాధరరావు దేశపండియ, ఆయన కార్యధురంధ రుల సమాహమును అత్యున్నతనిగాంచెను. స్వరాజ్యవిజయము గాకపోయినను ఆయన నిర్మించిన విజయనగరము అత్యద్భుతముగ నున్నది. అన్నిటియందును మంచి కట్టుబాటు గలదు. అన్ని విషయములను చిన్న మొదలు పెద్దవరకు బాగా ఆలోచించి కేసిరి. చాక్లరు మాడ్లికారుగారి కాంతిపైనులు స్వకర్మానుష్ఠా తలై బహు చురకుగ నుండిరి. రహస్య విశాలముగ సాంపుగ నుండెను. అప్పటికప్పుడు దెట్టిన దుకాణములకు నుకరముగ నుండుటను తమాషా చూడవచ్చిన వేలకొలదిమందికి విరామ ముగ దినుగుటను వీలగునట్లు రహస్య లింకను పెట్టెగనుండిన నుండవచ్చును. దీపములు యేర్పాటుయేమియు లోపములేకుం డెను. ఇభానుండిమున కెదుట చలువరాతితో గట్టిన జలయుం త్రము అందమైనవేదీమహారందర నాహ్వనించుచున్నట్లుండెను. పురపాలకుల పురపాలకులు బాగుగ నేయున్నను యింకను కొంత శాస్త్రీయ విజ్ఞానములకు అవకాశముండెను. మురికినీరును త్రోసివేయు చట్టి యింకను పురాతనముగనుండెను. 1925 లో కాన్పూరునందు దేశీయమహాసభ జరుపదలచుచు పారిశు ధ్యవిషయములనుగూర్చి ఆ సమితినికప్పుడు తొందరపడక ఇప్పటినుండి ఆలోచించుచుండవలెనని నేను గోరుచున్నాను.

కాంగ్రెసు ఆవరణమునందుజేసిన యేర్పాట్లన్నియును నూయనముగ నుండెనని నిస్సంశయముగ జెప్పగలను. కాని గంగాధరరావుగారు పూర్వచారము వలెపెట్టు పెద్దపెట్టెన వారికి కావలసిన భోగములన్నిటిని సిద్ధముజేసి పైకి ఆత్మంత మనోహరముగ జేరిన చెప్పక విడువజాలను. అధ్యక్షుని కుటీ రము జూడుదు. నేను 'ఖద్దరుకుటీరము' కావలెనంటిని. నాకు ఖద్దరు 'సాధము'ను సిద్ధముజేసి ఆవహనపరచిరి. ఆభ్య థునికై ప్రత్యేకింపబడిన చుట్టు ఆవరణము అనసరమే. దాని చుట్టును కంచెయేయుటయు గూడ నన్ను చూడవచ్చు గుంపులు గుంపులు రాకుండ జేయుటకును అనసరమేయైయుండెను. కాని నేనే కాంగ్రెసుకు వైనయెడల ఆభ్యుత్థునకు అంత ఆవరణమును అంతటి సౌకర్యములను సగము ఖర్చులేక తయారుచేసియుండెడి వాడను. విపరీతపు ఖర్చుచేసినవానిలో యిది యొకటి మాత్ర ము జెప్పితిని. విషయనిర్ధారణ సంఘసభ్యులకును యితరులకును దెట్టిన ఉపాహారములు అనవసరముగ విపరీతముగ నుండెను. పెట్టుటలో మితములేదు. నే నిందులకెవరిగాని తప్పని నిందిం చుటలేదు. ఇట్లు యంతపట్టిన నంతపెట్టుట ఉదారహృదయ మునీ చాటుచున్నది. ఇదంతయును సదుద్దేశ్యముతోనే చేయబడి నది. నలుమదియెండ్రునండియవచ్చిన ఆచారము ఒక్కోజాలో భోజనము. ఈసంగతులు వివరపూరితములగుట మరల మరల విమ ర్శలుగూడ వచ్చును. 1921 లో నేనీవిషయమును వల్లభ భా యికి చూపించి ప్రారంభించి చూడవలెనని చెప్పగా ఖర్చుస్వ ల్పమునీటి అతిశయములు లేకుండ జేపెదనుగాని గుజరాతు వట్టి షిని గొట్టువని యందులేమా యని అట్లు చేయుట లేదనెను. ఏన్నో పలు దెట్టి తాత్కాలికముగ జలయంత్రము నిర్మింపకున్న యెడల మరేమియును పిసిని గొట్టులను కొనరులే యన్నను ఆ యన వివరపూరితము. ఆయనచేసిన విధముననే ముందుగూడ ఆ నుకరంకరనియు జెప్పితిని. పల్లభాంకి పిసినిగొట్టునిమిచుకొనుట యిష్టములేదు. కాన్పూరును మార్గదర్శకము గమ్మని కోరెదను. కాన్పూరు పిసినిగొట్టుతనము లేపు విడంబర చునిపించుకొనవచ్చు ను. పల్లభాంకి విడంబర ఆశయము తెన్నియో గలవు. అవసర మని యెప్పుడును అనుకొనవచ్చును ఆవరణవేసిన యంతముల గూ డ్ది యెప్పుడును యేమిగాని యనుకొన్నట్లు నేను వినలేదు.

కాంగ్రెసు భారతదేశమునకు ప్రాకారధారమై కష్టబడి యున్నది. దీనినిగూడ ప్రాతినిధ్యము చేపొంప నుద్దేశింపబడిన దని మనము భావించుచుకొనవలయును. సాధ్యమైనంతవరకు

వారి కనుకూలముగనుండునట్లు మనము సరిపుచ్చవలయును. కావున మనములోపములేదు లేకుండనే పిసినిగొట్టులను గా కుండనే ఖర్చుతక్కువజేయును అభివృద్ధి గాంచవలయును.

భోజనవసతులకు ఖర్చు చాల యెక్కువని నాయకత్వప్రా యము. కనీసము సిద్ధానందస్వామి పుస్తకమునుండి యొనగు పాత ము నేర్చుకొనవచ్చును. 1916 లో గురుకుల వార్షికోత్సవమున ఆయన అతిథులకు నిర్మించిన వసతి గృహములు నాకు భావక ము గలవు. రెండు వేల రూపాయలు పెట్టి కా భో జన ఆయన గడ్డిపాకలను వేయించెను. ఆ యావరణమునందు కం బ్రాక్టరులను దుకాణములను దెట్టుకొమ్మనెను. కాని యేమియు ను వారినద్దనుండి వమాలుచేయలేదు. ఆవిర్భాటులను జూచి యొ వ్వరును వేలే తివంకదెట్టరై. ఎట్టిది సందానముగనో వారికి దె లియును. గురుకులా వరణమునందు యేకాత్రము కష్టములేకుం డనే ఖర్చుయేమియు లేకుండనే 40 వేల మందికి వసతియేర్పరుప బడెను. మరయొక విశేషముగలదు. ప్రేక్షకులకు ప్రతివానినిని కావలసిన ప్రకారము చౌకగనో వివరీతముగనో యిష్టము వచ్చి నట్లుండుటకు వసతి యుండెను.

స్వామిజీ పద్ధతిని పూర్తిగననుకరింపవలెనని నేనుచెప్పట లేదు. కాని యిప్పుడున్నట్లు గాకుండ యంతకన్న చౌకగ మంచువలను జేయు టవరమని మాత్రము నేనుచూచించుచు న్నాను. ప్రతినీధుల రుసుము పక్షినుండి ఒకరూపాయజేయు నప్పటికి ఆందరును సంతోషించిరి. భోజనవసతుల ఖర్చుగూడ తగ్గునదికి మరంత సంతోషించెదరని నాకు నమ్మకముగలదు.

ప్రేక్షకుల వద్దనుండి వమాలుచేయు కొద్ది ప్రవేశపు రుసుము మాత్రమే ఆదాయములముగ నుండవలయును. కాం గ్రెసు ఒకసంవత్సరపు సంతకనుండి ఆందరునజేసి సంతోష మతో సంగతులు దెలిసికొనుటకు వీలగు నుండవలెను. కార్య సానుకూల భాగము ముఖ్యముగనుండి ప్రైవేట్ప్రదర్శనాంశములు దీనిచుట్టు నుండవలెను. కావున నది యావత్సతమునలేనే యీ ఋతువునందు జరుగుచు అనుకొన్న పనులను ధర్మభాధ్యతతో నిర్వీర్తింపుచుండవలెను.

ఒక్కవారములోనే యితరమహాసభ లన్నిటికిని కలిపి జేయుట వలన జాతీయ ప్రయోజన మేమైన యుండునని నాకు నమ్మకములేదు. కాంగ్రెసు వారమునందు కాంగ్రెసుకు సహాయకర్మముగను బలకరముగ నుండు సభలనుమాత్రమే జరుపవలెనని నాయకత్వప్రాయము. అధ థుడును ఆయన సహాలోచకవరమును కాంగ్రెసు వనరులలో దప్ప మరీ యేపనులనగాని జూచుటకు వీలుండజాలదు. నాకు ఇతరపనులేమియు లేకున్నయెడల నాపనిని నేను యింకను యొ క్కువగ నిర్వహించియుండెడి వాడనీ. నేనేమిగాని ఆలోచిం చుటకు ఒక్కనివిషయమైన వ్యవధి లేకనే పోయెను. నాలుగుభ్యి త్సార్వత్రిక విజయము గాంచునట్లు కావలసిన తూచనలను సిద్ధ ముజేయుటకు వీలుగాకపోయెను. సత్యమేమనగా యితరసభలను జరుపుచు, తమపనులయందు పట్టుదలను జూపించు. అదియొక ఆచారముగ సభలను జరిపెదరు. సంవత్సరమున కొకసారిజేయు సభలందు యావిధముగ ఉన్నకే క్రిని వేర్వేరు మార్గముల ద్రిష్ట కుండవలెనని నేను గోరుదును.

దేశీయకేళలు పరిశ్రమల ప్రదర్శనము యేలేటను జరుపు చు నభివృద్ధి జేయవలసియున్నది. సంగీత (కావ్యమనోహరమును వేలకొలదిమంది యాస్వాదించి యుండవలయును. దేశీయలోన త్యంతమును నున్నదిని గడించిన పరిశ్రమయెట్లు నాశనమైనదియు నావిషయ చారిత్రమునున్న తత్తునదుద్ధరణ మార్గములనున్న మ్యాజికులాంతరు బొమ్మనహాయముతో జూపుచు నిచ్చిన యేవ స్యాసములు సమయానుకూలముగను బోధకముగను మనోహరము గనుండెను. ఈఉపన్యాసములను సాలోచకముగ సంపూర్ణము గనుండునట్లులే నేర్పాట్లుజేసిన సతీతబాయును నాయకత్వనందము లను దెల్పుచున్నాను. నూలునడుకు పోటీగూడ కాంగ్రెసు నందు కాళ్ళతాంశముగనే యుండవలయును. అందులకు వచ్చు పోటీదార్శసంఖ్యయు, ఫలితముల విశేషమును, ఉచితవిరాళ ముల నిర్వహరింపంఖ్యయు జూడ దానియెడల ప్రజాసమృద్ధి యెంతో యధికముగనున్నదియు దెలియగలదు. ఈ నూలునడుకు నుద్దమమువలన స్త్రీలు యేమూలనో నుండువాడు దెట్టివచ్చు చున్నాడు. బహుమానములను బొందిన 11 మందిలోను నల్లరు స్త్రీలేయున్నారు. ఇందువలన యేవిశేషవిద్యాలయ విరుదముల ల్లగాని రానిప్రతిష్టయు అత్యవిశ్రామము వారికిగల్గింది. వారుగూడ తాము కార్యరూపమున జేయునహాయము పురు షులుజేయు దానంత యవసరమనియు, అసహాయమును తాము వీలైన పురుషులకన్న గూడ యెక్కువనులభముగ దీయగలమ నియు సర్దింపుచున్నాడు.

రెండువాగ్దానములు

ఒక తమిళప్రతినిధి యిట్లు వాగ్దానముజేసెను. "1925 ఏప్రిలు 30లోపుగా మధురలో 10 వేలరూపాయలను రైట్వేదనని నేను వాగ్దానము జేయుచున్నాను.

ఇట్లు మిథుత్తుడు, యల్. కే. తులసీరాం.

ఈ విధముగ వ్రాసి శ్రీయుత తులసీరాం తమిళప్రతిని ధుల సభలలోనే నుండగా నాకు పంపెను. 10 వేలరూపాయల రై ట్టుట యనగా అంతమంది సభ్యులను జేర్చుట యన్నమాటయే. ఒక్కమధురపట్టణమే 10వేలమంది సభ్యుల జేర్చు నెడల తమిళ నా డంతయు నెందరను జేర్చవలెను?

ఇంతకన్న ముఖ్యమైనది మరొక వాగ్దానము మూలానా ఇఫరీఖానుగారు చేసిరి. నేను నాయకత్వపదవిని విరమించు లోపల 25 వేలమందిని మహమ్మదీయులను నూలు నడుకునట్లు జేయుదనని వాగ్దానముజేసెను. ఆయన విజయముగాంచినయె డల మూలానా అగ్నినందనపాత్రుడే యగును. ఈపని జరిగినయె డల పంజాబులో 25 వేలమంది మహమ్మదీయ సభ్యులక యొ క్కువనికాదు. కాని యెంతమందియో పెద్దకే వస్తే యిచ్చు నున్నదని భయపడుచువుడు మూలానా ఇట్టిప్రతిజ్ఞయెట్లు చాల యద్భుతవిషయ మననలసినదే. మూలానా యా వాగ్దానమును భంగముజేసినయెడల అందుకు పరిహారముగ నేనుపాపముజేయ వలసియుండునని చెప్పితిని. ఆయన ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నన్ను ఆత్మహత్యజేసి కొమ్మని తాను గోరుటలేదనియు యీపని సాధ్యమే గాకున్నయెడల ఆ వాగ్దానము జేసియుండనివాడనే యనియు జెప్పెను. ఇట్టివాగ్దానములు ప్రతిరాష్ట్రమునండియు రావలెనని నేను కోరెదను. ఎ వ రు గా ని ఉ త్సా హ పరవశులైమాత్ర మిట్లు జేయవలదని కోరెదను. నిశ్చలకర్మ బుద్ధియున్నగాని యిట్టివాగ్దానములవలన నేమియు ప్రయోజన ముండదు. యుద్ధసమయమున అధికారులు ప్రతిరాష్ట్రమును యెంతమంది మన ష్యులను యెంతదబ్బును సరఫరాజేయువలెనో నిర్ణయించిన విషయము నాకు తెలియును. ఇంత సరఫరాజేయ వలెనని నిమిషముజేసి దానికేమైన భంగము గల్గినయెడల దాని తో శిక్షగూడ విధించుచుండిరి. రాష్ట్రములన్నియుతమ యిష్ట ము వచ్చినంత నిర్ణయించుకొని వాగ్దానభంగము జేసినను శిక్ష లేదన్నపుడు తక్కువ పనిజేయవలయునా?

ఒక బహుమానము

నేను కొరినమీదట రాలము ఖద్దరు సందేశముపై ఆ త్యుత్తమ వ్యాసము వ్రాసినవారికి జేయి రూపాయలు బహు మానమిచ్చునట్లు శ్రీయుత రేవాళకర జగదీశవ బావేరీగారు అంగీకారమును దెల్పిరి. ఆవ్యాసమునందీపశ్చిమయొక్క వివాళ చరిత్రను గూర్చియు పునఃపఠన విధానమును/హర్షియు చర్చింప వలెను. ఇంకను దీనిని గూర్చిన వివరములు యీసారి సంచి కలో ప్రకటింపబడును. మొ|| క|| గాంధీ.)

ఈ వాగ్దానములకు ముగించుటకు ముందు ఒకటిమా త్రము చెప్పక విడువజాలను. కాంగ్రెసు ఆవరణమునందు పాకి పని జేయుటకు 75 మంది కాంతిపై నిలుచు చాలమంది (బాహ్య ణులుండిరి. ముగ్గునిపివలు పనినాండ్రును దీసికొనిరిగాని కాంతి పైనికు లుండుటగూడ యవసరమని తలంపబడెను. ఈవైస్య మున కధికారియైన కాకాలేల్గారు యాజ్ఞులు యేర్పాటు జేయకున్నయెడల ఆఫీని అంతబాగా జరిగియుండనియేమిని చె ప్చుచున్నాడు. కాంతిపైనికులు యిష్టపూ రితో పనిజేసిరిని గూడ ఆయనజెప్పుచున్నాడు. వారిలో నొక్కరై నను పనినె గవేయలేదు. ఈపనికి యేకొలదిమంది మాత్రమేవచ్చెదరు. ఒకదృష్టితో జూచినయెడల యిది అన్ని పనులలోనికిని ధోకో త్రమమైపది. కాంతిపైనిక శిక్షణమునకు మూలము పారిశుధ్య కార్యమే యని తలంపవలసినదే.

సీసా 1-కి రు. 2-0-0. కు ను ము ఛార్జీ నేరు వి. పి.

యీమందు గనేరయా అను సెగోగమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్ర ద్వారమునుండి నెలువడు. ప్రాసమును మా త్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోయి, పోదలగు బాధ లను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధముయినా కనుమవ్యాధి లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదురును.

ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 246 నుదరానూ

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు

జవతి రాయగారియు పన్యాసము

విజయమందిరీరదమనుదృఢనమ్మకము

“హిందూమతాన్ని దీనియందు నిజమగు మైత్రీలేనిది స్వరాజ్యము అసంభవము”

గతశనివారము సాయంత్రము ౫-౩౦ గంటలకు హైకోర్టు లోని వివిధ లాల్లాల జవతిరాయగారు “ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను” విషయముపై నువ్వనిచిరి. ప్రభుత్వమున యీ సమావేశమును గోఖలేభవనమును టిక్కెటులచే 1000 మంది ప్రేక్షకులు రాగలుగునట్లు లేర్పాటుచేయబడెను. అందుచే టిక్కెటులు లభింపని అధిక సంఖ్యాకులగు విద్యార్థులు మొదలగు యువకులు భవనమును నిర్జీతమయ్యునట్లు ముందుగానే ఆక్రమించుకొనిరి. పలువురు యువకులు తలుపులనెట్టికొని లోనప్రవేశించిరి. శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు వారినెట్లులెనను సమృత్తి పరచి చెదలించ నయభయముల ప్రయత్నించిరిగాని వారిక్రమ యంతయు నిష్ఫలమాయెను. ప్రేక్షకు లెల్లయు లాలాజీయంతటి నాయకుడుపన్నుసేప వానిని వినుటకునై వచ్చిన మేము భగ్నా కులమై పోజాలవనియు సమావేశమును సమద్రవీతమునంద జరుప దగునని గట్టిపట్టుబట్టిరి.

పిదప సిద్ధిమయ మంతయు లాలాజీకి తెలియపరచ వారు తమ దేహ మన్ననలను నువ్వనిచిరి. సమద్రవీతమే బహిరంగస్థలములో నుపన్యసించుటకు సమర్థులించిరి. సుమారు విదారు వేల ప్రేక్షకులు లోనియందు సమావేశమైరి. రాజకీయములందు పాల్గొను అన్నివక్షులు నాయకులు వచ్చేసిరి. అందు శ్రీయుతులు హాలానా సోకతాల్, విద్యాసాగర పాండ్య, టంగుటూరి ప్రకాశం, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, మాలనా యాకులు హుస్సేన, యస్. సత్యమూర్తి, యస్. కేశవార్య, ఆదికేశవులు నాయకర్, వీరంగస్వామయ్యంగారు, గౌ. పి. నరేశన్, డాక్టరు సి. నరేశ్వరమలయాదు, పల్లగురుస్వామిచెట్టి, యస్. ముత్యయ్య మొదలియారు, లాడ్ గోవిందరావు, డా. వి. రామకామత్. వి. రామశాస్త్రి, పురుషోత్తమదాసు టాండూ, అల్లాడి క్రిష్ణస్వామి అయ్యరు, వి. ఎల్. కాశ్యప్, కె. విశ్వనాథమూనస్, డా. యా. రామారావు మొదలగు ప్రముఖులు గలరు. లాలాజీ మోకతాల్ గారలు సభాపదకపై నలంకరింప జను లత్యుత్సాహమును గను పరచిరి.

శ్రీయుత ట. ప్రకాశంగారి ఉపపాదనపై శ్రీమన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు సభాసమావేశపు లేర్పాటులను గూర్చి చెలిపి లాలాజీగారిని మద్రాసుజేరలుకు తాము నూతనముగ తెలియపరచుట అసంమంజసమగుననియు, దక్షిణభారతదేశమందు జాతీయత యనునది గలిగినప్పటినుండియు దేశీయమహాజనసభ జన్మించినప్పటినుండియు, స్వరాజ్యమును అభిప్రాయము ప్రజలయందు దుత్పన్నమైనప్పటినుండియు, త్యాగమనునది దేశమందు గలిగినప్పటినుండియు లాలాజీగారి నామము నెరుంగనివారరు. దీనియు నుడివిరి. (హర్షధ్వనులు) మహాత్మాగాంధీగారికి ముందు భారతదేశసమస్య నానాజాతీయ సమస్యగ నొనరించి అమెరికా, ఇంగ్లండు మొదలగు ప్రపంచ మంతట దేశముల కెరుకపర్చినది లాలాజీపతిరాయగారే (హర్షధ్వను) భారతమత్యంతానమందెన్నదగిన పుర్రెత్తునులు తిలకు, గోఖలే, గాంధీ, జవతిరాయ, మాలవ్యాగారలని నాయభిప్రాయము. పిదప అధ్యక్షులు లాలాజీయొక్క జీవితమును వాప్రవాసము అచిదేశములం దాడు తన దేశీయలకొరకు సర్విన కృషిని వివరించిరి. అట్టి త్యాగశీలత, నిరంతరకార్యదీక్ష, కార్యక్షమ దమ దిగ్గణముల కారకమున వారని జీవితమును నిర్మించుటాను తెంతయు మేలిమికి మెరుగిదిబూనుచున్నాను. భారతీయ సమస్యను ప్రాచ్యప్రపంచవృత్తితోడనే గాక పాశ్చాత్యవృత్తితోడను పఠించి పాశ్చాత్య రాజకీయవేత్తలు భారతసమస్య నెటుల గమనించ గలుగుదురో అటులనే గ్రహింపగలబట్టియు వైఖ్యోద్దేశము తేక ప్రకాశతమతో పరిస్థితుల గ్రాహ్యము చేసికొను రాజకీయవేత్త లజవతిరాయగారే యనిరి. విద్యుట నుదరానుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము తరపున శ్రీ ఆదికేశవులు నాయకరుగారు తమిళమున నీక్రింది విజ్ఞాపన పత్రమును చదివిరి.

మదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసు విజ్ఞాపన పత్రము

భారతమత్య ప్రయనందనా! దక్షిణభారతీయ ప్రజా తీర్థమందు నేనుగకా గుడినయ! విద్యుటను మేహవ్యవహారము

మా యెల్ల ర సమక్ష మందు మిమ్ములను కనులార పిక్షించగల భాగ్యమవ్వినందులకు మాసంతసము మేరమీరినది. అర్యా! మేము పలు సంవత్సరములనుండి సకల దిగ్విప్లవమును నియోగి. కీర్తులచే స్వరాజ్యసంరంభమున కొక నేనానివని మిమ్ముల నెరింగియుండియు, మాకన్నులదెరుచు మిమ్ముగాంచుటకును, మీలేజో మూర్తిని చూచి ఆనందమునం గోలలాడు భాగ్యము లభింపదయ్యె. కావజగద్విభావతయతో విరాజితులగు మిమ్ముల నాహ్వానించుటకు నేను మేము అపరిమిత సంతోష తరంగితాంతరంగుల మైతిమి. ప్రపంచమందు వేర్వేరుభండములందు తాము గావించిన మాతృస్నేమ మేము పేర్కొన నవసరములేదు. కాని ఎట్టి యాటంకములు గల్గినను, మార్గ మెంత కంటకభూయిష్టమైనను భీతతో నిలిచి నిరంకుశప్రభుత్వముతో సమరమును పలువురు స్వరాజ్య, హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత అప్పకృత్య తానివారణ మాదిగాగల సమర్థులకొకకు పాటుబడు మహానీయునిగ మే మెల్ల కాలమును మీ నామమును స్మరణకు దెచ్చుకొనుచుందుము. మీ యమూల్యవాక్యరత్నములను మేము గ్రహించి, బుద్ధిపూర్వకముగ మీ ప్రేమపూరితమును మార్గముల ననుసరించి, మీరు పలు సమరములందు పాల్గొని మీ వెనువెంట నిల్చెదమని నిక్కముగ మీకు విన్నవించుచున్నాము.

సర్వేభ్యుడు మీ నిరంతరకార్యదీక్ష, అనల్పకృషితో సర్వదే సత్ప్రయత్నములు ఫలప్రదమై, విజయలక్ష్మి నివరించునటుల మీకు సంపూర్ణాయుధాంతోగైకృత్యానందప్రాప్తిని గలుగజేయుగాత!

మదరాసు మహాజనసభ నావిజ్ఞాపనము

సి. గోపాలమినసుగాయ అంగమున క్రింది పత్రమును చదివితి.

ప్రియుమగు లాలాజీ!

దక్షిణ భారత దేశమందు చిరకాలము క్రితము స్థాపిత బడిన రాజకీయసంస్థ యగు మదరాసు మహాజనసభ్యులమును మేము మిమ్ముల మా సమక్షమున గన్గొనుట మాభాగ్య విశేషము. మనజాతియొక్క స్వతంత్రసంరంభమందు మిమ్ముల నొక నాయకాగ్రణిగను, మాతృదేశోద్ధరణమునకై తనసర్వస్వము దీనిన మహామహానిగను, మీదుమిక్కిలి భారతజాతీయతను మార్గదర్శకులుగ తరతరములవారికి ఆదర్శనామముగల యశస్విని గను మిమ్ముల నాహ్వానించుచున్నాము.

దేశమందలి తదితరప్రాంతములవారివలెనే ఈప్రాంతముచా రునుమాతృదేశపరతంత్రమునూ దీర్ఘ, స్వార్థరహిత జీవితమును నుంచి ఉత్సాహమును గ్రహించినారు. (గ్రహించుచున్నారు) హాస్వరగౌరవము క్షులలపై నాధారపడిన నిజమును కాశ్యేతరుగు హిందూమహామ్మదీయ సఖ్యతకొరకు మీరు శ్రమపడుటెంతయు మేము ప్రశంసించుచున్నాము. (వినుతు, వినుతు). జాతీయని రాజ్యమందు మీ గావించు కృషి ముందు సఫలమనోరథులగుదురు గాక యని అభిలషించుచు మాహ్వానయపూర్వక సహకారమును దెల్పగోరుచున్నాము.

రాగల మరెవ్వరైన సంవత్సరములు తాము మాత్రమే పలుపగల మాతృదేశనిరంధనముందు మీరు నిమగ్నులైయుండుటకు మీకు భగవానుడు సంపూర్ణాయుధాంతోగైకృత్యానందప్రాప్తిని నొసంగుగాత!

లజపతి రాయగారు

మహాజన సభవారు, కాంగ్రెసు సంఘమువారు, నా కిచ్చుదోసగిరి స్వాగతపత్రమునందు, వారు నన్ను గురించినవివర దయా తూరితములగు ప్రశంసా వాక్యములకునే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీరునుడివిన ప్రశంసా వాక్యములలో దేనికీగూడ నే నెద్దుడనుగాను. అయినను, ఆవాక్యములు, మీకు నాయందుగల స్నేహ భావమును, ప్రేమను వెల్లిబుచ్చుచున్నవను భావముతోవాని సంగీకరించుచున్నాను. నా కృతజ్ఞతనొకను వివరముగ దెలుపయత్నించి మీ కాలమును వ్యర్థమైనదయ్యెనంచ ను. మీరు, కార్యక్రమమును తిరుగుబాటుతో ప్రారంభించి

నయంత్రనే నెంతయు విచారించుచున్నాను. మీరీసభ యేర్పాట్లయందొనర్చగలిగిన విధానమునే, ప్రభుత్వము సందర్భమున గూడనలంపగలిగినయెడల చాల వాడుగనుండును. (ఒకరు:- ఈ పద్ధతులనులంపించియేనా?) అవును. (నవ్వు) రాజకీయ రంగమున, కాశ్యేతరుగు, నిర్ణయింపబడిన మార్గము తెల్పియును లేవు. అందు ముఖ్యముగా, తమ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుకొను పోరాటమునందున్న వారికి అట్టి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుకొనుటకీ పద్ధతులు మాత్రమే అలంపించవలెనను నిర్ణయములేదు. అట్టి నైపుణ్యంబుతో, నాంబులమును సాగింపవలెననియే నా నమ్మకము. ఇదింతా మా జుర్రునకు శిష్యులని నచ్చెను.

రాజకీయరంగమున కారుమబ్బులు

ప్రస్తుతము భారత రాజకీయ రంగము, దట్టముగ కారు మబ్బులసమాహుచే కప్పివేయబడియున్నది. పరిస్థితులన్నియును, సంశయములతో నిండియున్నవి. అయినను, ఇప్పటికీ కొంతకాలమునకో మనము తప్పక విజయమునుందుమను దృఢ నమ్మకము నాకు గలదు. ప్రస్తుతము మాన మెన్నిపరస్పర కల వాములతో కొట్టుకొనుచున్నను, ఆదర్శమునకంగ దూరముగనున్నను, తన దాశ్యశ్యంబులముల తొలగించికొని స్వాతంత్ర్యముండుటకు ను నము కృత సంగ జ్వల మైయున్నాము. అందుచే మనముతప్పక విజయమందితిరెదము.

రాజకీయ వాతావరణము మేఘావృతమై యున్నదని నుడివిరి. ఆవిషయమును తొలగించవలయులో మీకు విప్లుపరిచెదను. ప్రస్తుతము మనఆశయములన్నియు, కరిగి, ఆవిరియై పోవుచున్నట్లు నాకుదోచుచున్నది. ఆదర్శములు, విధానములు, పద్ధతులుఅన్నియు, ఆవిరియై పోవుచున్నవి.

ఆదర్శమును నిర్వచించుట నప్రసరము

గత రి, 4, సంవత్సరముల యందును సంభవించిన విషయముల జూచినయెడల, ప్రస్తుతము “తుదకు బ్రిటిషుపరిపాలన యందుండుటయే యుత్తము” అని యెంచువారి సంఖ్య హెచ్చినది. ఇది చాలచిరకాలమే. అయినను, ఆ విషయమును లేదనిజాలము. హిందూమహామ్మదీయ వైషమ్యములే ఇందుకు కారణము. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును ఐక్యత సంభవించ జాలదనియు, ఐక్యత్యైతేనిది స్వతంత్ర్యముగ నుండ పాధ్యముగాదనియు, మనము స్వతంత్ర్యముగ నుండుట పాధ్యముగాదు గాన, బ్రిటిషుపరిపాలనయందే నిలచియుండుట మంచిదని యు యెంచువారు హిందువులందును, మహమ్మదీయులందును గూడ చాలమందిగలరు. ఇట్టివారి సంఖ్య ఇట్టివల హెచ్చెనను విషయమును దాచియుంచున జాలము. ఆవిషయము లేదనియెందుట అవిశేషమదప్ప వేరుగాదు. ఆదర్శముల గురించి ఇంక విషయము జెప్పవలసియున్నది. అది భారత దేశపు స్వపరిపాలనా దర్శనమును గురించినది. ఈ విషయమున దేశముమాడు పక్షములుగా నున్నది. (1) బ్రిటిషుపరిపాలన క్రిందనుండ గోరువారు (2) సామ్రాజ్యమున అధినితేస్వపరిపాలనమును గోరువారు. (3) సంపూర్ణ స్వతంత్ర్యమును గోరువారు. సామ్రాజ్యమనినను, సామ్రాజ్యభావమనినను నేనెంత మాత్రమును ప్రేమించువాడను గాను, వాని మెడల గలద్యేషము, నాకే యితరవిషయముల యెడలను లేదు. సామ్రాజ్యమును నది మానవస్వభావ విరుద్ధముగకార్యము. మానవసంగమనత్వ భావమునకు విరుద్ధమైనది. ఒక సామ్రాజ్యము నందు సభ్యులగుండు నుద్దేశమే నాకంతమాత్రమును గిట్టదు. సామ్రాజ్యమునందు భాగస్వాములు గనుండుట తలంపునూడ నాకష్టములేదు. సామ్రాజ్యభావతలెల్లప్పుడును, మానవసామ్రాజ్యములై యుండును. అన్యజాతులనాశనమొనర్చినవాని కిధిలములపై నీసామ్రాజ్యములేర్పడును. గానినదేశములున్న నేదప్ప, సామ్రాజ్యములందేరేవు. సామ్రాజ్యమును భావించునచే, కొందఱుండి ప్రజలు బానిసలుగ నొనర్చబడిరకు విషయముమికియున్నది.

శ్వేతజాతుల బూటకపుమాటలు

ప్రపంచమున కొందరియందు నురియొక క్రొత్తయుద్దేశమున్నవించుచున్నది. అది దానిని శ్వేత్యు రాష్ట్రములమాటమి (Commonwealth) అని పిలుచుచున్నారు. అది జాతులకు చాలనుందరముగకు ఆర్థికముగనున్నది. కాని దీని దరికితేట బుకైన నేనంగీకరింపను. ఈసందర్భమున నానాజాతి సమిత్తి గురించి మీరు విని యుండిరి. కొందరసమిత్తి, బందిపోటుకొంగు సంఘముని వర్ణించిరి. అది జాతిసమిత్తిగారు. అది సామ్రాజ్యములగుల జాతులసంఘము. సామ్రాజ్యము, బందిపోటుకొంగ తనము అనే రెండుమాటలకు అర్థమొకటేయైనదప్ప, అందుత్తి బందిపోటుదార్ల గమిరి యని నేను పిలువను. ఈసమిత్తి ప్రపంచమునవిశ్వమానస సామ్రాజ్యత్వపద్ధత్యమునకు సమాపమునకు

గొప్ప పాత్రను వహించి నయ్యారు. అట్టి ఆచారాన్ని కొంత పొందని ప్రజలకు ప్రయోజనమును విషయమును గూడ నేర్పజేయును. కాని విరసంబు అత్యున్నతము. పీఠ ప్రసంగమునందు. సమగ్రముగా వర్ణించుటకు లెచున్నాము. రాష్ట్రము రాజకీయములను పీఠాధిపతులచేయు లేదు. ఆమెకానామము. ఇతర విశేషములు శ్రేష్ఠరాష్ట్రములను, కాంతినిగూర్చియు విశ్వసాధారణమునుగూర్చియు సుమారు నాల్గవ లక్షలను చట్టములను నాయకత్వముననుబడిన రెలినీ కొన్నాను. ప్రపంచము లందరును, భూమి భావముతో సుందరమును, సిద్ధాంతమును వారు సరిగ్గా నర్థమునకుకొనబారు. శ్రేష్ఠరాష్ట్రము సాధారణమున నమూనా వారికర్థమున. శ్రేష్ఠరాష్ట్రమునను, తమలో తమకుగల వివాదములను తాత్కాలికముగ నిలబెట్టుచు కొని నల్లవారినామలకు మాత్రము ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదివరకు ప్రపంచమునందు దామాకాసి చింతయును ప్రదేశముల నన్నిటిని తమకేయించుటకు రక్షించుకొనబడుగా నిట్లు చేయుచున్నారు. ఇదివరకు కాంతిమాతమున మాటలాడవలసి నదని నన్నొకరుగోరి. అప్పుడు, నేను విదేశీయ సాత్రరాష్ట్రము నానుడనియు, కాంతిలో నా కెట్టిసంబంధమును లేదనియును దివితిని. ప్రపంచమున దివరప్రాంతములందుగల ప్రకృతిసంపదలన్నిటిని లాగుకొని, ఇతరులకు బానిసలుగానుండు కొనిన వారు, కాంతికిరణ సభల నొనర్చుకొనవలెను గాని నాకేమి అవసరము. వారల్లు కాంతిసభల నొనర్చుటకుగల కారణములు ప్రత్యక్షములే. తామిప్పుడనుభవింపచున్న ఇతిరూప్యముల తిరిగి వారు దీనినిబాంధుడ తపస్విని బలపరుచుకొనుటకు గాను, వారు సభల నొనర్చెదరు. ప్రస్తుతీకరులు మారుట వారికెంతమాత్రమును ఇష్టములేదు. అట్టివాటిలో బ్రిటిషువారి గ్రామ్యాలు, భారతీయులు సంబంధించినంతవరకు, విశ్వమానవ సాధారణత్వము, వట్టి ఎండమావులదప్ప వేరుగాదు. పెద్ద పెద్దమార్లు జూచి మనము మోసపోగూడదు. అయినను మనము దౌర్జన్యరహితముగ నే యుండవలెనని వేరుగ జెప్పవచ్చును. కాని ప్రపంచ మంతయు, పరస్పరభ్రాతృభావముతో నుండుననియెంచి, దానిపై నాధాపడి మనరాజకీయ కార్యక్రమము నేర్పరుచుకొన జాలము. హిందువులకంటె విశ్వమానవ సాధారణత్వమును గోరున దెవ్వరును లేరు. మనము మానవ జాతీయం డే గాక, ప్రపంచమున గల సమస్త జీవజాతీయులగుడ, నొకేయని ఆపాదిగా విశ్వ సింధు జాతీయము. ప్రపంచమంతయు నట్టి భావమును గ్రహించగలిగినయెడలమనకంటె నెక్కువ సంపదించువారుండరు. కాని, విశ్వమానవసాధారణత్వమును వేరున, ఆత్మభావముకొరకు పయోగించుకొను మనమే వారి మోసములకు మనము లొంగిపోరాదు. మీ నృప్తిని, బుద్ధిని, నిర్మలముగనుంచుకొని పరిశీలించి పరిశీలించవలెనని మిమ్ముగోరుచున్నాను. ఇంతవరకు, భారత రాజకీయజ్ఞుల దృష్టికి తరుమగా మాంధ్యము గ్రమ్ముచుండెనని నుడువలసివచ్చినందులకు విచారించుచున్నాను. మన రాజకీయ కార్యక్రమమును, పూర్తిగా జయప్రథముగ నాచరణలో పెట్టక పోవుటకు, అందుగలలోపములు కారణమైయుండవచ్చును. నేను సామ్రాజ్యాభిమానినిగానని చెలుపుటకు నేనింత చెలు పవలసివచ్చెను. కాని, రంగమునందలి రాజకీయజ్ఞుడు, పరిశీలించునట్టిని గమనించి వానిప్రకారము నడచుకొనవలెను. లెక్కల మనుష్యులభాతి యోగజ్ఞముల ఆధారపడియున్న విషయములందు, తేలికగా నెట్టి నిర్ణయమునకు రారాదు. మన మాటలలోన, చేష్టలలోను ప్రతిక్షణమును, చాల జాగ్రత్తతో బాగుగ విచారించి జేయించుండవలెను. ప్రపంచ పరిశీలించు గమనింపకుండ, అన్నియు సమములముగ నేయున్నట్లెంచి మన మేవనిజేయగూడదు. లేని విషయములనున్నట్లెంచి మన కార్యక్రమము నేర్పరుచుకొనరాదు. అట్లు జేసినయెడల దేశము నపాయములలోనికి గొనిపోయినవారి మగదుము. “స్వాతంత్ర్యము ఆలస్యముగ సంభవించినను, త్వరలో సంభవించినను, ఒకమాటు స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత, తిరిగి దానిని గోలు పాకుండ రక్షించుకొనగలిగియుండవలెను.” అని యెంచువారిలో నేనొకడను. ఇన్వేస్ట్మెంట్లమును సంపాదించుకొని, తిరిగి చేపే పొగట్టుకొనుట నా కెంతమాత్రమును ఇష్టములేదు.

కార్యపరులగు రాజకీయజ్ఞులవలె ప్రవర్తించుచు ప్రత్యక్షముగ గాని పరోక్షముగగాని, మనవ్యవహారము లలో నితరులు జోక్యము గలుగజేసికొనని స్వాతంత్ర్యము నేను గోరెదను. సంయుక్త భారతజాతీయ స్వాతంత్ర్యమును-ఏకభారత జాతీయస్వాతంత్ర్యమును- సంపాదించవలెనని నానమ్మకము. భారతదేశమంతయు నొక్క సంఘముగనుండునెను. అదియే

భారతజాతి. అట్టి జాతీయతను మాము సంపాదించవలసియగుచున్నది. దానినికొరకు మనసర్వశక్తుల నుపయోగించి ప్రయత్నింపవలెను. అందుచే మన యాచర్యము అధినివేశ స్వపరిపాలనముని గాని, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మునిగాని, నిర్వచించుట చాల అపాయకము. అవిషయమునుగూర్చి ఇప్పుడు చర్చించుటవలన నెట్టి ముఫయోగమును లేదు. కార్యపరులగు రాజకీయజ్ఞులవలె, భారతదేశమునకు విముక్తి సంపాదించవలెనని అన్ని పక్షముల వారును అంగీకరించిరి గాని, ఆకార్యముకొరకు మాత్రమే ప్రయత్నింపవలెను గాని అవసరము విషయముల చర్చించుటతో వ్యక్తమవుచున్నది. భారతదేశముయొక్క చరమాదర్శమును గమనించిగాని, మనతరముదాటిన తరువాత రెండవతరమువా లేమి జేయవలెనని విషయములను గాని మనము చర్చింపరాదు. మనము జేయవలసిన పనినిగూర్చి మనము చర్చించుదము గాక.

స్వరాజ్యపక్షము-మితవాదులు

ఇక రాజకీయ కార్యక్రమముల గూర్చి జూచుడు. కాన నసభలు, న్యాయస్థానములు, ఉత్త్యేగముల బహిష్కరణలూ పమున ఏర్పడుపరిశిత అసహాయాద్యమొస్తత శిఖరమునుండి మన మిప్పుడు ఆచరణలో సహకారవిధానమునకు దిగిపోతిమను విషయమును దాచబాలము. ఆచరణలో సహకారవిధానమునకు స్వరాజ్యపక్ష మిత్రులు క్షమించెదరు గాక. వారికిగల దూరదర్శిత్యము నాకు లేదు. ప్రస్తుత విషయములను, పరిస్థితులను మాత్రమే నేను జూచెదను. స్వరాజ్యపక్షమువారు, మంత్రిపదవుల నంగీకరించి, ఉద్యోగములలోనుండి ప్రతిరోధ విధానమును సాగింపవలెనని కొన్నిగున గుసలు నాచెవుల పడుచున్నవి. దీనిలో నసహాయాద్యమును సమూలముగ నధ్యక్షము గాగలదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారికి నలహా

ఇందువలన, పోరాటపు పద్ధతులను, కార్యక్రమమును మార్చరాదని నేను జెప్పుచుంటిని అనుకొనరాదు. అసహాయాద్యమును మొట్టమొదట ప్రారంభించబడినపుడుగూడ, నేనందలి కార్యక్రమమున కేకీభవింపలేదు. అసహాయాద్యమును మొట్టమొదట, బర్మినిషయమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి చర్యకు ప్రతిచర్యగా నుద్దేశించబడి, భిలాభతునకు నూచింపబడినది. తరువాత పంజాబు దురంతముల కారణముల వలెగించుటయు స్వరాజ్య సంపాదనోద్దేశమును గూడ నీయుద్ద్యము మనకు తగిలించబడినది. దానిని నాల్గవత్సరములు సాగించి అసహాయమును సంపాదించిన తరువాత నిప్పు డసహాయాద్యము జెందాను పూర్తిగా దించివేసితిమి. మన మసహాయాద్యమును వదిలివేసితిమి. అమాటకు నామిత్యము కొందరంగీకరింపక అసహాయాద్యమును తాత్కాలికముగ నిలిపి యుంచుచుమిగాని వదిలి వేయలేదని జెప్పవచ్చును. కాని రాజకీయ పోరాటమునందు నిలిపియుంచుట అనునదియు లేదు. ఒకపనిని జేయుటయో జేయుకపోవుటయో మాత్రమే జరుగగలదు గాని మూడవ మార్గములేదు. అసహాయాద్యమును ఉచితమైనదనియు ఆచరణ యోగ్యమైనదనియు నెంచి 1920 సం॥ లో దాని నడవరించితిమి. 1924 సం॥ న ఆయుద్ధమును ఉచితమైనదే ననియు కాని ఆచరణ యోగ్యము గాదనియు నిర్ణయమునకు వచ్చితిమి. కాననసభా ప్రదేశముతో అసహాయాద్యమును భిక్షునుగట ప్రారంభమయ్యెను. అప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారి కానన సభాప్రదేశమును నేనుగూడ బలపరిచితిని. కాని అందలి కార్యక్రమమును నేనంగీకరింపలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు చెప్పునటుల అన్ని సందర్భములందును నిరంతర ప్రతిరోధవిధానము సాగునని గాని అట్టి ది వాంఛనీయముని గాని నేను నమ్మక పోవుటయే అందుకు కారణము. ఇప్పుడు కాననసభలోనుండి ప్రతిరోధ విధానమును సాగించు విధానము పోయి ఆస్థానమున, మంత్రిపదవుల నంగీకరించి ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకత్వమునుండి ప్రతిరోధవిధానమును సాగింపవలెనని ఆక్షేప్తాయము నయ్యున్నది. మొదటిసందర్శికం టె నీపద్ధతి మరింతఅసాధ్యము. ఇంతమాత్రముననేను, స్వాతంత్ర్యమును దగ్గరకుజెచ్చుమార్గమున కీప్రపక్షులు లేదనియెంచరాదు. మన యాచర్యవాద్య ప్రి కన్పివిధములను పోరాడవలెనని నేను నమ్మెదను. కాని, మంత్రిపదవుల నంగీకరించి, ప్రభుత్వకార్య నిర్వహక సభయందు ప్రవేశించిన తరువాత ఏపక్ష మైనను సర్. నిరంకుశాధికారవర్ధముతో నైకత్వజేందితీయను. సహాయనిరక రణమొనర్చునట్లేముతో స్వరాజ్యపక్షమువారు ఉద్యోగ పదవులనంగీకరింప నెంచు నెడల వారుపోరబడుచున్నారు. ఉద్యోగ మునకువచ్చి, ఒకటిరెండు నెలలండి, రాజీనామానిచ్చిపోవుచుండుటవలన, నెట్టి యుపయోగమును నుండజాలదు. వారు తమ సిద్ధాంతముల ననుసరించి యుండవలెనని అట్లు రాజీనామా నిచ్చుట తప్పదు.

నేను 1921 సం॥ న మితవాదులగుంచి కొన్ని వాక్యములనుడివితిని. అందుచేరిన విషయములే ఇప్పుడు యధార్థములయ్యెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు అధికారపదవులనంగీకరింపనెడ

ల, వాటినిగూర్చి మితవాదులు అట్టి వాదనలు చేయుచు నేనును లేదు. కాని 1921 సం॥ తరువాత మితవాదులచాల అభివృద్ధిగాంచిరి. ఇప్పుడు మితవాదులను స్వరాజ్యపక్షమువారును చాలవరకు పరస్పరముదగ్గరకు వచ్చిరి. నేను, మితవాదులయొక్కగాని, స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్కగాని పద్ధతులను నేను ఖండించుట లేదు. ఆచర్యవాద్య ప్రి కిది ఎక్కువ త్వరితముగ వోడ్చుడునని తమకు నమ్మకముండునో, అట్టిపద్ధతి నవలంబించుటకు ప్రతివారికిని వాళ్లుగలరు. కాని ఎవరైన రేయేపద్ధతుల నవలంబించుచున్నారో వారివలన గలుగుఫలితము లెవ్వియో ప్రజలకుస్పష్టముగ చెలుపుటగా నిట్లునుడువు బలపరమయ్యెను. జాతీయాదర్శమును సమీపమునకు జెచ్చునని వోచికార్యక్రమమునందు, స్వరాజ్య పక్షమువారు, మితవాదులకుతోడ్పడకుండవలెననియు, తాము వోగ్యములందు ప్రవేశింపక అన్ని విషయములందు మంత్రిపదవులందు దున్న మితవాదులకు బలమొసగుమండవలెననియు మాత్రము నేను సలహానొసగెదను. నైసర్వికంపబడినట్లు ప్రస్తుత మితవాదులములన్నియు కరగిపోవుచున్నవి.

సాంఘిక కలహములు

ప్రస్తుతము సాంఘికకలహములు భారతీయు లందరిని ఆందోళనపరచుచున్నది. ప్రస్తుతమున దుస్థితి కిది చాలవరకు కారణము. హిందూమహమ్మదీయైక్యత సాధ్యమగునను తలంపు మీదనే, అసహాయాద్యమును ప్రారంభించబడినది. అట్టి వికృత లేక పోవుటచేతను అసహాయాద్యమును నడచుకొనవలసివచ్చెను. హిందూమహమ్మదీయ వికృత లేనిది స్వరాజ్యము సాధ్యముగాదని నేను నమ్మెదను (వినుడువినుడు) ఇట్టి వికృత నిజమైనదిగ నుండవలెను. ఇది రసాయనిక సంయోగమువలె నుండవలెను గాని, వెంటనే వేరుపరుప సాధ్యమగు సంయోగముగ నుండరాదు. భారతీయు లందరొక జాతిగావలెననిన, తమకలహములు మానుకొనవలెనని రెండుసంఘములవారును గమనింపగలిగినప్పుడే అట్టివికృత సాధ్యమగును. రాజకీయవిషయములందు మన మందరము భారతీయులమనుభావముతో పనిజేయవలెను గాని, నేను హిందువులను అతడు మహమ్మదీయుడు అనుభావముతో నుండరాదు. భారతజాతీయ మహాసభ ఇట్టి ఆదర్శముతోడనే ప్రారంభింపబడినది. జాతీయమహాసభ ఈఆదర్శమును నవలంబింప నుండవలెనని గోరుచున్నాను.

జిన్నా గారివంటి సుప్రసిద్ధజాతీయవాదిగూడ తనసంఘమునందలి ప్రజాభిప్రాయములను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మొదలగు ప్రత్యేకసాంఘికలాభములను ముందుగా వలసి జచ్చుచున్నది. తన జాతీయతను, స్వసాంఘికాభిమానము కొరకాతడు తగ్గించుకొనవలసివచ్చెను. దీనినిజట్టి జూచినయెడల ఆదర్శనీయులగు జాతీయతను, ఆచరణయందుంచుటకు కొన్నిమాధుల నొనర్చవలసియుండునని చెలియగలదు.

తమ సాంఘికలాభములను కాపాడుకొనుటకు గాను, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గావలెనని నామహమ్మదీయమిత్రులు కొందరు చెలుపుచున్నారు. వారిలో మరికొందరు, ప్రత్యేకనియోజకపద్ధతులుగూడ గావలెనని నుడువుచున్నారు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నంగీకరించినయెడల స్వరాజ్యముకొరకు తాము హిందువులతో సరిసమానముగను అంతకంటె నెక్కువగనుగూడ పోరాడవలసి వారు జెప్పుచున్నారు.

నిట్లు ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్య మడుగుటచే, జాతీయసంస్థయగు జాతీయమహాసభ తమసాంఘికలాభమును సంరక్షింపజాలదని నభిప్రాయము వారికిగలదని వ్యక్తపడుచున్నది. భారతరాజకీయ సంస్థయగు జాతీయమహాసభ, వేర్వేరు సంఘములపాట్లను గాపాడగలదని వారికి విశ్వాసమున్నయెడల ఇట్టి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరుట కవసరమే యుండదు.

జాతీయమహాసభ హిందువుల సంస్థయని తరుచుగా కొందరు నుడువుచున్నారు. (చేకతాలీగారు - ఎంతమాత్రము నుగాదు, నామిత్రుడు కాదనినందులకు నాకు చాలసంతోషము గలిగెను. కాని మహమ్మదీయులవలెనే హిందువులుగూడ జాతీయమహాసభ తమపాట్లను గాపాడజాలదని అనుకొనవచ్చును. ఈ విధముగా జరుగుచున్నయెడల ఈవిషయగ్రహణమున బడి పోదుము. ఇందువలన హిందువులుగూడ తమపాట్లను రక్షించుకొనుటకు గాను, ప్రత్యేకసంస్థ నొకదాని నేర్పరుచుకొనవలసివచ్చెను. కాని ఇప్పుడు నేనాహిందూసభను గురించి చర్చింపను. దానినింకొక పర్యాయమునకు వదిలివేసెదను. జాతీయాదర్శసంపాదన కవసరముగ పరిశీలించునట్లుయును ఆద్యక్షమే పోవుచున్నవి చెలుపుటగా నివిషయముల చెలుపవలసి వచ్చెను.

నిస్సహా జెందనవసరములేదు.

ఈ విషయములన్నిటిని జూచినయెడల చాల ఆశాభంగ కరములుగ నుండెనుటకు సందేహములేదు. కాని వీనిని జూచి ఎవ్వరును నిస్సహాజెంద నవసరములేదు. ప్రస్తుతము భారతదేశము నావలించియున్న ముల్లులుగూడ విడిపోకరప్పదు. (వినుడు, వినుడు) హిందువులు మహమ్మదీయులు మొదలగునన్ని సంఘములవారుగూడ, స్వరాజ్యసంపాదనమును నిశ్చలచిత్తముతో నభిలషించుచున్నారు. వేర్వేరు సంఘములవారు సాం

ఘోర ప్రాణినిధ్యము తాత్కాలికముగా మత్రమేననియు ఎల్లప్పు టికిని సాంఘిక ప్రాణినిధ్యమునుండుట నష్టదాయకమనియు తెలిసికొనుచున్నాము. మున్న జరిగిన భారతీయ క్రైస్తవ మహాసభయందుసాంఘిక ప్రాణినిధ్య కల్పనలేదని నిరూపించుచు తీర్మానమునర్పించి. వీరిదేశభక్తిని నేనెంతయు ప్రశంసించెదను. భారతదేశమున నెవరికైన సాంఘిక ప్రాణినిధ్య ముపరమగు నెడల అది భారతీయ క్రైస్తవులకే యెక్కువ అవసరము, బ్రాహ్మణేతర పక్షములో కొందరుగూడ, తమకొనగన ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాణినిధ్యమును తింగి ఇచ్చివేయుట కుద్దేశించుచు న్నారని నావోర్తెలులో నొకమిత్రుడునుడిచెను. ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణేతర పక్షమువా రియ్యిప్రాయమునం దేకగ్రీవముగ లేకపోయినను, కొలకాలములోనే వారేగ్రీవముగ నీసాంఘిక ప్రాణినిధ్యమును నిరూపించెదరని నాకు నవ్యకముగలదు. పంజాబునందు కిక్కి సంఘమువారు. గూడ కొన్ని పరిస్థితులలో ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాణినిధ్యమును వదలుకొననెంచుచున్నారనిగూడ నేను దెలుపవచ్చును. ఈ విషయము లభివృద్ధి నూడకములని నేనెంచుచున్నాను. ఈ పరిస్థితులకు కొంత వరకు అభివృద్ధిపొందియెడల, మన యాదర్శమును త్వరలో నందగలమని నాకు నిశ్చయమున నమ్మకము గలదు.

దేశమునందుగల అన్ని సమస్యలవారను, అన్ని పక్షములవారను తుదకు, రాజభక్తిపరులగూడ అందరూ ప్రభుత్వము వారి నిర్బంధవిధానమును తీవ్రముగ ఖండించుటయందు ఒక్కటిగాకలసిరి. ఈక్షయములందు, జాతీయత చాలాభిక్షముగ నభివృద్ధిపొందెను. దేశమునందు యెన్నికలపాములు, వివాదములు గాన్పించుచున్నను, పై కుభనాచరలగు విషయములు భావిస్థితినిగురించి విషయములు- భావిస్థితినిగురించి ఆశీసు పురి గొల్పుచున్నది.

ప్రస్తుతము భారతజాతీయోద్యమనాక, సముద్రము నందలి గుట్టలకుతాకి, భగ్గుమగు నపవదనములు గాన్పించుచున్నను విజయమందుటకు మనము కృతనిశ్చయములమై యున్నాముగనుక మనకు విజయము తప్పక లభింపగలదు. ఆ నిశ్చయమే మన వివాదముల నన్నిటిని దీర్చగలదు. మనము జాతీయోద్యమమును సాగించునపుడు మీరు రాజతంత్రముల నవలంబింపరాదు. తాత్కాలికోపయోగముల గాంచి, భ్రమించి అట్టివానికొరకు పరుగులెత్తరాదు. మీ ప్రయత్నములం జేసామ్రమును పిరికితనమును గవ్వరపరాదు. మీరు స్వతంత్రముగ నుండవలెననిచో అట్టి స్వాతంత్ర్యమునకు మీరు అర్హులై యుండవలెను. పరస్పరవిశ్వాసముతోడను, ఉత్సాహముతోడను, మన జాతీయోద్యమ పతాకము నాదృశిఖరమునకు జేర్చుదము.

మనది ఆ నా ది య గు జా తి. విరోధాఖండము నందలి పర్వత శిలలకంటెను, పచ్చి మార్బిల్లమునందలి ఐహాసములకంటెనుగూడ ప్రాచీనమగు జాతియనది. అనేక యుగములుగా మనదేశమున సంభించుచున్న విషయములు, దండయాత్రలు కలహములు అన్నిటినుండియుదాటి, భగవంతుని కృపలన నింకను ఒకజాతీయముగా నిలువగలిగియున్నాము. భారత చరిత్రనుగాంచినయెడల భారతీయలెప్పుడును మనసగా 50 వర్షములకాలము-స్వాతంత్ర్య పతాకముపై త్రవ్వడ-ఇతరులపాలనను లొంగి యుండలేదని తెలియగలదు. మనమిప్పుడు విదేశీయుల పరిపాలనయందు లొంగి యుండవలసినదృఢమై నిగ్రుచ్చేము. అయినను భారతదేశము తన విముక్తిని పంపాదించుకొని తిరిగి తనపూర్వపు ఔన్నత్యము నందగలదు. భారతదేశము, గాంధీగారు గోవిందవంశు, శివాజీ వంటి ఉత్తమచరిత్రులగు పుట్టలకు జననమొసంగుచున్నంతకాలము, భారతజాతీయోద్యమ విజయమునుగురించి ఎవ్వరును సంకోచింపవలెదు. అంతరము వని విజయమునుగురించి సంపూర్ణముగ నమ్మకముతో నుండవచ్చును.

మహాత్ముడు జెప్ప విషయములన్నిటియందును అతనితో నేనేకీర్తిభంపన. అతని కార్యక్రమమునందు నాతో నేనేకీర్తిభంపనలను ఆప్యడప్పుడు అతడు చెప్పవిషయములను నేను విమర్శించుచుండును. అయినను నావిమర్శలన్నియు-అదర్శమునుజేయుటకు ఆతురతలొనర్చు బాలుని విమర్శనలవంటివి. మహాత్మునిచర్యలు, కొన్నితప్పుని నాకుదోచును. నాకు చిన్నప్పటినుండియు నొక బడిన తరిఫీరు నన్నిట్లు జెప్పటకు ప్రేరేపించుచున్నది. మీరేవిషయమునందైన నేకీర్తిభంపనయెడల అనివయమును బహిరంగముగ జెప్పవలెనని గొరుచున్నాను. కాని మీరు కొంతకమత్తిగముగూడ సంపాదించవలెను. నేనట్టి క్రమశిక్షణను నలవదుచు కొటిని తిరుగబడుట మంచిదేకాని అట్లు తిరుగబడుటకు పూర్వము మీరు విషయమును పూర్తిగా కాంతముగా విచారించవలెను. ఉద్రేకముచే నేకార్యమును జేయరాదు. ఒకమారు తిరుగబడిన తరువాత నెట్టివిషయపరిస్థితులు సంభవించినను నిరుత్సాహము జేసి వెనకకు తిరుగరాదు. మార్గమధ్యమున, జయాపజయముల ఆలోచనచే సంశయమునకు తావొసగరాదు. మనము విజయమందినపరాజయ మందినను గూడ, నిష్కల్మష చిత్తముతో చేసిన ప్రతికార్యమును, నష్టములను చిత్తముతో గావించిన ప్రతికార్యమును, నువలకు యైన అదర్శమునకు సమీపమునకు గొనిపోవును. ప్రతి

వారును తాము గావించిన త్యాగములను గుర్తుపపలెనని నేను జెప్పక లేదు. ప్రజలందరి యెదుటను ప్రకటింపకొనుటకు త్యాగముల నొనర్పరాదు.

భారతీయుల ఔన్నత్యము

మన జాతీయదావియు క్రిని దట్టములగు ముప్పులతో నావరింపబడియున్నను, ఇప్పుడో కొంతకాలమునకో మనము తప్పక విజయమంది దీరదమను దృఢనమ్మకము నాకుగలదు. ఒక జాతీయోక్తి చారిత్రముందు, దినములు నెలలు సంవత్సరములు అత్యల్పములు. కాని జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు జరుగు పోరాటమునందు ప్రతిక్షణమును అమూల్యమైనది. మనకీక్తి మించిన వస్తువు దప్ప ఒక్క తుణకాలమైనను బానిసత్వమునందుండుటకు నేనంగీకరింపను. నేను జెప్పనది వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునుగురించిగాదు. నావ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే నేను గోరునెడల నేను ప్రపంచమునందు అమెరికా మొదలగు నే ఇతరదేశమునకైనను వెళ్లిఅచ్చట స్వతంత్రుడుగ నుండగలను నాదేశమునకు స్వాతంత్ర్యములేనిదిచాను స్వాతంత్ర్యము కూడలేదు. నాదేశముననే నెక్కువ గర్వించుచుండును. మనమిప్పుడెంత హింసస్థితియందున్నను, ప్రతివారును తాము భారతీయులుగా జన్మించినందులకు గర్వంపలసియున్నది. భారత జాతీయంతటి ఉన్నతమగు జాతిప్రపంచమున మరెద్దియులేదు. మనము రాజకీయముగ నితరుల పాలనమందుండి సైనికబలముచే తానిసలముగ నొనర్చబడినను బుద్ధిప్రతిభయందు మనమెప్పుడును జిత్తులకు లొంగిపోలేదు. యుగములు గతించెను. అనేక సామ్రాజ్యములు వచ్చిపోయెను. అనేక నాగరికములు జన్మించి చింతమందెను. కాని, హిందుజాతి అనాదిగానో కే మాదిరిగల అయ్యెను. మీరు మీపూర్వులు సంపాదించి మీకొసగిన ఔన్నత్యమును జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. అనాదికాలమున మన నాగరికము ఎట్లుండెనో ఇప్పటికి గూడర వ్యంతయైన తిరుగ అట్టనిలచియున్నది. హిందూనాగరికత, సత్యము, మరము అనుశాస్త్రమును పునాదులపై నిర్మింపబడియున్నది. హిందూనాగరికతకు సమీపమునకైన రాగలిగిన జాతిప్రపంచమున నెద్దియులేదు. (హర్షధ్వనులు). హిందూనాగరికతయందుగల నాగరికాదర్శములును, విశ్వసామ్రాజ్యత్వదర్శములును అత్యున్నతమైనవి. అంతటి యున్నతశిఖరమును మరెక్కను సమీపించజాలరు. అట్టిప్రాచీనాదర్శములను, ప్రమతరాజకీయదర్శములతోడను రాజకీయము కై అదర్శములతోను సమన్వయపరచుట యే ప్రస్తుతము భారతీయులపని. కాంతముగా నామాటలవిని నందులకు మీకెంతయు కృజ్ఞుడును. (హర్షధ్వనులు)

మాలానా షాకతాళి

మాలానా షాకతాళిగారు హర్షధ్వనులుచెలరేగ లేచి యుపన్యసించుచు తాము శోకపథము కీక్రముగ బోవలయున్నందున క్షుప్తముగ నుపన్యసించిరి. మదరాసు మహామృదీయులు ఖిలాఫతుసమన్వయందు తృప్తికరముగ పనిజేయుటలేదని యు నిద్రించుచున్నా నియమించారించిరి. ఈవత్సరమునకంతయు మహాత్మునకు పరిమితముగ చేరినంద పనిగలదు. తన దేశీయులను తమవిధిని నెరవేర్చక తొలగిపోవనినడుగు.

నాకు సంబంధించినంతవరకు 1920 వ సంవత్సరమును 1925 వ సం॥ను నాకొకేరితగమన్నవని దెలుపగోరెదను. 1920 వ సంవత్సరమందు నేను సంపూర్ణముగ అనారోగ్యవాదికే. నేనును అంతకేమాత్రము తరుగని అసహాయవాదికే ఏదీ ఎల్లలైనను ఏబోయరులో మరి ఎవరువచ్చినను తమకు వారితో సంబంధమేమిలేదు. హిందూముస్లిము సభ్యతలేనిది స్వతంత్ర్యమును సంపాదించలేమని నేను లాలాజీతో నేకీర్తిభంచెదను. వాసోదరభారతీయులకు నేను బానిసనిగుటకు సంసిద్ధుడనైయున్నాను. కాని వారటులజేయరని నాకు దృఢనమ్మకము గలదు. కావున క్రిందుమీదయినను దేశమందుహిందూమహామృదీయుల సోదరులవలె మెలంగవలసని ఎల్లరు గ్రహింపవలెను. ఆయ్యది నెలని, సంవత్సరములు పట్టువచ్చును. కాని రెండుసంఘములందును అధికసంఖ్యాకులు భారతదేశము స్వతంత్రము గాంచవలెనని అంగీకరించియున్నారు. భగవానుడు దేశమును రక్షించుగాక! గత వత్సరముకంటె ఈ సంవత్సరాంతమునందు దేశీయులెక్కుడభివృద్ధిగను పరతురుగాక! తలపెట్టినపని ఎట్టిదైనను ఈసంవత్సరము తమకొకమహానాయకుడు లేకును మార్గనర్పకుడైయున్నాడని ఎల్లరు గ్రహింపవలెను." మిక్కిలు మాలానాగారు తాము కుంభకోణము ఖిలాఫతుసమాదేశమునకు వెడలవలె సభకు వీడిరి.

కోహటుసహాయనిధి

సభాకార్యక్రమాంతమున లాలాజీ కోహటునందలి నిస్సహాయులగు హిందువులకొరకు ధనమునుగోరిరి. అట్టి నిస్సహాయులు 8500 గలరనిదెలిసిరి. శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాసమూర్తిగారు రు 1000లు ఖి. డి. ఆమర్ గారు రు 200 లు, కలనల్ డి. గణపతిరాయ గు 250 లు, వైదా వెంకటచలపతి (కాకినాడ) గారు రు100 లు నొసంగిరి. చురకొండూ వాదాపు రు 5000 ల వరకు విరాళముల నొసంగిరి.

ప్రకటన

గొంట్లూరుజిల్లా విమోచింక

విమోచింక తాబూకా విమోచింకాపురమును జొన్నలగడ్డ లక్ష్మయ్యగారికుమారుడు సుబ్బరామయ్య యిందులకు అందరకు తెలియజేయునది యేమనగా:-

నాదత్తుకుమారుడగు జొన్నలగడ్డ నారాయణచరపు సత్య నారాయణతన అనను మైసాబ్బి యాడులోవుంటూ గుస్సాంగ తల్లిముకలిసి దుష్ప్రచారన కలవాడై కుటుంబవ్యవహారములతో యేమిసంబంధములేకుండా తిరుగుచున్నాడు. దుష్ప్రయోచినిమిత్రం అచ్చటచ్చట ఋణములు చేయుచున్నట్లున్నా కొద్దిమొత్తములు పుచ్చుకుని హెచ్చుమొత్తములకు నోట్లు వ్రాయుచున్నట్లున్నా నాకు తెలియవచ్చున్నది. అతనికి వక మయినకుతుమారుడుకూడా వుంటున్నాడు. నాకుగల యావత్తు తీరదరాష్ట్రమును నాస్వార్జితమైనవేగాని సదరు సత్యనారాయణకు సంబంధించిది కావు. అతనికి యేమిన్ని ఆస్తిలేదు. యే ఆస్తిన్ని అతను స్వాధీనములో లేదు. సదరు సత్యనారాయణతో న్యవహరించేవాను వారివారి లాభనష్టములకు వారే బాధ్యులయి నష్టపడగలరనిన్ని నేనుగాని నాస్థిరదరాష్ట్రముగాని యిందుకు జవాబుదారికానీరదని యిందుములముగా తెలియజేయుచున్నాను.

జొన్నలగడ్డ సుబ్బరామయ్య,
2-12-1924.

నెల్లూరు పి.డి. ము. కోల్లూరు

స్కూలుకాజా 1924 సం॥ నెం 438 రు
వాద:-యిందురు ముప్పనామిరెడ్డి.
యెదిరి
ప్రతివాది:-పల్లాప్రొలు వెంకటమయ్యయ్య.
యా నెంబరువాది పేరటికి ప్రతివాది తే 20.6.1921
దిన వ్రాయించి యిచ్చియుండు ప్రాంతినికోలుకుట్టి రు 188-10-0 లు మా వావా చేయువడి తే 19-1-1925 దికి వాయిదా నిర్ణయించియున్నది సదరు లేడికి ప్రతివాది కోల్లూరు వాడగు అయి కావలయును. అట్లాహాజరు కానంతట ప్రతివాది పరోక్షమున వావా తీర్మానించబడును.
టి. వి. రామస్వామి ఆయ్యర్,
వాది కేటు.

వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అండు ఔషధ సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోసబ్బు:-కార్యాలిక్ ఇతరఔషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి నున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. కి బిళ్ళలగులపెట్టె 1 కి ధర రు 0.12-0. మగ్గోశ్రేయిను దంతచార్మము:-లేత పుల్లలతో దంతభావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. ప్రభుతో మగ్గో శ్రేయిను దంతచార్మమును చేర్చి దంతభావము జేసికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచుగుణములన్నియు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0.5-0; చిన్నపొట్టును 1 కి 0.2-0 మగ్గో సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు దేహమునకు తగినపిండి.
డబ్బా 1 కి రు 0.10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0.8-0
హిందూదేశమునందు హిందూదేశపుపరిశ్రమము, ధనము చేతయరుచేయబడినది.
SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS
Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రు 2-8.0. వైన తెలుపబడినది పెద్దలెమ్మలది 1 కి ధర రు 3-0.0. స్కాట్ దీపము (తెల్లని, ఎర్రని, ఆకుపచ్చ లెమ్మలది) 1 కి ధర రు 2-8.0. సైకిల్ దీపము 1 కి ధర రు 5-0-0. చేలిలాండ్ర 1 కి ధర రు 5-0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ వెల 1 కి రు 0-12-0, బల్బు 1 కి ధర రు 0-8-0. ఆటోమాటిక్ సిగ్నల్ లైట్ ధర 1 కి రు. 2-0-0. సాదా సిగ్నల్ లైట్ 1 కి ధర రు 0-12-0.
వి. వి. చార్జి ప్రత్యేకము.
గొన్ననిలొంగ న గుక్కణ్డాల
తపాలపెట్టె నెం. 80, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925 సం॥ జనవరినెల 6-వ తేది

మంగళవారము

లాలా లాజపతిరాయగారి యువనాసము

పాఠశాలసంఘముని క్రాంతిని బడసిన లాలాజగారి ప్రతిభ ధీమానుండంతటను వ్యాపించియున్నది. లాలాజగారు నలువ దేండ్లనుండి యును జేయుచున్న దేశసేవ వాయుపదేశముల కమూల్కమైన పిలువ నెనంగుచున్నది. చెన్నపురిలో గత శనివారమునందు సమాద్రతీరమునను వారు చేసిన యువనాసము లాలాజగారి నిశ్చల దేశభక్తి విశదముచేయుచున్నది. వరమానసంధిగా వస్త్రమును ప్రజలకు దేశవిమోచనమునకు ధర్మ మార్గము నుపదేశించుట దేశోద్ధరణమునకును ధర్మాధానమునకును సాధనముగనున్నది. దేశ హితార్థము చిరకాలము పాటుపడిన లాలాజగారు కలవరిసేతికి గరణంబైన సమస్యను గురించి వారి యభిప్రాయములను తెలిపి భిన్నక్షేమములవారికి వారి కర్తవ్యమును బోధించిరి. ప్రస్తుతిము దేశపరిస్థితులు విషమదశయందున్న పిషయము నందరును సంగీ కరించుచున్నారు. అసహాయోద్యమముపట్ల లాజపతిరాయగారి విశ్వాసములేదనువిషయము క్రొత్తదిగాదు. లాలాజగారి యధ్యక్షిత్వక్రిందను గూడిన కలకత్తాకలగ్రామనందు తెలిపిన భావమునే ఇప్పుడును లాలాజగారు గలిగియున్నారు. అసహాయోద్యమ మారంభమునందు ఖలాఫతు పంజాబు దర్జయముల ప్రతీకారమున కారంభించబడినను తిదనంతరము స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సాధనంబుగను గ్రహించబడినది. స్వరాజ్యసంపాదనమున కసహాయోద్యమ మొత్తవరకు బ్రయోజన కరమైనదియును, ప్రస్తుతి మనహాయోద్యమము విరమింపబడినను స్వరాజ్యము సాధ్యముగాకపోయినను, భవిష్యత్కాలము నిర్ణయింపగలదు. కార్యసిద్ధికి సంకల్పమును సంకల్పమున కనురూపమైన సంస్కారమును సాధనములు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్య సంకల్పమును దేశమునందంతటను అసహాయోద్యమ సాధనమునను నుదయింప జేయగలిగెను. స్వరాజ్యస్వరూప నిర్ణయమునందు లాలాజగారు తెలిపినట్లు భేదాభిప్రాయములున్నను స్వరాజ్య సంకల్పమునందు భేదాభిప్రాయములు లేవు. గాంధీమహాత్మునివలె లాలాజయును స్వరూపభేదమును నిర్వచనము చేయవలసిన యవసరములేదని తెలిపినను వారికిగల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యదర్శమును వ్యక్తిము చేసిరి. క్షేత్రజాతుల సమితియందు క్షేత్రతర జాతులకు ప్రతిపత్తి లేదనువిషయము స్పష్టముగ తెలిసియున్నను భారతీయ దౌర్బల్యమును ధర్మాభ్యుదయ పిశ్వాసమును భారతీయులకు ముగముద్రా పనరమును బోధించుచున్నవి. అసహాయోద్యమము స్వరాజ్య సంకల్పమునకు మహావ్యాప్తిని గలుగ జేసిన విధమును లాలాజగారి విశ్వాసము దేశము చేయుచున్నది.

స్వరాజ్యము లోకమాన్యము స్వరాజ్యము భారతీయుల జన్మహక్కుని విస్మయముచేసినను స్వరాజ్య సంకల్ప వ్యాపనము గాంధీమహాత్ముని మూలముననే గలిగినది. లోకమాన్యము నాటిన సంకల్పబీజములు మహాత్ముడు చేసిన దోహదమువలనను ఫలించిన విధమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. ప్రజాహృదయమునందు స్వరాజ్య నాదము ప్రతిధ్వ్యలుచు హృదయస్పందనమును జేయుచున్నది. అన్నిసంఘములను స్వసంఘప్రయోజనములాకాంక్షించుచున్నను సత్వరస్వరాజ్యసాధనమును గోరుచున్నవిధమును దేశసభలతీర్మానములు విశదము చేయుచున్నవి. మహాత్ముడియసభ మితవాదుల సభ క్రైస్తవమహాసభ బ్రాహ్మణేతరమహాసభ సిక్కులమహాసభ సత్వర స్వరాజ్యసాధనమును గోరుచున్నవి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తాత్కాలికముగను స్వరాజ్యసభమునకు ప్రతిబంధముగను గనుపడినను స్వరాజ్యసూతాపము నిరంకుశ పాపాణమును కరిగించుటకు దోడ్పడుచున్నది. క్షతరసంఘములవలె హిందూసంఘమును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరుట యనంగరము. అధిక సంఖ్యాకులైన హిందువులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరుట సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికి ప్రతిబంధకముగనుగాని సహకారిగాదు. అధిక సంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణేతరులవలంబించిన మార్గమునే అధికసంఖ్యాకులైన హిందువులును సవలంబించుట భారతజాతీయప్రయోజనముల కవర్ధదాయకము. స్వస్వసంఖ్యాకుల హక్కులను గాపాడుట యవసరముగాని యధికసంఖ్యాకుల హక్కులను గాపాడుట యవసరముగాదు. అన్నిసంఘములు ప్రత్యేకలాభములకు సాంఘికప్రాతినిధ్యమును గోరినను హిందూసంఘము దేశప్రయోజనములకు ప్రత్యేక ప్రయోజనములను విస్మరించి త్యాగదీక్షను బూనుట ధర్మము. గాంధీమహాత్ము డసహాయోద్యమసాధనమునను లోకమున కుపదేశించిన యీ ధర్మరహస్యము నారాధించుటకు హిందూసంస్కారము లేగియున్నది. లాలాజి మహాత్మునితో నివిషయమున దేశీయవింపకపోయినను ధర్మమార్గము మహాత్ముని విధానమునందే గలదు. దేశమునందు వ్యాపించిన స్వరాజ్యసూతాపము నిర్బంధవిధానమును ప్రతిఘటించుట కన్నిపక్షములకును సేకవేదికయందు బొంబయియందు సమావేశమును గలుగ జేసినది. ఈ సమావేశమునకును గాంధీమహాత్ము డవలంబించిన సాధనము వలనను ప్రజాహృదయమునందు గలిగిన మహాప్రబోధము గారణంబై నది. లాలాజి గాంధీమహాత్ముని సాధనముల నామోదింపక పోయినను ఫలమునైనను గ్రహించుట యుక్తముగ నున్నది. స్వరాజ్యపక్షము స్వరాజ్యపక్షమునకు లాలాజిచేసిన హితబోధము గమనార్హముగ నున్నది. శాసన సభలయందు ప్రతిష్ఠాభవమందు లాలాజికి విశ్వాసము లేదు. ప్రతిష్ఠాభవము సాధ్యముగాని వాంఛ నియముగాని కాదని వారిమతము శాసన సభా ప్రవేశము సంగీకరించుచు లాలాజి ప్రతిష్ఠాభవమును నిరసించుచున్నారు. శాసన సభలయందు ప్రతిష్ఠాభవము కొంతవరకు సాధ్యమైనను ముతా

లోచన సభయందు బాత్తుగ సాధ్యముగాదను విషయము నిర్వివాదాంశము. దేశమునందు స్వరాజ్య పక్షమధికారమును స్వీకరించునను వారలు ప్రయత్నించును. ఇదిసత్యమైన యసహాయోద్యమము విరతినొందవలసి వచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారి కారమును బొందుటకు మితవాద పక్షమునకు సహాయము చేయవలయునని లాలాజి చేసిన హితబోధ ధర్మానుకూలమైనను స్వరాజ్య పక్షమునకు హితవుగనుండునని తోచదు. సంస్కరణ విచారణమునకు ఫలముగను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ స్వాతంత్ర్యమును స్వరాజ్య పక్షాధికారి నిర్వహణమును సీసవత్సరమునందు సంప్రదముల నిరంకుశ ప్రవాహము యధేచ్ఛగా ప్రవహించినను విచిత్రముండదు. లాలాజి స్వరాజ్య సంపాదనమున కన్నిసాధనములను ననలంబన యోగ్యములని బోధించుచున్నారు. కాని వారియపన్యాసము నందు వివిధసాధనముల ఖండనమునకుగల ప్రయత్న సాధన నిర్ణయమునకు గనుపించదు. సంద్విగ్ధ సమయమునందు సంశయ నివారణమును జేసి ప్రజలను కార్యశూరులను జేయుట నాయకుల ధర్మము. ఉపన్యాసాంతమునంద శ్రోతలకు కర్తవ్యముమాత్రము గోచరముగా లేదు. లాలాజిగారికి స్వరాజ్యసంపాదన సామర్థ్యమునందు విశ్వాసముగలదు. స్వరాజ్యరథము ముందు నడుచుచున్న విధమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవని లాలాజి విశ్వసించుచున్నాడు. కాని కార్యకారణ నిరూపణమునందీతర విద్యావంతులవలె లాలాజిగారును సందియమును దెలుపుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడుకోరునటులు ప్రజలు కర్మయోగపరాయణులై స్వరాజ్యమును సాధింపవలసియుండురు. లాలాజిగారు వారికి విశ్వాసము లేని రాటము ఖద్దరు సాధనముల పేరునైనను తలపెట్టలేదు. ఇది లాలాజిగారు తెలిపినట్లు వారి సంస్కారమున కనురూపముగ నున్నది. ప్రజలు లాలాజిగారి యుపదేశములను వారినిశ్చల దేశసేవ మననముచేసి గాంధీమహాత్ముని కర్మయోగము నుపాసించుచు స్వరాజ్యసిద్ధిని బహముటకు ప్రయత్నించుట ధర్మము.

టీకాలు

1923 - 24 సంవత్సరమునందు మహాచిక్ వ్యాధిని వ్యాపింపకండజేయుటకై టీకాలువేయు నుద్యమమును ప్రచారమునందెట్లు యెక్కువజేసినదియు నివేదికయందు దెలుపబడినది. కొన్ని జిల్లాలలో జిల్లా ఆరోగ్య విధాన మొకటి ప్రవేశ జెట్టబడినది. దీనిప్రకారము ఆరోగ్యపరీక్షకులు నియమింపబడుదురు. తాలూకా కొక్క అధికారి యుండవలెనని ప్రభుత్వపు టుత్తరువుగలదు. కాని అట్టి సాధ్యము కాకపోయెను. చాలవరకు జిల్లాబోర్డులును మ్యునిసిపాలిటీలును ఆరోగ్య పరీక్షకులను నియోగించుచుండెను. గ్రామములందు టీకాలు వేయుటయందభివృద్ధియైనట్లు నివేదికము దెల్పుచున్నది. గతవత్సరముకన్న మహాచిక్కు వలని చావులు 3900 తక్కువయ్యెను. శిశువులకు టీకాలువేయుటగూడ యెక్కువయ్యెను. కాని నివేదికలో నొకవిషయముమాత్రము దెలుపబడినది. గ్రామములందొకను యీరోగము సే అమ్మవారిమీదనో పడ

వేసి ఊరంతయు వ్యాపించిన ఆరోగ్యశాఖాధికారులకు దెలుపకుండా నిర్లక్ష్యముజేయుట యెక్కువైనది. ఇందులకు గ్రామోద్యోగిగలగూడ కారకులని నివేదిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టి మూఢనమ్మకము పోవుటకు విద్యాప్రబోధ మవసరమని జెప్పటతో నందియ మేమియను లేదు. విద్యావాసన లేక, నూతన శాస్త్రసర్వజ్ఞములను దెలుసుకొనక ఆరోగ్యవ్యవస్థల నెరుగని గ్రామీయులకు సంగతి సందర్భమున్నటిని తెలిపి ఈ టీకాలుజేయుటవలని లాభములను దెలియజేసి అట్లు జేయించుకుంటు వలసి నష్టమును బోధించి సుగమము జేయవలసిన బాధ్యత ఆరోగ్యశాఖాధికారులపైనుండి యున్నది. ఉద్యోగిగలగూడను గలదు. జనమరిణుల పట్టి యైనను రెపిన్యూఉద్యోగిగలు సరిగనుండునయెడల ఆరోగ్యశాఖాధికారులు తమకని దాముజేసికొనుటకు పిలుగునుండునని సేవదిశమునందు దెలుపబడినది. పురపాలకసంఘములు యివిషయమై యెక్కుడు జాగ్రత్తవహించవలసియుండును. అంటువ్యాధులు సామాన్యముగ పట్టణము లనిపించుకొను నవనాగరిక ప్రదేశములంద యెక్కువగ వ్యాపించుచుండును. తద్వారా గ్రామములలో సరిగూడ ప్రాకుచుండును. పుర పరిశుద్ధ్యమును ముందు ముఖ్యముగ గమనింపవలసియుండును. ప్రజారోగ్యమును ముందుకాపాడవలసిన బాధ్యత పురపాలక సంఘములపై గలదు. ప్రభుత్వమువారు దెల్పినటుల హెల్తు అఫీసరులను నియమించవలసినదేగాని పినియన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది ఆరోగ్యవైద్యక ప్రచార మవసరము. ఇందులకు మూల్యకరలాంఛనములను సముల్యములతో దృఢగలవు. ఏ యే రోగము లేయే కారణములచేత వచ్చునో స్థూలముగ నందరికును దెలియజెప్పి తిన్నివారణోపాయములను సూచింపవలయును. అప్పుడు కొంత వరకు తమస్థితిని తాము గుర్తించి ఆరోగ్యముగ నుండుటకై యెవరికివారు ప్రయత్నింపగలరు. టీకాలు జేసినమాత్రమున స్థానికము రాదాయని కొందరు వాదించవచ్చునుగాని అంతయెక్కువ పోతమాత్రము పోయదని చెప్పవచ్చును.

సేవదిశయందు టీకాలుజేయుటను నిర్బంధము జేయవలెనను సూచన యొకటిగలదు. ఇట్టి తీర్మానమే యొకటి చేశ్చు పురి కార్పొరేషనులో నొక సారి వచ్చును. ఇదిమాత్రమంత సుకరమని గాన్పించుదు. ఆరోగ్యవిషయములను దెలియజెప్పవలయును గాని నిర్బంధపెట్టి యిష్టము లేనదే టీకాలు పొదుచుటవలన కడులాభముండనేరదు. ఎవరికివారు యిందుగల లాభములను దెలుసుకొనునటుల జేయవలయును. తెలియచెప్పవలయును. అంతేగాని నిర్బంధముమాత్రముజేయుట కూడదు. అప్పటికైనను తిప్పించుకొన జూచువారుండకపోరు. అన్నిటికన్న ప్రధానము ఆరోగ్య విషయములందు ప్రచార మవసరమైయున్నది. ఇందులకు ఆరోగ్యశాఖాధికారులు తగిన సదుపాయముల నెక్కువ జేసిన బాగుండును.

రాటముల అభివృద్ధి
తమిళనాడు పక్షమున తులసిరాంగారును, పంజాబు మహమ్మదీయుల పక్షమున జగదరలిఖాను గారును రాటములను కొన్ని వేలు నెలకొల్పెడిమని గానము జేసినట్లు దెల్పుచు ప్రతిరాష్ట్రమును

అట్లు జేయవలెనని మహాత్ముడి వారపు ఎంగుళిండి యాలో గోరుచున్నాడు. ఎన్నికల రాటముల నెలకొల్పిజేసిన అన్ని వేలమంది కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చుట యగును. ఈ సంవత్సరము కాంగ్రెసు కార్యక్రమము రాటము ఖద్దరులపై మరేమియును లేదు. మహాత్ముని ఆధ్యక్షత సేవత్సరము రాటములు వేలు లక్షలకొలది వ్యాప్తమై భారతదేశము స్వరాజ్యమును జూరగొనవలసి యున్నది. ఇందుల కన్నిరాష్ట్రములును తోడ్పడవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్ర దేశీయోపసంఘముగూడ 17, 18 తేదీలను సమావేశమైనపుడు ఈరాటము ఖద్దర వ్యాపకమును ముఖ్యంశమునుగూర్చియే చర్చించి కార్యదీక్షకు గడంగుట అవసరమై యుండును. ఆంధ్రదేశము ఖద్దరునకు ప్రేరణించినది. అన్ని రాష్ట్రములందుకన్న యిందురాటములసంఖ్యయు దానతోబాటు సభ్యులసంఖ్యయు హెచ్చుజేయవలయును. రాటము, కాంగ్రెసు యేకవాచకములైనవి. రాటము జేపట్టినవాడు కాంగ్రెసు సభ్యుడగుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశమేమాత్రమును వెనుకంజ వేయక రాటములను వేలు లక్షలు నెలకొల్పి, అంతమంది సభ్యులనుజేర్చి, స్వరాజ్యమును జేరుటకు పరుగుతో పోవునటుల జేయవలెనని కోరుచున్నాము.

జెంగాలు నిర్బంధశాసనము
పంగరాష్ట్రీయ శాసనసభయందు రేపు జెంగాలు ఆర్డీ నెన్నును శాసనమును జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు శాసనమును ప్రవేశపెట్టెదరు. నామదానభేద దండనోపాయములను ప్రభుత్వాధికారులు తమపట్టును నెగ్గించుకొనుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నవిధమును గతించిన రెండుమాసముల చరిత్రము విశదము చేయుచున్నది. నిర్బంధములు స్వరాజ్యవక్షమనకు భయభ్రాంతులను గలుగజేయలేదు. దేశబంధు చిత్తరంజనుదాసు క్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును నిర్మూలము చేయుటకు దీక్షను వహించెను. దాసుగారు పూనినపట్టును విడిచెడివారుగారు. మహాత్ముడియులను భేదించుటకు ప్రభుత్వముచేసిన ప్రయత్నములు విఫలములైనవి. నియోజకవర్గములు ప్రతినిధులకు శాసనమును నిరాకరించుట కాజ్ఞల సెసంగుచున్నవి. రాష్ట్రము సందంతలను ప్రజలు సభలనుజేసి శాసననిరాకరణమును బోధించుచున్నారు. ఆత్మగౌరవమును జాతీయగౌరవమునుగల భారతీయుడు శాసనమునకు సమ్మతి నొసంగజాలడు. ఆత్మగౌరవమును గాపాడుకొనగల సభ్యులవివరము రేపటిసమావేశము విశదము చేయగలదు.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము
బెల్గాముకాంగ్రెసు ఆమోదించిన నూలునడకవలసిన నియమును జర్పించుటకు విశ్వవిద్యాలయ సభ గూడినది. “భారత జాతీయసభ నిర్ణయించిన నూలునడుకుట నియమము దూష్యము” అను విషయమునుగురించి వాదప్రతివాదములు తీవ్రముగను జరిగినవి డాక్టరు పరాంజప్ప చింతామణిగారు తీర్మానమును సమర్థించిరి. శివప్రకాశగారు కృపాలికుగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. తీర్మానముధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదించబడినది. కాశీ మహారాజగారు సర్ చార్లసు టాడుహంబరుగారు

ప్రేక్షకులుగనుండి తమాషాను జూచుచుండిరి. ఇట్టి మహాసభ్యుల సాన్నిధ్యమే విజయమును సూచించు న్నది. పూర్వారావరాయణు లేమిచేసినను ఉత్సాహసంపన్నులైన విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులును దేశహితార్థము వ్యక్తిత్వమును జూపజాలకుండుట భారతీయుల యథోగతికి నిదర్శనముగ నున్నది.

శ్రీయుత విత్తలుభియ పటేలుగారు
తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి
విత్తలుభాయి పటేలుగారు రసహయవాదులు గాకపోయినను శాసనసభయందు దసహయయోగమును స్వరాజ్యవక్ష నియమానుసారముగను నవలంబించెడివారిలో నొకరై యున్నారు. పటేలుగారి సూక్ష్మదృష్టియును కార్యనిర్వహణ సామర్థ్యమును వారి వ్యక్తిత్వమును ద్యోతకము చేయుచున్నది. బాంబయందు రిడింగు ప్రభువునకు సన్మానము నెనంగెడి సందర్భమున నాత్మగౌరవమును పాటించుచు పటేలుగారు బాంబయకార్పొరేషను ప్రెసిడెంటు పదవికి రాజీనామా యొసంగిన విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. నిన్నటి కార్పొరేషను సమావేశమునందుపటేలుగారుతిరిగిఎన్నుకొనబడుట వాచిత్రభావిశేషమును ప్రజాహృదయమును దెలుపుచున్నది. పటేలుగారికి 50 సమ్మతులును ప్రతిపక్షులైన డాక్టరు జావలెగారికి 45 సమ్మతులు వచ్చినవి. పటేలుగారు తిరిగి ఇట్టి పరిస్థితులు వచ్చిన స్వధర్మ నిర్విహణము నీవిధముగనే చేయుదునని వెల్లడిచేసి బాంబయ కార్పొరేషను క్లారమును గాపాడిరి. ఉద్యోగిసీతవలన నాత్మగౌరవమును బోగొట్టుకొనవలసిన యవసరము లేదని పటేలుగారి స్వాతంత్ర్య ప్రవర్తనము విశదము చేసినది.

గాంధీమహాత్ముడు
అస్పృశ్యతానివారణము
బాంబాయిలో ప్రతికూల సభ
బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షతవహించి మహాత్ముడు ప్రారంభోపన్యాసమున ఆస్పృశ్యతను నిరసించుట ఆక్రమమున ఆదేశించుటకు బాంబాయిలో మనశాపహ్లాసు రాంజీగారి అధ్యక్షతకేంద బహిరంగ సభజరిగినది. “ఇప్పుడు అంటువ్యాధులు తగిలినవారిని ప్రత్యేకించుచున్న పద్ధతిమీదనే వెనక ఆస్పృశ్యత ఏర్పడినది. హిందూసంఘమునందలి అంతర్గమలవారు నీతిమతాచారములకు విరుద్ధముగా మెలగుటచేత వారస్పృశ్యులని ప్రత్యేకింపవలసివచ్చినది” అని రాంజీగారు నుడిచిరి “గాంధీగారు వాణ్ణిడు. ఒక పంచమ కన్యకు ఫెంచుకోని తనకుమార్తెను గామామకొనుచు తనయింటనే యుంచుకొనెను. ఇది హిందూమత ధర్మములకు శేవలమునియధము. ఇట్టి దుష్కార్యములనరించువారినిక్షేపించుటచే హిందువులు పిరికిపందలనిస్తవ్తుమగుచున్నది. ఇట్టిపతనవిరుద్ధములగు పనులను జేయుచు యెరికులను గూడ ప్రోత్సహింపదు చుండువారిని పీకపిసికి సంఘటన సాహసించునాగుడ హిందూ సంఘమున కొండము కలదు” అనిసభలో నొకడుపలికెను. ఆతడటుల పలుకగానే సభలో గొప్ప గర్జనలు కలిగినవి. మతము కొరకు హిందువులెట్టిత్యాగము చేసినచేత దరని నొక్క చెప్పటయే యావ్యక్తి ఉద్దేశముకాని నిజముగా దౌర్జన్యము పలుపుట అతని యుద్దేశముకాదని అధ్యక్షుడు రాంజీగారు సర్దిచెప్పి సభ్యులను సమాధానపరిచిరి. వైకంగాన తాంకేశ్వరములోను సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినవారు మత్రిహితులని గూడ అపక్రయే పలికెను. అస్పృశ్యతను తొలగింపగూడదని ప్రచారముచేయుట కొక ఉపసంఘమేర్పరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బర్తాకార్యరేషను

అధ్యక్షుని నియామకము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

లండను, జనవరి 5:— సర్ రాబర్టు హార్డు గారు బర్తాకార్యరేషను డైరెక్టరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బిటను-పాలసేనుమాండేటు

డిప్యూటరీ ఉపవ్యాసము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

లండను, జనవరి 5:— హెన్రీ విందుహామీడ్ ముగారు బ్రిటనిష్టర కౌంట్రీలలో బిటను-పాలసేనుమాండేటును విమర్శించును గూర్చి యావన్యపించుచు యూరప్ లపాత్రామను సాపిండుట తమ య ద్వేషముగాదనియు ప్రపంచమందు లక్షలకొలదిమంది యున్న యూరప్ లకు స్వదేశమే అద ప్రాయముగ నుండుటలు జేసి పాల సేనులో నితరకా ప్రవృత్తి ముక్కు మత, రాజకీయ, ఆర్థిక స్వత్యముల రక్షించుట తమ గాదర్చుమని చెప్పిరి.

ఈజిప్టుమంత్రివర్గము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

కయో, జనవరి 5:— ప్రాథమిక విద్యాధికారిగ చేతు యిడుగారు నియమింపబడిరి. ఆయన పూర్వార్థమున బిటు, యావన్య యెవ్వరిని తెలియకుండ సంకరించినవిధము ల్బ్రేకుడ యాయన నియామకము చిత్రముగ నున్నది.

కొప్టాన్ విశేషము జనవరి 5:— కొప్టాన్ విశేషములో ప్రత్యేకతంతరివార్త నెన్నుకొనబడవలెనుగాని ప్రభుత్వమువారు విజ్ఞాపింపరానను ప్రభుత్వనిశ్చయముపైని ఇంటిరియరు కమిషనరు రాజీనామానిచ్చినటుల కొప్టాన్ విశేషము వార్త చెప్పుచున్నది.

అలివియరు ప్రభువు వ్యాసములు

విటిముపత్రికల వ్యాఖ్యలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరివార్త)

లండను, జనవరి 5:— డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక డిసెంబరు 30 వ తేదీన అలివియరు ప్రభువుపై వ్రాసిన వక్రము ప్రతి విమర్శనముపై డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రత్యుత్తరము వ్రాయుచు అలివియరు ప్రభువును గూర్చి అనుభవాభారతపక్షితులను సరికేయటకు వెచ్చునట్లు ప్రభువును నావికా శాఖనుండి పిలువనంపవచ్చెనను కథ సత్యముగాదని తెలుపుచున్నది. ఈవిషయమున అలివియరు ప్రభువును సమర్థింపవలసిన అవసరము లేదని ఆ పత్రిక చెప్పుచున్నది. కారణ మేమనగా ఆయన భారతపత్రికలందు ప్రచురించు వ్యాసములు జూడ తన సంగతి తాను తానుకొనక క్రిగియున్నాడని తెలియుచున్నది. ఆయన భారతపత్రికలగూర్చి ఒక భాషమును చెప్పుచున్నాడు. డెయిలీ టెలిగ్రాఫునింద లన్నిటిని ఖండించువిధముననే ఆ పత్రికకులు విద్ధింపబడియున్నవి. డెయిలీ టెలిగ్రాఫునకు యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "అలివి యరు ప్రభువు ఉద్యోగములో నుండగా నింతవిభులముగ తనభాషములను తెల్పియుండిన బాగుండిది."

- రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
- సం॥ ర చందారు 3
- మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విశ్లేషణములు చర్చింపబడును
- వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విశ్లేషణయు అద్భుతచర్యలు, రీతివర్ణన జదివితరలమును. ధర 12
- మిథునానురాగము (పద్యగన్నపము) ధర 12
- గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) ధర 10
- వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) ధర 10
- ఆంద్రునామసంగ్రహము (నటీక) ధర 4
- రెడ్డిబ్రదర్సు రామవరము, గోదావరిజిల్లా

స్థానిక వార్తలు

క్యాలెండరులు:— రంగూనునందు గల ఇండియన్ ఇంపీర్టు కంపెనీవారి వేడుల క్యాలెండరులను వందనములతో స్వీకరించుచున్నాము.

రాకపోకలు:— అరవింద ఘోషగారిని జూమటకు పురుచ్చేజునిన లజపతిరాయగారు, పురుషోత్తమదాసు టాండను, ఎస్. దొరస్వామిఅయ్యంగారు నిన్నటిదినమున తిరిగి మద్రాసునకు వచ్చిరి. సి. ఎస్. ఆంధ్రునాగారు ఈ యందయ ను వెకమునుండివచ్చిరి. గౌ న్యాయమూర్తి వాలసు గారును, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారును ఈయందయము మదరాసునకు వచ్చిరి. ఇంచితేపు ప్రభువుగారి కుమారుడగు మాకెగారు నిన్నటి దినమున రంగూనునుండి మద్రాసునకువచ్చి గతరాత్రి మదరాసుండి కొలంబోకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. ఎస్. డబ్ల్యు. స్టీవార్టు ఐ. సి. ఎస్. గారు నిన్న రాత్రి బెజవాడకు బయలుదేరివెళ్లిరి. ఓస్వాల్డుమాస్టే, గౌ. కేడిసింధి మాకర్జను గార్లు ఈయందయము మద్రాసునకు వచ్చిరి. వీరు, భారతరాజకీయపరిస్థితుల దెలిసికొనుటకు గను భారతదేశమున పర్యటనమొనర్చుచున్నార. గవర్నరుగారి ఆంగరక్షకులలో నొకరు కైలుస్వేషనుననువచ్చి వారిని ప్రభుత్వభవనమునకు గొనిపోయిరి. వార చ్చట బస జేయుదురు.

మదరాసు ఆంధ్రప్రదేశ్ మెటిక్ కంపెనీ:— టై నాటకసంఘమువారు పుణ్యదినమున ముక్కుటి యేకాదశినాడు రాత్రి తిరుకొక్కేటి యందలి ఇంపీరియల్ సినిమా హాలునందు రుక్మాంగద, ప్రహ్లాదనాటకములను బహుజనుప్రదముగా ప్రదర్శించిరి. ఈ ప్రదర్శనములు పుణ్యదినమున సార్థకపరిచె నను తృప్తిగలిగించినది. ఆహాలునందు మహాదానందము వెల్లివిరిసెను. పాత్రధారులెల్లరు తమ పాత్రలను చక్క పోషించిరి. ఆదినండి అంత్యమువరకు నాటకము బహుర క్రిగిటి మాపరలకు మహానవా మొనరించినది. 4 యేండ్లబాటును ప్రహ్లాదనేమము ధరించి పల్కిన ముద్దుపూజలు మున్నె చ్చటను గాంచియుండలేదు. హిరణ్యకశ్యపుడు తిరిగి ఉచ్చవించెనా యనునటుల ఆవేషధారి చూపిన నటనాకాకల్యము ప్రత్యేక శ్లాఘాపాత్రము. ప్రహ్లాద వేషధారుల బాటు, వారదవేషధారులు, రుక్మాంగదుడు గూడ శభ్యుల శ్లాఘనకు మిగలపాత్రులైరి. ఈ నాటకకంపెనీ వారి నాటకము ఆంధ్రులకేగాక ఆంధ్రేతరులకుగూడ సాంపు నింపుచున్నవన్న ఆరికయో క్రింయకయు లేదు.

ఖాలిసుపూరు స్వరాజ్య ఆశ్రమము

ఆచార్యరాయగారి ప్రకటన
మంగరాష్ట్రమున ఖుల్నాకు సమీపమునందున్న ఒక గ్రామమున శ్రీయుత యామినీభూషణమిత్రగారు చాల వ్యయ ప్రయాసలతోగొని యాశ్రమము నేర్పరచిరి. మిత్రగారు ప్రియమైన స్మృతినివదలిన ఆనాడయవాది. గ్రామములలో చొన్నియేర్పాటులను జేయుటయు గ్రామవాసులలో త్యాగదీక్షను సంఘ సేవాభిలాషను కలిగించుటయు అను నీరెండును వీరి ముఖ్యోద్యమములు. ప్రతిగ్రామమునను ప్రతిగృహమునను రాటును నెలకొల్పవలెను. పారిశుధ్యమును వృద్ధినిొందింపవలెను. వ్యవసాయపద్ధతులను చక్కబరుపవలెను. ఈ శ్రేణిములు నెరవేరుటకువీరు ఆశ్రమమునకు 11 శ్రీగురు (భూమికొలత) భూమిని సంపాదించిరి. ఆభూమిలో చాలకుటీర గలను కట్టించిరి. బట్టలను నేయుట కొకగృహమును, వ్యవసాయకులకు పాతకాల కొకగృహమును కట్టించిరి. వీనిలో ఈపనులు ప్రారంభమైనవి. చాలవందివిద్యార్థులను చేర్చుకొని వారికి సాయంకాలము విద్య నేర్పెదరు. వీరి మత ధర్మాధివిషయములకు బోధించెదరు. వారిచేత చేతిపనులను ఆశ్రమములోను గ్రామములలోనుగూడ చేయించెదరు. ఇది క్రమక్రమాభివృద్ధి నొందుచున్నది. మిత్రగారు సహధర్మి. ధన సహాయముపాత్ర మనవరము. ధన సహాయము చేయగోరువారు నాపేర 92, అప్పయ్యపల్లె, లుగోడు, కలకత్తా అని వ్రాయవలెనని ఆచార్యప్రభువు ఆంధ్రరాయగారు ప్రకటించిరి.

చట్టనిర్మాణశాఖనూతనకార్యచర్య
యల్. గాహాముగారు సేరిపరపబురి
డిల్లీ జనవరి 5:— సర్ యెంఝిమార్కెట్ స్పెక్టరుగారి నానే యల్ గ్రాహాంగారు చట్టనిర్మాణశాఖ కార్యదర్శిగా స్థిర పావబడిరి. గ్రాహాంగారి స్థానమునకు అదనపు సయ్యక్ కార్యదర్శి నియమింపబడెనయను జాగోదించుచున్నది.
(ఆ. ప్రె.)

షాకతాలిగారి సందేశము

ఖద్దరువ్యాపకమే ప్రధానము

మహాత్ముడు ముగ్గురు కార్యదర్శులను నియమించెను. వారి సహాయమున అధికముగా పనిచేయును, చేయించును. వారంును దీక్షగలవారు. మనము గ్రామములకేగి ప్రజలకు దౌర్జన్యపరిత్యాగమును బాగుగా బోధింపవలెను. మరల నెన్నటికిని చారీచారా దురంతముల వంటి ఘోరములు జరుగ గూడదు. వారు మాలుపడుకవలెను. బట్టలు నేయవలెను. ఎంత మాత్రమును తగవులాడగూడదు. దౌర్జన్యమును త్రికరణయా వలలిచేయవలెను. ఈరీతిగా శాంతిముగా దీక్షతో ఓషికతో పనిచేసినచో జైవాసుగ్రహమున స్వ రాజ్య ము ను బడయ గలుగుదుము.

నూలువడకుటకు ఆఖిలభారతసంఘము నేర్పరచి యున్న మున్న వారందరిచేతను ప్రమాణసంతకములు చేయించవలెను. ఇటులచేసినచో స్వరాజ్యపక్షమువారికి ప్రతిహేలముగా ప్రచారము చేయుటయుగనని వారు కలంతులేమోయని మహాత్ముడింకు అనుమతి నియ్యలేదు. మనకిట్టి దురుద్దేశ మేమియును లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారికి మనము చేయగలిగిన సహాయ మంతయు చేసెదము గాని మనము పక్కా బహిష్కారవాదులము గాన మనపనిలో కట్టుబాటు చేసుకొనుటవసరము. మహాత్ముడిందుల కనుమతి నిచ్చినచో తక్షణమే వేలగొలిపి గా చేయుట ప్రమాణసంతకములను చేయుట నిశ్చయము. రాటులమోత అఖండముగా అన్ని గృహములలోను చెలరేగ గలదు. ప్రతిపక్షము అన్ని విధములను ప్రబలుటగాన మనము గట్టిదీక్ష బూనిన గాని విదేశీవస్త్రముల బహిష్కారము పూర్తిగా కొనసాగదు.

చెన్నపురి మహాత్ముడియులకు విజ్ఞప్తి
ముఖ్యముగా లబ్ధిసాధరులు ఖద్దరుకట్టవలెను. చెన్నపురిలో చాలమందికొడిగా నున్నది. దక్షిణాదిని కొంతవరకు బాగుగానే యున్నది. చెన్నపురిలోని నాయకులనుమాత్రము మాంద్యము గలిగిరి. నేనిచటనుండి యిందుకే పారిపోవుచున్నాను. లేనిచో వారు నన్ను ముక్కుముక్కులుగా ఖండించేవదరు. నేనేమాటచెప్పినను ముఖ్యార్థముగానే చెప్పెదనని వారెరుగుదురుగాన వారిని మేల్కొల్పుటకు కీ నాలుగుముక్కులును చాలును. 1920 లో యానగరమున చాల ఉత్సాహముతో పనిని ప్రారంభించిరి. 1925 లో మరల నట్టిఉత్సాహము కనబడవలెను" అని షాకతాలిగారు తెలిపిరి. (ఒకవిలేఖరి)

కుంభకోణము చేరుట
మొన్న 4 వ తేదీ ఉదయమున మాలానా షాకతాలి యాటాటుపాసేను, సయ్యదు ముర్తసాహెబులు (ఎం.ఎల్. ఏ. గార్లు కుంభకోణము చేరిరి. షాకతాలిగారు చలు ఖిలాఫతు సభ కధ్యక్షత వహించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

జెంగాలు శాసనసభ

ఆర్డినెంసుబిల్లు
సర్ హ్యూస్టన్ షెన్ గారు ప్రతిపాదించెదరు

రెండుముఖ్యమైన సవరణలు
కలకత్తా, జనవరి 4:— జనవరి 7-వ తేదీనసమావేశము గానున్న వంగరాష్ట్రశాసనసభ సమావేశమందు 50 హ్యూస్టన్ షెన్ గారు జెంగాలు ఆర్డి నెంసు బిల్లు ప్రవేశపెట్టెదరు. బిల్లు యొక్కనిబంధనలవిషయమై అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు యోప్రియలు 1-వ తేదీవరకును గడువిచ్చి బిల్లును ప్రకటింపవలయునని అఖిలచంద్ర త్రగారిక సవరణను ప్రతిపాదించెదరు. శాసనసభ్యులు పదియేడుగురుగలసి నొక సెలెక్షన్ టిటిగానేర్పడి ఆర్డి నెంసుబిల్లునిబంధనలను విచారించి నొక సెలలో పున నిశ్చయమును దాఖలుచేయవలసినదని జజుక్రెడ్యబోసుగాను సరి యొక సవరణ ప్రతిపాదించెదరు.

సర్ హ్యూస్టన్ షెన్, యల్. చీరె, డి. పి. ఖైతాన్, బాబు జితేంద్రనాథబోసు, డాక్టర్ పి. చనన్, సారత్ చంద్ర బాబు, సి. ఆర్. దాసు, బి. చక్రవర్తి, రాయబాంధ్రనాథ చాదరి, యన్. సి. నేప, జె. యం. నెన్ సప్తా, ఖిల చంద్ర జత్త, మావి మహమ్మద్ యాసీన్, ఎడ్వర్డు విల్లియంస్, సర్. పి. సి. మిత్రర్, విశ్వేశ (క్రెడ్యబోసు, సర్ విల్లియంకేరగాడ్ గు సెలెక్షన్ టిటిగాను సభ్యులను సవరణలను సోజ ప్రతిపాటుగాని ప్రతి పాదనయింపగలరు, (ఆ. ప్రె.)

నూలుచందా ఎర్రతలు కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

నూలుచందా పరతును నిరసింపవలెనను
తీర్మానము నెగ్గలేదు
కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయ పాలక సంఘం
సభ జరిగినది. ఆసభకు కాశీమహారాజుగారు సర్
చార్లెస్ టామసాంటరుగారు సచివ్. బెల్గాం లో
దేశీయ మహాజనసభవారు నూలుచందా పరతు
నామోదించుట ఆక్రమమున తీర్మానము నాసభలో
నుపపాదించిరి. డాక్టరు పరంజపి, సి. వై. చింతా
మణిగార్ల నుకూలముగను శ్రీ ప్రకాశ, ప్రాఫెసరు
కృపాలినిగార్లు ప్రతికూలముగను మాటలాడిరి.
చాలామంది ప్రతికూలముగా టీట్లుయిచ్చిరి తీర్మా
నము వీగిపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

ఖద్దరు-దీక్షావసనములు

నూలువడకుట-గురుశిక్ష
ప్రభుత్వసేనలో చేరగోరువారు వారిచ్చునట్టి
కాకిముస్తులను ధరించవలెను. వారు నేర్పుకవాతు
చేయవలెను. అయితే స్వరాజ్యసేనలో చేరగోరు
వారు ఖద్దరుబట్టలను ధరించవలెను, రాట్టముపై
నూలువడకుటవలెను. నూలు వడకుటయే కవాతు.
ఖద్దరుబట్టలే కాకిముస్తులు. వారిపోరు దౌర్జన్య
యుతము. మనసంగ్రామము దౌర్జన్యవిరహితము.
వారికీక్షాత్తులు తుపాకులు ఆయుధములు; మనకు రాట్ట
ములు దూదేకుబడలు ఆయుధములు. గాన భారత
మాత బిడ్డలగు స్త్రీలును పురుషులును చిన్నలును
పెద్దలునుగూడ యీశాంతిసేనలో చేరి ఖద్దరుకట్టి
నూలువడకవలెనని వంగరాష్ట్ర ఖాదీపరిస్థానమువారు
ప్రకటించిరి. డక్కా, కమిల్లా, చిటగాంగు, రాజ
పాహి, బోగ్రా, ఫకీరుపూరు, రంగపూరు, హుగ్లీ
మున్నగు మండలములలో ఖద్దరుపని చాల హెచ్చు
గా జరుగుచున్నది. ఉత్తరభాగమున వరదలవలన
సప్తముకలిగిన ప్రాంతమున వేలకొలది ప్రజలకు
రాట్టములే జీవనాధారముగా ఏర్పడినవి. ఇప్పుడు
వంగరాష్ట్రమున 14000 రాట్టములు మాత్రమే
తిరుగుచున్నవి. గాని పంజాబులో 20 లక్షల రాట్ట
ములు తిరుగుచున్నవి. పంజాబులో ప్రత్తిపంట
చాల హెచ్చు వంగరాష్ట్రమునగూడ ప్రత్తిపంట
హెచ్చు టవసరమని నర్సెంటువత్రి వ్రాసినది.

పండిత పురుషోత్తమదాసు

టాండనుగారు

వాందీప్రచారముకొరకు చెన్నపురికివచ్చిరి
ఈనెల 8 వ తేదీ ఉదయము పండిత టాండను
దాసు గారు చెన్నపురికివచ్చిరి. వీరు 1921 లో అలహాబాదు
యూనివర్సిటీను సమాధ్యక్షులుగాయండిరి. అలహాబాదులో యువ
రాజు ఉత్సవములును బహిష్కరించిన సందర్భమున వీరికి 18
నెలలు కారాగృహవాసము తలపించినది. హిందీసాహిత్య
సమ్మేళనముకు వీరి స్థాపకులు. ఆపనిమీదనే వీరిపుడు చెన్న
పురికి వచ్చిరి.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనములు

రాష్ట్రమునందు సంచలనము
వంగరాష్ట్రమునందు దన్ని పట్టణములలోను సభలుజరిపి
యీ నిర్బంధమును నిరసింపుచున్నారు. రాష్ట్రీయ శాసన
సభలో సభ్యుల తీర్మానమును తిరస్కరింపవలెనని తీర్మాన
ములు చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కొలండరులు

మదరాసు ఆయుర్వేదఫార్మసీ, వి. ఎస్. కే.
చారికంపెనీ
ఈ కెండుసంఘములవారును పంపిన కొలండరులను కృత
జ్ఞతతో నందుకొంటిమి.
కెండును పెద్దపైకాగలవి నెలకొకపెజీ కలదు. పెద్దఅం
కెలు నలుపునపురుగులలో ముద్రింపబడినవి. నెలపులు పండు
గలు తెలుపు తేదీల అంకెలు ఎరుపురుగులలో ముద్రింపబడినవి.
చారికాగారి కొలండరులో ముఖ్యవిషయములను జ్ఞాపకా
ర్థము వ్రాయుట ప్రతినెలకును ప్రతిరోజునీ కానేర్పవ
లెదను.
ఫార్మసీకొలండరులకొరకు పోస్టుబాప్సు 151 మదరాసు
అనియును, చారి కంపెనీ కొలండరుకు 35 ఎర్రబాలుచెట్టి
ప్రీటు బార్డిటపును మదరాసు అనియును వ్రాయవలెను.

మరణాంతకముగు మోటారునిపత్తు

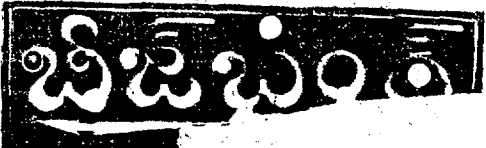
జన్మదినోత్సవమునాడు దారుణమరణము
లాహోరు, డిశంబరు 5:—శనివారమునాడుదయమున
కాంటోనుమొట్టు క్షేత్రములోనేనుగు సమీపమునన్ను ట్రెయి
నందు మరణాంతకమైన మోటారు విపత్తు సంభవించెనని
లాహోరు పోలీసువానికి వార్త లభించెను. సియాల్కోట
యందలి 28 వ షిప్ట్రైన్స్ పటాలనుందు కట్టెగు నున్న
లాంబెర్ట్ బ్రిటిషు ఉద్యోగి అపాయముచే మరణించెను. పాప
మితడు తన 28 వ జన్మ మహోత్సవము నానాడు జరుపుకొన
వలయునని ఊహించెనట. జన్మమహోత్సవదినమందే మరణము
సంభవించెను. ఉదయం కెండుగంటలప్పుడు కట్టెను లాంబెర్ట్
గారు మోటారు నెక్కిమీద పచ్చుచుండగా నొకమోటారు
బండి నెక్కిలు దీక్షానెను. లాంబెర్ట్ గారికి తలమీద గట్టి
గాయములం పడినవి. ఈ గాయములచే పాపమీయన పరమ
పదమునొందెను. మోటారుబండి తోలువాడు హైందవుడు
పరారి అయిపోయెను. కాని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. చని
పోయిన కట్టెను లాంబెర్ట్ గారు బొంబాయి పోలీసుకాఫిలో
బనిచేసి పంపెనును దీక్షానెనును నొక అధికారి యేక
పుత్రుడు. మెసఫలోమియా పారసీకును రాజ్ మాకు మొవలగు
ప్రాంతములందీ లాంబెర్ట్ గారు బనిచేసిరి. శనివారమునాడు
సాయంత్రము ఉత్తర క్రియలు జరుపబడినవి.
శవముతోగూడ బెక్కునివిలు మిలిటరీ ఉద్యోగులు వెడలిరి.
నార్తహంప్టన్ మైదటాలము స్తోమముగా శవమును వెంబ
డించెను. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాగవర్నరు ఆగమనము

రంగూను, జనవరి 8:—ఆంతరంగిక కార్యదర్శి, గాం
బెయిదంపతులు, కెప్టెను మూకు, అంగరక్షకుడగు క్రాస్టరు, సర్
బి.బి.విక్ పోర్ట్సు మొవలగువారితో రంగూను బర్మాగవర్నరు
గారు మంబైవలెనుండి చేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

అబుల్ కరీము అరెస్టు చేయబడినది

దిల్లీ, జనవరి 8:—ఖోస్టా తిరుగుబాటునందు బాల్గానిన
అబుల్ కరీము, గురుదాస్ పురముందు అరెస్టు చేయబడినది.
ఇతనిని లాహోరు జైలునకు బంపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)
రైట్ ఆనరబిల్ వి. యన్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు
మరికొన్ని మానములు బెంగళూరులో నుండెదరు
బెంగళూరు, జనవరి 8:—మరికొన్ని మానములు బెంగ
ళూరునందయుండుట మంచిదని నైద్యులు రైట్ ఆనరబిల్ వి.
యన్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి సలహా నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన వీర్యమును గట్టి పరమ
టకు లోక ప్రసిద్ధి కెంజినది. స్వప్నమందు గాని మూత్ర
ముతోగాని వీర్యమునుభవించుచున్న యడల తక్షణం నిలిపి
యును. ముసలితనమును, నపుంగత్యమును తొలగించి యువ
మొగుడును, ఎంత బలహీనుని కయినకూ కెండుగంటలలో నర
ములకు బలమునిచ్చి సంసార ముఖము అనుభవించునట్లుకేసి నుతా
న కంతులగ కేయును. పుత్రములు రహస్యముగా నుంచబడును.
20 మాత్రలు సీ 13 రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు
ఆర్య వైద్యశ్రమం,
13, బెరాగిమహవిధి, ముద్రాను.

బర్మీసు ఆసోసియేషన్

గవర్నరుగారి సమాధానము
రంగూను, జనవరి 8:—బర్మాదేశీయుల జనకలంకాంకి
లనకు సమాధానమిచ్చుచు, గవర్నరుగారిట్లు ప్రసంగించిరి. యు
క్తమ గా రి ని వి చా రిం చు డి క ము న
పైచీమై దానమున మూగి న క్ర జ ల ను నక్కట
నుండి పొమ్మనిస్తానీక్ యుద్యోగులు అజ్ఞానముట సరిగను
న్నదనియు పతేవదే హెచ్చరించినవారంతట వారునవతరిస్తా
నందున బలముపయోగించి వారిని పరిమితముటయు సరిగనున్న
దని గవర్నరుగారు సమాధానమిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)
రీడింగుదంపతులు విందుచేయుట
కలకత్తా, జనవరి 8:—జనవరి 2-వ తేదీయందు తెత్వ
దీరులో రీడింగు దంపతులు విందుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)
రీడింగుప్రభి
కలకత్తా, జనవరి 8:—నెంటుమేరి కరణాలయమును
రీడింగుప్రభి జన్మరి 2-వ తేదీయందు సంబర్ధించెను.
(ఆ. ప్రె.)

రామచంద్ర విజయము అను
బంగోలురాజుల చరిత్ర
క్షత్రియవీరులైన బంగోలు మండపాటిరాజుల చరిత్రా
త్మక నాటకము. దుగ్గిరాల బోర్డు హైస్కూలు టీచరు అక్క
కా నరసింహారావుగారు గ్రంథకర్త. శ్రీయత భూపతిరాజు
నంకటపతిరాజు, సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగార్లచే నుటా
ద్భుతము వ్రాయబడినది. దీనివల రు 0.12-0-0 లు త్వరపడు
అడ గ్రంథకర్తచే రక్తికి అనునాటకమువల 0.12-0-0
సి. వి కృష్ణారావుగారు, పోస్టు బంగోలు.

మీకు
వెంట్రుకలు ఊడిపోవు చున్నవా?
వెంట్రుకలు వెరుగునట్టి రహస్యము
అద్భుతముగా కనిపెట్టబడినది!
కృష్ణకాంతవాసన లైలం

వెంట్రుకలసంబంధ వ్యాఖ్య నన్నిటిని పారశ్రోలి,
వెంట్రుకలను అమృతముగాపెంచును. దీనిని వాడుటకు ప్రారం
భించినలోకానుండి వెంట్రుకలురాలుట నిలుచును. వెంట్రుకలు
పుష్టికరముగాను, దళముగాను పెరుగును. ఒకపక్షము దినము
లలో దీనిగుణము మిక్కిలియెక్కువగా పూర్వపాదము.

బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము
Krishnakant Bros.,
1, (P) Lall Bazar, P. o C. lcutta.

ఆంధ్రనాటక రంగము
గ్రంథకర్త:
బ్రహ్మశ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రిగారు
ఇందు అంగీ, వాచిక, ఆహార్య, సాత్వికము, లసా
నకు నాలుగువిధములైన అభినయములును, వీనికి సంబంధించిన
పాత్రోచ్చితభావ, రంగమునందుపయోగింపదగిన పద్ధతీయుల
విమర్శ, సంగీతప్రయోజనము, నటులు, నాటకములు మొద
లగు రంగమునకు సంబంధించిన యన్నివిషయములును, శాస్త్ర
సమ్మతముగను, యుక్తియు క్రమముగ విపులముగ చర్చింపబ
డినవి. కైలి మనోహరము, పండితవర్మ లనేకులు సహృద
యములనొసంగి దీనిప్రాకట్యమును వెల్లడించిరి.
250 పుటలగ్రంథము.
మేలుప్రతి 1-4-0. సాచాప్రతి 1-0-0.
గ్రంథముదొరుకు చిరుశామాలు:—
మేనేజర్, విద్యావివోదినీగ్రంథమాల-చిత్తూరు.
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
ఎన్.పల్లెగోడ, మద్రాసు.
ఫ్రెండ్స్ అండు కో., బెజవాడ.

భారత ఆర్థిక మహాసభ

కాశీలో సమావేశమగుట

గౌ. లల్లాభాయి శాస్త్రిగారి నామముగా

అధ్యక్షోపన్యాసము

కాశీ, జనవరి 4:— భారత ఆర్థిక మహాసభ అధ్యక్షుల సమావేశము కాశీలో సమావేశమగుటకు అధ్యక్షుల సమావేశముయొక్క ఆసభకు భారతదేశపు పునరుద్ధరణకు విచారణసంఘాధ్యక్షులగు డా॥ చార్లెస్ బ్రాడ్ హంటుగారును సభ్యులును హాజరైరి. ఇంకను భారతదేశమునందనే భాగములనుండి సుప్రసిద్ధులగు ఆర్థికవేత్తలు ప్రతినిధులుగ వచ్చిరి.

అధ్యక్ష సంఘాధ్యక్షులగు పండితమహాశయన మారవ్యాగారు తమ యుపన్యాసమునందు భారతదేశపు ఆర్థిక సమస్యలను సేర్పూటలు భారత ఆర్థిక పాఠశాల యొందవలెనని కోరిరి. ఈవిషయమును భారత ఆర్థిక సంఘము జేసిన సేవను వారు అంగీకరించి యీవిషయమున కార్యాచరణ ప్రయత్నమునకు గడంగవలెనని కోరిరి.

కాశీమహారాజుగారు ఒక వ్యాసమునందు ప్రస్తుతము భారత ప్రభుత్వమున్నది. వాలాభిలో రాష్ట్రములపన్నులు, కేంద్రప్రభుత్వపు పన్నులని ప్రత్యేకముగ చేయవలెనని మీలెదని చెప్పిరి. పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చియుట్లు చెప్పిరి. “నునము పనిజేయుటకు ముట్టెత్తున యిష్టము. రాజకీయాభివృద్ధిని కోరెదము గాని ఆర్థిక భారతాభివృద్ధిని కోరము”.

మిశ్రవ్యయముజేయు సాంఘిక ఆర్థికస్థితి సభివృద్ధిజేసికొని విభేదముల బాపుకొని జాతీయతను సమానవేదికపై కూడవలెనని ఆయన కోరెను.

అంతట అధ్యక్షులగు గౌ. లల్లాభాయి శాస్త్రిగారి నామముగా అన్నివిషయములనుగూర్చి చర్చించు దేశసంపదార్థాభివృద్ధిలనుగూర్చి సంపూర్ణమున సుపన్యాసము గావించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

అధ్యక్షోపన్యాసమునండి యాక్రిందిభాషములను ప్రకటించుచున్నాము:—

ఆర్థికాస్త్రమును వృద్ధిచేయుట, ఆర్థికవివరములను పీలగునంతవరకు ప్రచారమునకు పుట్ట, ఆర్థికసంఘోదేశములలో నొకటియొక్కది. ఆహారము లేక ఉపవాసములు సలుపును జీవనాధారమును సంపాదించుకొనుటకును నిరాధారకులగు లక్షలకొలది దేశీయులయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను చక్కజేయుటకీ సంఘములను బంధించి జ్ఞానముపయోగపరుపవలెనను. మన దేశము వీరకమున కాలవాలమును విషయము నిర్వివాదాశ్చయము. గ్రామములందుసంచరించుచు తమ కనులు విప్పియూచువారికి తమ జీవితమును భావితులనును విజ్ఞాపిస్తూగలగజోదని నిరాకారపూరితులై జీవితములు గడపు వేలకొలది ప్రజలు గన్వింపలరు. నిజముగ రహస్యమేమిట మనదేశీయులందు చాలమంది ప్రజలు కేవలపరిశ్రమలని చెప్పవచ్చు. కాని వారువాటికి విచారకరమును జీవితమును బహుకారమునుండి ఆపభవించుచున్నందున ప్రభుత్వస్థితిగల అసంతృప్తిగాని తమ స్థితిగతులనుభివృద్ధిపరుచుకొను మార్గమును తెలింపలేరైరి. కావున మనసంఘమున్ను సుసాంఘిక సమావేశములై యెనను ప్రయోజనకరములు గావలెనని ఇచ్చట గావింపబడు తీర్మానములు ప్రజలు ప్రభుత్వము వారాచరణయందు బెట్టుకుంపవలెను. విజ్ఞానము శక్తి యని చెప్పబడుచున్నది. కాని ప్రజాసేవయందుపయోగపడేననే విజ్ఞానము శక్తిగా గలదు.

విచారించవలసిన సమస్యలు

దేశము యొక్క పారిశ్రామికాభివృద్ధికిననే ఆదేశపు ఆర్థిక పరిస్థితులను ఆధారపడియుండునటు నిక్కము. మన మిదేశపు పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి మాట్లాడునపుడు మనదేశమందు వ్యవసాయమే ముఖ్యపరిశ్రమయను విషయము నొక్కొక్కపుడు మరచెదము వ్యవసాయము దానికి సంబంధించిన పరిశ్రమలై జీవించుజనసంఖ్య 100 కి 65 మొదలు 85 వరకు గలదని లెక్కింపబడినది. కావున ప్రతిఆర్థిక విచారణ యందు వ్యవసాయమునకు ముఖ్యస్థానమివలెను. వ్యవసాయదారుల ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చియుండు వారి భావ్యభివృద్ధిని వ్యవసాయ సౌకర్యముల సభివృద్ధిని జేయుటనుగూర్చి యోచించవలెను. కాయకష్టమును తగ్గించి యంత్రములు, లేకపోవుటయు ఆహారక విషయములగు భూమిని విభజించుటయు చౌకయైన సులభముగు రుణసహాయము లేకుండయు వ్యవసాయ శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానము లేకుండయు భారతదేశముందు వ్యవసాయము చెనుకబడియుం

డుటకుగల ముఖ్యకారణములు. రాష్ట్రరాష్ట్రములగు భేదించే భూమి శిస్తువిధానము ప్రతివ్యవసాయ విచారణయందును విచారించబడునను. భూమిశిస్తుపన్ను లేక ఆదాయమును నది ముఖ్యవిషయము. పలువురు శాస్త్రీయ ఆర్థికవేత్తలు వాదించు రీతి భూమి శిస్తు పన్నును గుర్తించు భూమినుండిగాక తదితర ఆదాయములు సంవత్సరమునకు 2000 ల వరకైనను పన్ను చెల్లింప నవసరము లేక యుండ ఆత్మల్యమును భూమిని సాగుచేసికొనువాడున్న శిస్తును విధిగానే చెల్లింపవలసియుండునని ప్రశ్నియుదయించును. ఈ విషయములో భూమిపై పెట్టుబడి పెట్టువారికి ఆదాయపుపన్ను లేకయుండ పరిశ్రమలందు పెట్టుబడి పెట్టువాడుగాని వర్తక వాణిజ్యములందు పెట్టుబడి పెట్టువానికి ఆతడు సాంధులాభములపై ఆదాయపు పన్ను విధింపబడుచున్న దను విషయమును గుర్తించవలెను. అట్టివో శ్రీమంతులు తమధనమును భూమిపై వినియోగించి లేనిపోని వాటిలచే భూమిధనము పెచ్చించి వివర తమ పెట్టుబడికి తిరుగ నేమైన అభిలషించుటయు దాశ్చర్యమేమియులేదు. ప్రస్తుతభూమి శిస్తువిధానము ఆదాయపు పన్ను నిట్లునుండ స్వల్పభూస్వాములు తమ యాదాయమును పం దధిక భాగము భూమిశిస్తుగ చెల్లింపవలసియుండ గొప్ప భూస్వాములు ఆదాయపుపన్ను చెల్లించుటలో గల సౌకర్యములచే తక్కువ భూమిశిస్తును చెల్లింప వీలగుచున్నది. తమ తాతతండ్రుల స్థితియును పుత్రులెల్లరును సమముగ హక్కుగలిగినట్టి ప్రస్తుత సాంధు మహమ్మదీయ చట్టమునుబట్టియు భూములు అనార్థికభాగములు వార్ధికభాగములుగ విభజించుటనుబట్టియు, ఈసమస్య, క్లిష్టముగ నుండినను పరిష్కరింపబడవలెను. దేశమును పన్నువిషయమై ఏదైనమార్పుజరుపదలవినచో శాస్త్రీయభావముతోడను, సాంధులాగాని ఎంత పారంపర్యహక్కులచట్టముగాని మరెయితర చట్టములవలని భ్రాంతికోబడక మొత్తముగ మార్పుచేయవలెనను. వ్యవసాయ భూభాగములవిభజించువిషయము గడు కష్టమైనను కొన్ని రాష్ట్రములందు జయప్రదముగ నెరవేరినది. ఆర్థికవేత్తలు, సాంఘిక సంస్కర్తలు, తదితర రాజకీయనాయకులు ఎల్లరొకే నాయకత్వమును ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును ఒసంగిన ఇతర రాష్ట్రములందును ఈసమస్య పరిష్కరింపబడకపోదు. మన వ్యవసాయదారులు దరిద్రులై, ఋణగ్రస్తులై, భూమి అభివృద్ధికిగాని, వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాని ఎటుయు ఆర్థిక సహాయమును బొందలేనివారై యుండునంతవరకు ప్రస్తుతము వారు భూములనుండి అనుభవించు ఆదాయముకంటె నెక్కుడు సంపాదించుట సంభవము. 20 సం॥రములక్రితము ప్రారంభింపబడిన పరపతి సంఘోద్యమము సాధారణ వ్యవసాయదారులకు సరళముగు సరకుల ధనమును సమకూర్చుటకు ప్రయత్నములు సల్పుచున్నదికాని 20 సం॥ లైనను ఈసమస్య నలుమూత్రము పరిష్కరింపజాలెను. ప్రభుత్వము శాస్త్రీయభాగములకు పన్నుయేయుటకొక కేంద్ర ప్రభుత్వభాగమును స్థాపించి తోడ్పడిననెగాని ఏమాత్రము సహకారము సంఘమువారము గలిగింపజాలకు. భూమిశిస్తు రాష్ట్రీయవాదాయమునందు ఆత్మధికభాగముగ నున్నంతవరకు భూమిపై నాధారపడి జీవించుచు, దాని యాదాయమునుండి పన్నును చెల్లించు ప్రజల ఆర్థిక, సాంఘిక, జ్ఞానిక స్థితిగతుల సభివృద్ధిజేయు విధాన మవలంబించుట ప్రభుత్వము యొక్క ముఖ్యవిధి. దురదృష్టవశాత్తము మొన్న మొన్నటివరకు ప్రభుత్వమువారు రసంబించిన పద్ధతివలన పరిస్థితులు చాల పీనస్థితికి వచ్చి, వ్యవసాయదారుడు ప్రస్తుత వ్యవసాయ ఖర్చులను, భూమిని అభివృద్ధిజేయుటకును ఆర్థిక సౌకర్యములకై గ్రామమునందు లభించాత వనకర్తయై పోయెను. 1899-1900 సం॥ నందలి యెముమలన కొన్ని ప్రభుత్వములు కన్నులదెరిచి దేశీయుల నవీన శాస్త్రీయ వ్యవసాయపద్ధతులను ప్రవేశ పెట్టుటకు శాస్త్రీయ వ్యవసాయపద్ధతులను బోధించెడి కళాశాలల నేర్పరచి తోడ్పడుచున్నారు. ఇది యిటులుండ జిల్లా, సిస్టాల యందుండు ఉన్నతాధికారులు వ్యవసాయ విషయమై ఎట్టి శ్రద్ధ తీసికొనుట లేదని చెప్పవలయును. జిల్లా అధికారులై వ్యవసాయదారులతో కలసిమెలసి ప్రవర్తించినవారును ఈ సిస్టా థిల్లెల మార్పు దిన తోడనే, తమ విధిని మరచెదరు. ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగులు వ్యవసాయదారునికి తమవిధిని గుర్తించుటలేన, జాయింటుస్టాను బ్యాంకులకొనకు సౌకర్యములు పరపతిబ్యాంకులకును, ఒసంగుట కధికారముసంగు ఇంపీరియల్ బ్యాంకుచట్ట సవరణను ఆశ్రయించియుండెడివారుగాదు. వ్యవసాయదారులవిషయములో నిట్టిపద్ధతి యవలంబించువరకు వ్యవసాయ మభివృద్ధి జెందనేరదు. తదితరదేశజాలు భూమినుండి సాంధు నాదాయములో సమముగు నాదాయమును మనవారు గాంచలేరు. ఇది రాచకీయముగాని ఆర్థిక సమస్యగాదని నాకు తెలియను. కాని దేశమందలి ఆర్థికాభివృద్ధికి సంబంధించి నంతవరకైనను ప్రభుత్వవిధాన

మును వినుకొని పనిచేయుట (ప్రభుత్వము నాక కావననిర్మాణ సంస్థలను గ్రామముల ధనమును జిల్లా పట్టణములు రాష్ట్రీయ ముఖ్యపట్టణములు థిల్లె పట్టణాలంకారములను చెచ్చింపక ఆయాగ్రామ సౌకర్యములకే తప్పక ఖర్చు చేయవలెను. భూమిపై సమాజగా బడు ధనమునందు గ్రామములే ఎక్కుడు హక్కులు గలిగియున్నవి. అధనమును భూమిపైనే చెచ్చించుట ఆర్థికము సమంజసమని వారు జ్ఞప్తి యందుకొనగోరెద. భూమిధనము నాపు నెట్టి విధానమైనను భూమిపై నాధారపడి యుండవారి సంఖ్యనుతగ్గించి గ్రామములందు నిరుద్యోగ సమస్యను వృద్ధిచేయుటయుండును.

(సకేవము.)

* మున్యవిసిపలు ఆశము

కాశీ, జనవరి 5:— భారత ఆర్థిక మహాసభయందు ప్రాధేసరు కే. డి. మెగారు మున్యవిసిపలు ఆర్థికమునుగూర్చి యుపన్యాసించుచు నిట్లుజెప్పిరి:— మున్యవిసిపాలిటిలు వివిధగా ఉత్పత్తి సౌకర్యములకు గడంగి పన్నులు విధింపవలసిన యవసరమును తొలగించుటయేగాక పొరులకు కావలసినంత లాభములు గలుగచేయుట కనకాశ్మెంలేని గలదు. ఇట్టిమున్యవిసిపాలిటిలు జర్వనీలోనుండెను. అట్టివోట్లపాలిటియు గన్వియుండినయెడల గర్వపవలయును. మున్యవిసిపాలిటిలు తమ ప్రదేశములందు శిశువులకుచిత్తుగా పాలనుసంపూర్ణాశయవలెనని ఆయనముచ్చించెను. ప్రాధేసరు మెగారు గావించిన మాటలను ఆచరణయోగ్యములుగానని చాలమంది తలంచినప్పించి కాశీ సాధేసరు మెగారు తామచర్చకు దెచ్చిన యంతములన్నిటిని సగౌరవించుకొనిరి.

భారతదేశమునందు పన్నులు

నేడు ఆర్థికమహాసభయందు భారతదేశముపన్నుల భవిష్యత్తు అనువిషయమునుగూర్చి ప్రాధేసరు గురుముఖిసింగు గారు భారత ఆర్థికవిధానమునుగూర్చి ప్రాధేసరు గయనాశెందు గాయను వ్రాసి, చదివిన వ్యాసములపై చక్కని చర్చజరిగెను. పిరిన్సు గారు కాశీహిందు విశ్వవిద్యాలయమువారే ప్రాధేసరు గురుముఖిసింగుగారు తమవ్యాసమునందు ప్రభుత్వమువారు భూమి యజమానులగుండుటకు హక్కుమెగలదని ప్రశ్నించిరి. భారతదేశమునందు ల్యాండు రెవెన్యూ అడ్డగాక వ్యవసాయకాదాయముపై పన్నునియు దానిఆదాయముమీది పన్నులలో జేర్చవలెనని ఆయన బాడెనుపవెలుగారితో నేకీభవించిరి. ప్రభుత్వమేరిజముగ భూమియజమాని యైనయెడల చెప్పనంతటి విజ్ఞానము గన్వియుండునెడల ప్రజలు యిష్టముచచ్చినటుల భూమిని పంతుకొను అనార్థికవిషయములను జేయనిచ్చి తమకును వారికిని గూడ నష్టకరముగనుండు పనులను జేయనిచ్చియుండనివారే యని చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు తాముభూమియజమానులమనుకొన్నందులకు తత్పరిస్థితులనుగాని దానిననుభవించు వారిస్థితులనుగాని యభివృద్ధిజేయక అన్యాయముగనున్న పన్నుల విధానమునట్లేయుంచి సంస్కరణములను జేయక చిన్నచిన్న కాపుయజమానుల కన్యాయముజేసి రాజకీయకారణములకేర పెద్ద పెద్ద భూస్వాములయెడ దయనుజూపిరి. పిరిన్సు యెట్లు చెప్పిరి యును పూర్తి గడిసి చేయవలెనని జెప్పి ప్రాధేసరు సింగుగారు యిష్టమున్న ఇంకంటాక్కు పద్ధతియందలి లోపములజూపి, 2,4 వేల సంవత్సరాబా యమునకు రిజేటు యిచ్చుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి సంపాదించు పనుండవచ్చు ఆదాయముపై సంపాదించు ఆదాయముపై కన్నయెక్కువరేటు వేయవలెనని చెప్పిరి. ఆదాయముపై పన్నులవలెనే వారసత్వపు సుంకములను గూడ విధింపవలెనని ప్రాధేసరు సింగుగారు తుదకు జెప్పి ముగించిరి.

డాక్టరు జాక మత్తెగారు ప్రాధేసరు సింగుగారి యభిప్రాయముల గొన్నింటితో నేకీభవించలేరై. ప్రజలు తమ యిష్టమునో జేయవలసిన పనులను జేయునెడల డబ్బుపై పన్నుల నెక్కువ జేయవలసరముండవని ఆయన చెప్పెను. ఇంకంటాక్కు లేకుండ మినహాయించు యిప్పటి పద్ధతిని తగ్గింపవలెనని మెచ్చింపరాదని ఆయన అభిప్రాయము.

గ్రామములలో ఎనులగు రెవెన్యూను గ్రామీయుల లాభమునకే ఖర్చుపెట్టవలెనని జోషీగారు జెప్పిరి.

ప్రాధేసరు సి. వి. హమ్మెలుగారు ప్రభుత్వమేభూమియజమానియని నిర్ధరించుచు ప్రపంచములో నన్నిటిధరలను డబ్బురూపముననే కట్టవలెనని సమ్యక్ముగలదనియు జెప్పిరి.

ప్రాధేసరు జే. కెల్లాగుగారు భారతదేశములో ప్రభుత్వము వ్యవసాయముజేసి యోగ్యయో సంపాదించుకొనువారిపై పన్ను వేయగూడదనియు, మంచిభూస్వామివలె వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఖర్చుజేయవలెననియు జెప్పిరి.

ఈచర్చయందు చెన్నపట్టణమునుండి వెడలిన ఆస్వాయిడు హుసేనుగారును, లోక శాధుర్యుగారును గూడ పాల్గొనిరి. (ఆ. వై.)

విదేశవార్తలు

బ్రిటనులో తుపాను

అపారమగు నష్టము

పొలములన్నియు మునిగిపోవుట

లీఫ్టర్, జనవరి 4:—గ్రేటు బ్రిటనులో వీచిన గొప్ప తుపాను తగ్గినది. ఎండగాయుచున్నది. కాని మల తుపాను వచ్చు నేమోయని వాతావరణశాస్త్రజ్ఞులు సందితులమందుచున్నారు. సముద్రము నెమ్మదిబడినను ఇంగ్లీషుదానలలో పొగయోడలు కష్టముమీద పోవుచున్నవి. ఇంగ్లీషుదానలను దాటుటకు యెంతయో కష్టమాయెను. తుపాను అనువరకు పొగయోడ అగ్ని పోయెను.

వేల్సులో భూకలకము

దక్షిణవేల్సునేలమున బాగ్నోల్డ్ గర్గ వరదలచే పర్వతము జారెను. రైలు తలకిందులాయెను. రైలు చదుపువాడును, నిప్పు వేయువాడును చనిపోయిరి. తుపానులన నష్టము అపారము ఇంగ్లండు అంతటను ఫలితములు గాన్పించుచున్నవి. వేల్సు బ్లండులో గూడ నష్ట మపారము. పొలములన్నియును మునిగి పోయెనని అందరును జెప్పకొనుచున్నారు. నదులన్నియు పొంగి పొరలినవి. మెల్లకొలది పొంగెను.

బ్రిటిషుటడ నష్టపడుట

పొగయోడలు డీక నట

ఫిర్రువేడ్, జనవరి 5:—లండనునుండి బొంబాయికిపోవు బ్రిటిషుపొగయోడయు, బరేయకుబోవు పొగయోడయు డీక నట. లండనుపొగయోడకు చాలనష్టము కలిగెను. రైలు నీటిలో పోవుచున్నది. పల్లపుప్రదేశము లన్నియు జలమయము. చీనా ప్రెస్సు పొగయోడ

అంటుకొనెను. కాని ఇల్లారెను. పడవయోధిలిలోయున్న డో బావి సరుకు పరిశీలించుచున్నారు. 2,50,000 పౌనుల ఇన్సూరెన్సు మొత్తమునకు నష్టము గలిగెను.

బ్రిటను, ఫ్రాంసు, మధ్య ప్రాచ్యదేశములు

ఒకేవిధానము గావలెను

పార్లమెంట్ లీమ్యుటేక్ పత్రకలో సెంటరు దేశావస్థ లుగా ట్లు ప్రయోచుచున్నారు:—యూరపును చీల్చినట్టి ప్రతి విధానముగూడ విరద్ధము. ఆసియాదేశము నంతయు ఒకటిగ జేయు ధానము మరింత అచంద్రము. కాంతినిచేకూర్చుటకు గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాంసు, ఇటలీ, అమెరికా సహకారముసల్పటము ఖ్యాసరము. ప్రస్తుతము ఇస్లాముమతస్థులు బోల్షివికులు ఒడంబడిక జేసికొనిరి. కాని స్లాముమతస్థులతో రాజీగ్రేటు బ్రిటను కెంతయవరకూ ఫ్రాంసుకు సమానావరమే.

మొరకో పోరాటము

స్పెయిను యుద్ధము

నైనిక పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

పార్లమెంట్, జనవరి 4:—అంజీరా జిల్లాలో మిహీశ ప్రదేశమును గాపాడుటకు సాకోనేనాని 8000 మందితో వచ్చి యున్నాడు. దీనిని గాపాడినవిదప ప్రిమోడిరికరా సేనాని జెప్పినస్థానమునకు మరలెదరు.

స్పెయిను సైనికులు 20 మంది చనిపోయిరి. 171 మంది క్షతగాత్రులైరి. విప్లవకారులు సెగోడ్లాను ముట్టడించిరి.

స్పెయిను వైమానికులు గ్రామముపై బాంబులను వేసిరి. రెండవతేదీన తీరమున 6 యుద్ధనౌకలు దండెత్తెను.

అంతర్జాతీయ ప్రదేశమున కావలివేయ స్పెయిను ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

అంతర్జాతీయమండలి ఋణములు

అమెరికనులకు ప్రాచీనవారీయవలసిన మొత్తము

ఇంగ్లండు విధానము

లీఫ్టర్, జనవరి 4:—బుధవారము పార్లమెంటులో ప్రారంభమగుచున్న ఆర్థికమంత్రిలసభలో డాన్ నివేదికమును అవలంబించుటచే గలగు ఫలితములనుగూర్చి చర్చించెదరని తలచుట లేదు. అంతర్జాతీయమండలి ఋణములనుగూర్చి తప్పకచర్చించెదరనుకొనుచున్నారు.

ఇదివరకు స్పష్టముగ తెలియజేసినవిధానమునే బ్రిటిషు మంత్రిగ్యమువారు తేవటి డవునింగువిధిసభలో స్థిరపరచెదరు.

ఇంగ్లండు వైఖరిని తెలుపుట

అబ్జర్వరు పత్రక ఇట్లు తెలుపుచున్నది. గ్రేటుబ్రిటనుకు సంబంధించినంతవరకు అంతర్జాతీయమండలి ఋణములు లోపాయకారీ అప్పులుగ భావించబడుచున్నవి. లోపలు ఇచ్చిపుచ్చుకొను అప్పులుగ భావించుచున్నారు. గ్రేటు బ్రిటను కంటే ఫ్రాంసుకు అమెరికా ఎక్కువ పోకర్తము లని చిచ్చిన గ్రేటుబ్రిటను ముందుగ అమెరికాకు అప్పదీర్చినందుకు శిక్షించినవారగుదురు, అన్యాయము జేసినవారగుదురు. కాని బ్రిటిషు విధాన మీ యన్యాయమును గుర్తించుటలేదు. ఫ్రాంసుతో యువై టెడ్ ట్టేట్సువారు తమ ఇష్టముచచ్చిన ఏర్పాట్లను జేసికొనవచ్చుననుచున్నారు. కాని ఒక విషయములో గ్రేటు బ్రిటనుకు సంబంధమున్నది. పరాసు లీయవలసిన ఋణమును కొంతకాలమువరకు ఇంగ్లండు, ఆలస్యము జేయుటకొప్పుకొనుట, క్రొత్తగ రొక్కమును మరల బదులిచ్చినటులుగ తలచెదరు. కాన ఫ్రాంసు బ్రిటను కీయకుండ ముందు అమెరికాకిచ్చిన గ్రేటుబ్రిటను అంగీరించదు. ఇట్లు జేయు తెంతమాత్రము న్యాయము గాదనియు గౌరవముగాదనియు గ్రేటుబ్రిటను దలంచును. అమెరికాకు పరాసులు ఋణమును దీర్చునో తమకు గూడ అంతవరకైన అమెరికనులకిచ్చి సంతకమైన ఇన్వాలెన్సు ఇంగ్లండు గోరును. అమెరికను ఫెండ్ములు పరిష్కారమునందు గ్రేటుబ్రిటను జోక్యము కలిగించుకొనదు. తన ఇష్టము వచ్చినటులు ఫ్రాంసుతో తన కీయవలసిన అప్పును గూర్చి ఏర్పాటుజేసికొనును. శక్తినిసరించి ఋణమును దీర్చవలెనని గ్రేటు బ్రిటనుకు తెలియును. ఆ ప్రకారము డాన్ నివేదికమున జెప్పబడిన ఏర్పాటు గావలెనని ఫ్రాంసు గోరునో అమెరికాగూడ కొంత త్యాగమును జూపిన ఇంగ్లండు అంగీరించును. బ్రిటను ఇవ్వవలసిన మొత్తములో పోకర్తములు లేకుండి డాన్ నివేదికము ప్రకారము బ్రిటను తానీయవలసిన మొత్తములను చెల్లించుటకు బల్లదు. బోనర్లాగా, బాల్బుగాగా, చప్పలుగాగా గూడ అందరును అంతర్జాతీయమండలి ఋణములను మానుకొన్నతము మానుకొనెదమనియు తమకంత అప్పుగలనో అంతవరకు తమకు ఒకలు ఇవ్వవలసిన ఋణమును తగ్గించెదమనిరి. దీనికి కష్టముండవలయు. ఇంత గొప్పత్యాగమును ఇంగ్లండు జేయుచున్నది.

అమెరికనులు ప్రాచీనవారీయవలసిన ఋణమును దీర్చుటకు సాలు 1 కి నూటికి 1/2 ప్యాంకు చొప్పున ఇడ్డీ దీసికొనెదరు.

ఇండియా రాజ ప్రతినిధి

రోనాల్డుషే ప్రభువు

లండన్, జికోంబరు 31:—రాత్రి 9-30 కిడింగు ప్రభుని స్థానే ఇండియా రాజప్రతినిధిగ రోనాల్డుషే ప్రభుని నియమించెదరని వార్తాపత్రకల అనేకము లనుచున్నవి. వైటుహౌసు ప్రభుత్వమునకు మనసులో రోనాల్డుషే గారిని నియమించు యుద్దేశ్యమున్నను రోనాల్డుషే గారికి ఏమియు నూచింపలేదు. ఇండియాలో యూరపియనేతరులు చాలమంది రోనాల్డుషే గారిని నియమించుటకు ఇష్టపడుచున్నారు.

అంగోరా-కాన్ స్టాంటునోపి

రెండు వార్తాపత్రకల నాపు జేయుట

టోక్యో, ఓరియంటు న్యూస్ పత్రకా కార్యాలయములను పోలీసువారు పరిశోధించి అంగోరా ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువుచే ఆపుజేసిరి. టోక్యోను పత్రక ప్రభుత్వప్రతిపక్ష పత్రక. ఓరియంటు న్యూస్ పత్రక నిరపాయమైన పత్రక.

నల్లమందునభ

బ్రిటిషు ప్రతినిధి

లండన్, జనవరి 4:—సర్ మాల్కమ్ డెల్విగ్ని గారింతవరకు కడుసమర్థతతో తమధర్మమును నిర్వహించిరి. మంత్రివర్గమునుండి ఒక ప్రతినిధిని బంపుటవసరమని అబ్జర్వరుపత్రక వాకొనుచున్నది.

చీనా కల్లోలము

సేనాని పలాయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ష్యాంగు హే, జనవరి 4:—చీకియాంగు పూక్కి గవర్నరు సర్ మాల్కమ్ ష్యాంగు గారు సంగుకియాంగు నాక్రమించుకొనిరి. ష్యాంగు హేకు 20 మైళ్లదూరములో వున్నది. చీనాలో ష్యాక్ నేనాని వైస్రాయలు పరాజయము గాంచెను. ష్యాంగులో ఇతడు దాకొనెను.

రబ్బుఖరీదు డికోంబరులో సగటున ఒక పిల్లింగు 6.74 పెన్సుల చొప్పున విక్రయించుచున్నది.

ఇటలీ ప్యాసిమో

ప్రతిపక్షుల నెదుర్కొనుట

ముస్సోలినీ సంతకము

రోమ్ జనవరి 5:—కాంతిచేకూర్చుటకు నే జేయు ప్రయత్నములను ప్రతిపక్షులు విరూకరించిరి. నాచర్యలను తిప్పుగ అర్థముజేయుచున్నారు. అపార్థము గల్గించుచున్నారు. 48 గంటలలో పరిశీలనలను చక్క జేయవలెను నేను మీవిశ్వాసమును గొలుటలేదు. న్యాయమును దెలియజేయుట, రషియాలో విచారణ లేకనే 1600.00 మందిని ఉరిదీసిన ఏర్పాటు నే ఇటలీలో ఏర్పాటు జేసితిమను సంగతి అనత్యము అని ముస్సోలినీ గారవారి. తదనంతరము సభ ఆపుచేయబడెను. కాంతికి భంగము రాకుండ ఏర్పాటులను ముస్సోలినీ గారేర్పాటుజేసిరి. అయ్యది ఆములులో తెల్లబడెను. రైలుమార్గములను స్వాధీనము జేసికొని దేశములో ఆరాచకమును గలుగజేయుటకు ప్రతిపక్షులు గోరుట ప్యాసిమో రైల్వేవైస్రాయును ప్రభుత్వమువారు హెచ్చించిరి. అప్పుడే భీభత్సమును గలుగజేయ ప్రారంభించిరి. అపాయకరమగు నాయకుల ఇండ్లను తరిగివేయుటకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడెను. దేశమునకు ప్రతిపక్షులగు రాచకీయ సంఘముల నెత్తివేయవలెననిరి.

పోలీస్ వారికి యంతర వైస్రాయులకు సహాయము ఏర్పాటు చేయబడుచున్నది.

దీనివలన ప్రతిపక్షుల బలము అంతరించునని దలంచుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో మోటారు పడలను ఏర్పాటు జేయుచున్నారు.

ఇటలీ పరిస్థితులు

రోమ్, జనవరి 5:—పెప్పింగుగరిబాల్డీ నేనాని వైస్రాయు రాజద్రోహముగ ప్రవర్తించుచున్నవనియు, అక్రమ మగు పద్ధతుల నవలంబించుచున్నారనియు ఈ వైస్రాయులను చిత్తివేయుటకు ప్రభుత్వము వారు తరువుజేసిరి.

జర్మన్ మంత్రవర్తము

భిన్నా భిప్తాయములు

డాక్టరు మాక్సు గారికవ్వము
బెర్లిన్, జనవరి 5:—ఏపక్షముతో గూడని ప్రభుత్వము నేర్పాటుజేయుటకు డాక్టరు మార్క్సెనిగారంగీకరించిరి. కొన్ని లిషను ప్రభుత్వమును రిచిస్ట్రారులో పలుకుబడిల్లినదానిని ఏర్పాటుజేయుట కష్టమనియు అసాధ్యమైనదనియు డాక్టరు గుర్రుగారు నిశ్చయించి ఏపక్షముతో సంబంధములేని 8.4.0 ము నేర్పాటుజేయుటకు పూనుకొనిరి. ఏపక్షము రాజీకరించెదరు.

జాతీయమిత్రులకు ఉపహారము

నేర్పాటుజేయుటకు అంధత్వాశీయజ్యోతి త్వరలో జనీ వాలో సమావేశమగుదురు. సుంచివిధానమును యేర్పాటుజేయు వారికి 10000 ప్యాంకులను బహుమతి నిచ్చెదరు.

మిథ్యమంబ్యాంకు యభియోగము

హరిసింగు గారు

లండన్, డిశంబరు 21:— సాక్ష్యమునిచ్చుటకు ప్రభుత్వ కోర్టు మీద హరిసింగుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారను వార్తను లండనులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు డైరెక్టరు కాదన లేడు. నిజమనబాలడు.

ఈసంగ తేదియు ఇండియా కార్యాలయమువారికి దెలియదు. కాశ్మీరు మహారాజు దత్తపుత్రుని సంహారవాదముని జేయవలె నని యుద్ధమును బయలుదేరినసంగతి యిండియా కార్యాలయము వారికి దెలియదు.

కొలోను భార్యజేమిటు

బెర్లిన్, జనవరి 5:— బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, జపాను రానుబాలులు బెర్లినునుండి కోలను 12.30 గంటలకు మిత్రినుండిలే లేఖను కొలోను పిషయమై అంధజేయుటకు మార్కుగారింగ్లర్ తేగిరి.

బ్రిటిషు ఆదాయము

సంవత్సరాంతమున లోటు

డిశంబరు, 21 తేదీకి బ్రిటిషు ఆదాయములో 89000000 పౌనులులోటుమనటు కష్టము ఆదాయములో 20,000000, ఎక్సయిజులో 6500000, అవసరపుష్క 4000000 కార్పొరేషనులకు 3500000 పౌనులు తిక్గలు. పోస్టాఫీస్ ఆదాయము 200.000, ఆదాయపుష్క 300.000 పౌనులు పోవును.

రవీంద్ర విమర్శ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకత తివార)

లండన్, జనవరి 4:—డాక్టరు రవీంద్రనాథ టాగూరు యింటికి పయనమైనది బూంజనేరు వార్త దెబ్బచున్నది.

భారతరాజకీయ పరిస్థితులు

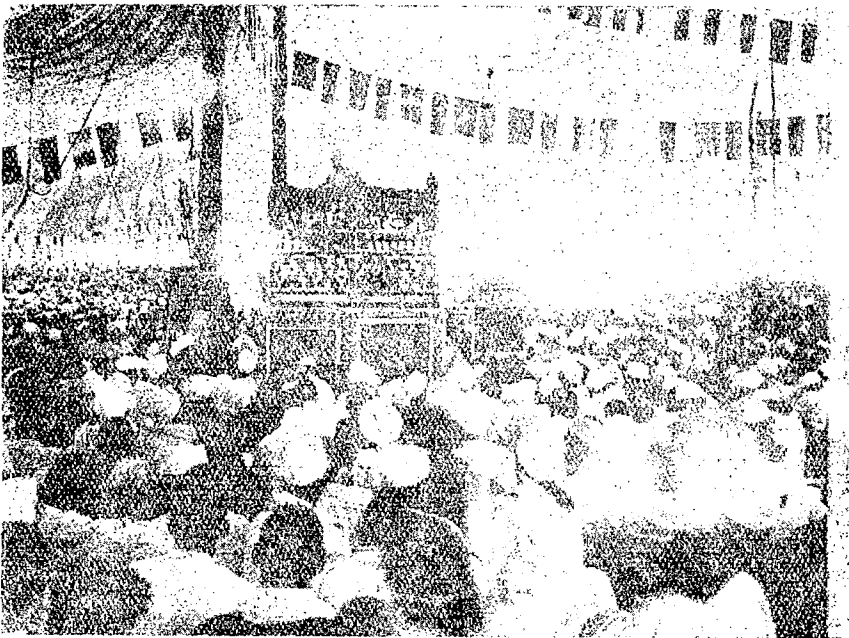
క్రైస్తవ విద్యార్థి మహాసభ

బ్రిటిషువైఖరి భండనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకత తివార)

లండన్, జనవరి 4:—మాండ్లెస్టర్లో క్రైస్తవ విద్యార్థి మహాసభయందు ఓట్లహామిగా రుపన్వీయించుచు, భారత రాజకీయ సరస్వతగుర్వి చర్చించ ప్రయత్నముజేయుటకు భారత విద్యాలయములు తమదేశములో దాము యజమానులమని దెలిసి కొను వాంఛ గాధుగ దృఢముగ నేర్పడువరకును వీలులేద నుట నిష్ప్రయోజనమని చెప్పిరి. భారతదేశ విషయమున బ్రిటిషువైఖరియందున్న ముఖ్యలోపమిదియే యని యాయన యభిప్రాయము. ఈపరిస్థితులందు భారతదేశ విషయము చాల ముఖ్యమని తగినటుల గుర్తించలేదు. ఉచితజ్ఞుడైన ఆంగ్లేయుడైన డాక్టరు భారతదేశమును పశుబలముతో మాత్రమే పాలించుటసాధ్యమని నమ్మ జాలడు. 31 కొట్లమందిని ఎరఫీరంకులతో పాలించుట దుస్సాధ్యమైన విషయము. ఆయన యింకను ఉపన్యసించుచు బ్రిటను అధికారము జేయువైఖరినిన్ని, నిర్లప్రత్యేకాధికారమును వదిలి జేయవలెనని చెప్పెను.

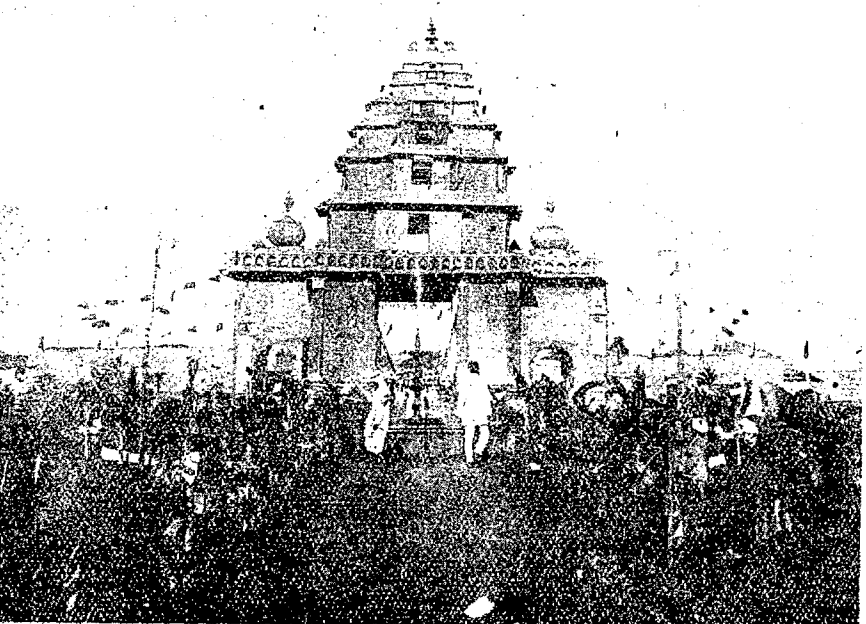
లండను మిషనరీసంఘములో పనిజేయుచున్న రెవరెండుజాను గ్రాంటుగారు గ్రామములందు దారిద్ర్యమును తొలగించుటకు క్రైస్తవుల దేవాలయములు జేయుపనినిగూర్చి చర్చించుచు గ్రామములలోని నిమ్మబాతులు మతమును నేర్చుకొనవలెనని ఆతురపడక అన్నముకొరకై అల్లాడుచున్నారని చెప్పిరి. వారిని నిర్బంధించుచు, కొల్లగొట్టి మోసముజేయుచున్నా రుట దానధర్మముగాక న్యాయ మనసరమైయున్నది. గురులందు సోపియటు పద్ధతులపై గ్రామమునకే నొసంగు రాజకీయసంస్థలే ఉపయుక్తముగ

39-వ జేసీయ మహాసభాధ్యక్షులు వేదికపై నుండి ఉపన్యసించుట, బెర్లిన్.

ముప్పది తొమ్మిదవ భారతజాతీయమహాసభా మంటప సింహద్వారము లోపై, బెర్లిన్.

ముప్పది తొమ్మిదవ భారత జాతీయమహాసభా మంటప సింహద్వారము నెలుపలి వైపు, బెర్లిన్.

బొంబాయికార్పొరేషను అధ్యక్షత

విరలభాయి పటేలుగారినే మరల యెన్నుకొనిరి

నిన్న 5 వ తేదీని జరిగినకార్పొరేషను సభలో మరల వి. జే. పటేలుగారినే అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. డాక్టరు జనలేగారు పటేలుగారికిపోటీదారుగానిలచిరి. జనలేగారికి 45 ఓట్లును పటేలుగారికి 50 ఓట్లునువచ్చినవి. పటేలుగారు ఎన్నుకొనుటదీని ప్రకటింపబడగానే సభ్యులు కరతాళధ్వనులు కావించిరి. పిమ్మట పటేలుగారధ్యక్షతవహించిరి. "నాఅభిప్రాయములను పూర్తిగానెరిగియుండియు మీరు మరల నన్నే ఎన్నుకొంటిరిగాన నేను మీకోరికలప్రకారము నడుపజాలకపోయినను మీరుసహించవలసియుండును. నేను రాజప్రతినిధిసభలకు చెల్ల

గూడనను నియమము పెట్టుకొనియుండుటచే దాని కొకతిరుగులేదుగాన ఆహ్వానములను తిరస్కరించుటకు ముందు, మీతో ఆలోచింపలేదు. మీతో ఆలోచించి పిమ్మట మీతీర్మానమును తిరస్కరించుట సరిగాదని నాఅభిప్రాయము. ప్రజాప్రతినిధి సంఘములకు అధ్యక్షులుగానుండువారు ఆసంఘములు తమ అభిప్రాయములకు ప్రతిహేళముగా తీర్మానమును చేసినప్పుడు రాజీనామాలనియ్యవలెననుపద్ధతి నారాజీనామావలన నేర్పడినది. మీరు మరల నన్నే ఎన్నుకొనుటవలన తననియములను వదలనివానిని మెచ్చదగుననియే మీరునిశ్చయించియుంటుండ వీర్పడినది. అధ్యక్షుడు రాజప్రతినిధిసభలకు చెల్లవలెనను తీర్మానము నామోదించుటవలన నాపరిపాలన సంతులనము గూడ మీరు నిరసించి రనియే తెలుచున్న వనికొందరు నుడివిరిగాని మీరు నన్నే మరల ఎన్నుకొనుటచే యా అభిప్రాయము సరిగాదనిగూడ స్పష్టమైనది" అని పటేలుగారు నుడిపి.

రాక్షసిబొగ్గు సంఘము

కార్యక్రమము

కలకత్తా, జనవరి 5 - శోయన్ గారధ్యక్షతక్రింద యిండియన్ బొగ్గు సమితి జనవరి 7-వ తేదీ మొదలు 19-వ తేదీ వరకు యేడుదినములు కలకత్తా యందుండి బొగ్గుగల వ్యవస్థాపకుల సంఘముయొక్క ప్రతినిధుల యొక్క, ప్రాంతవ్యవస్థాపకుల యొక్క, యిండియన్ గల సమాఖ్య యొక్క, బెంగాలు బొగ్గుకంపెయొక్క, మెకెనాన్ మెకెన్జీ & పేనీ వారియొక్క సాక్ష్యమును దీని నను కమిటీవారి యెదుట బొగ్గురవాణా ఆధికారి సాక్ష్యమిచ్చును జనవరి 30-వ తేదీ ఖను కమిటీ అధ్యక్షుడు, సభ్యులు బొంబాయి వెల్లె అచ్చుల పి.లేవెరి 11వ తేదీ వరకు ఉండెదరు పిమ్మట వారు కరాచీలో అచ్చుల ఫిబ్రవరి 11-వ తేదీ వరకు ఆగెదరు, కరాచీలో ఢిల్లీలో రెండుదినము లాగి ఫిబ్రవరి 17వ తేదీ నాటికి కలకత్తా తిరిగివచ్చెదరు. (ఆ.ప్రె.)

పారాయణభగవదీత (వచనగ్రంథము)

క్రాంతిజ్ఞా 108 పేజీలు మేలుకాగితము. కితాన యెండు సంపుటము ముద్దు గూర్చుచున్నది. వెల రు 1-0-0. ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ బద్యరచనము. వీయధ్యా యమున కాయధా యము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ బడినది. తెలి మిగలఁబ్రకృతములు ప్రాశస్త్యముగ నున్నది. ఇది యీ వైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయేడలమంది పరంపరగా ననుదినము పారాయణము కావింపఁబడుచుండిన తాళపత్ర సంపుటమునందు ముద్రింపఁబడినట్లు లీ గ్రంథపీఠిక యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వఁడో తెలియరాదు. ఇట్టి గ్రంథమును రచించినవారిపేరు తెలియవలయునని కడు శోచ నీయును. ఈ గ్రంథము శ్రీలక్ష్మీ సైతము సుబోధముగ నుండును. తాళపత్రములతో కలసి యిట్టి సైతములను ముద్రించున సంస్కరించిన శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరి శ్రమము పేర్కొనఁదగినది. ఇది మదరాసు జార్జి టౌన్ వరదా ముద్రియత్వమున 74 రు న గల నగలనర్జును వైసాని కృష్ణయ్యగారి ఆంధ్రసన్న్యాసారిడఁ క్రయమునకు లభించును.

శ్రీ సకలకర్తవ్యార్థదీపిక-(వచనము)

గ్రంథకర్త:- శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈ గ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధించును. ఇందు శ్రుతిస్మృతిగుణముండియు నితరసంస్కృతాంధ్ర వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు. తెలి నులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:-

- 1. సుకేశవ్య పదార్థము, 2. సుగుణత్వములు, 3. నిర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణామము, 5. సగుణస్వరూపనిర్వచనము, 6. త్రిమూర్తులయొక్క యుత్పత్తి, 7. సుగుణత్రయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవుని గమనాగమనములు, 10. అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజహగాయత్రి, 13. చక్రాంధర్వత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15. పిండోత్పత్త్యాది ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్విధత తత్త్వ వివరము, 19. సృష్ట్యాది విషయవివేచనము, 20. నిత్యకర్మములనువిధులు, 21. భస్మ స్నాన, భస్మాభిషేకము, భస్మధారణాదివిధి, 22. రుద్రాక్షధారణవిధి, 23. వడకుశీ మంత్రోద్ధారణము, 24. శివార్చనక్రమము, 25. భస్మధారణావళ్యకత, 26. భక్తి, 27. జీవేశ్వరవిషయము-జీవుడు, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహావాక్యములు, 31. ప్రభులింగలిత తత్త్వబోధ, 32. సర్వము త్రైకమత్యము, 33. శివుడు తానునుడు కాదు, 34. ఈశ్వరుడు సర్వకర్మకృత, 35. " సూర్యమండలాంతస్కర్తి, 36. గాయత్రి, 37. భగవద్భజనరూపము, 38. చాతుర్వర్ణ్యదైవారాధనక్రమము, 39. శివార్చనసాధ్యగూఢము, 40. జయాది హోమవిషయము, 41. ఉపసంహారము

మఱియు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావలి సంస్కృతమున శివహాసనీక స్నానస్తోత్రము, శ్రీరామకోక్త శివభజంగ స్తోత్రము ప్రీతనకర్మగూర్చును గలవు. దీనివెల రు ౧-౦-౦. గ్రంథకర్త గారియొద్దను, బెజవాడ నాణీముద్రాక్షరశాలాంధ్రపంతులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్య అయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు

వైకంఠోపనిషత్సలము

ఈనెల 2 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఆంధ్రాసుగారు వైకంఠేరి సత్యాగ్రహస్థానముల నన్నిటిని పరిశీలించిరి ఆనాడు సాయంకాలము బ్రాహ్మణసాయకులతో మాటలాడిరి చాలాంతముగాను సవినయముగాను వారితో చాలనేపు చర్చించిరి పిమ్మట ఆనాడే సత్యాగ్రహీలసభలో ఉపన్యసించిరి. మీరు మిక్కిలి విషయమును దయను శాంతియును చూపవలెను అని బోధించిరి 3 వ తేదీ ఉదయమున పోలీసు యినస్పెక్టరు తోను మేజిస్ట్రేటుతోను మాటలాడిరి సత్యాగ్రహము చాల కట్టుబాటుతో జరుగుచున్నదని వారిద్దరును చెలిపిరి. పిమ్మట బహిరంగసభలో ఆంధ్రాసుగారు ఉపన్యసించిరి రెండుపక్షము లవారును శాంతి సద్భావములు కలిగియుండి యీ సమస్యను ప్రేమతో పరిష్కరింపవలెనని హెచ్చరించిరి.

ఆంధ్రాసుగారు ఉత్తరశ్రేణిమునకేగి వరదలవలన అధిక నష్టమునకు పాలైన ఫలములను చూచి 6 వ తేదీకి చెన్నపురి చేరెదరు.

ఆంధ్రాసుగారు 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు కునకున కలమునకేగి సేవామందిరమునకు శంకుస్థాపన గావించిరి. (ఆ.ప్రె.)

అకాలీలవై చాడి

శిక్షలువేయుట

కరపత్రములను ప్రకటించినందులకు అకాలీ భార సింగుగారికిని మరెవ్వరికిని అమృతసమలో చెరి రెండేండ్లు కఠినశిక్షయును చెరి 200 వందల జుర్రానాయును వేయ బడెను. సర్దారు సజ్జను సింగుగారికి 5 ఏండ్ల ప్రవాసశిక్ష వేయ బడెను. రతనసింగ అజదుగారు కోర్టులో దాఖలుచేసిన ప్లేటు మెంటును ముద్రించి ప్రకటించినందులకే యీ కఠినశిక్ష వేయబడెను.

ఘంటసంధము దావా

అకాలీశిరోమణి సంఘమువారు ఘంటసంధమును స్వాధీనపరచుకొనుగూడ దని మ్యునిసిపాలిటీవారు తెచ్చిన దావా విచారణ 6వ తేదీని జరుగును. అమృతసమలో 14 గురు జూద గాండ్రుకు చెరి 50 రూపాయలును జూదమునకు యిల్లు నిచ్చిన వానికి 150 రూపాయలును జుర్రానా వేయబడెను. (ఆ.ప్రె.)

37500- స్థిరాస్తి-గొప్పలాటరి

గవర్న మెంటువారికి తెలియపర్చినమీదట టిక్కెట్టు 1- రు 5 లు. 7500 టిక్కెట్టు లాటరి వేయబడును.

గుంటూరు మునిసిపల్ సరిహద్దులోపల జూటుమిల్లు వద్దనున్న నాతాలూకు రి.యకరముల ఫలమున్ను అందులో అమర్చబడియున్న బిల్లింగులు టానరీతో సహా టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లుచొల 7500 టిక్కెట్టు పూర్తి అయినవెంటనే తెనాలి లో కొంతమంది పబ్లిక్ ఆఫీసర్లయెదుట లాటరి కలుపబడును. వమూలు అయినసామ్యులో యేజంట్లవగయరా కమీషను ఖర్చులుపోను మిగతాసామ్యు గుంటూరుడిస్ట్రిక్టు కోఆపరేటివుయూనియన్ బాంకింగు లిమిటెడ్ తెనాలిలో నిలువచేయబడునుకి లాటరి టిక్కెట్టు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరి కలుపబడు తేది యున్నప్పుడును, ఆఫీసర్ల పేర్లను, ఆంగ్ల, స్వరాజ్యపత్రిక లలో తెలియపర్చి లాటరి అయినవెంటనే లాటరి ఫలితమును పై పత్రికలలో ప్రకటింపబడును. లాటరికలుపు తేదీకి టిక్కెట్టు కొనువారు అందరు రావచ్చును. లాటరిలో ఫలితమును బొందు వారు తమస్వంతభర్తులతో క్రమమైన దస్తావేజులు వగయరాలు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరుచేయించుకొనవలయును. ఇంకా వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగువ ఆడ్రెసుకు వ్రాసిన తెలుప బడును. టిక్కెట్టు మా యేజంట్లద్వారాగాని మాకు రు 5 లు మనియార్డురుచేసిగాని టిక్కెట్టు పొందవచ్చును. కనుక ఆంగ్ల సోదర్య లండనును టిక్కెట్టుకొని లాటరి, త్వరలో పూర్తి చేయించువలెనని నాప్రార్థన.

మిక్కిలి నేని గుండారాయు
గుంటూరుజిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలందుకో,
(హిప్పర్ మర్సంటు), తెనాలి.

కలకత్తామితవాదుల సభ

3 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగినది

3 వ తేదీ సాయంకాలము కలకత్తాలో మితవాదుల (లిబరల్స్) సభ జరిగినది. సర్ పి. సి. మిత్ర గారు యవన్యసించిరి. అధినేతకమల స్వపరిపాలనమునంటి స్వరాజ్యమును భారత దేశమున కిచ్చితిమని నేడు దొరతనమువారు ప్రకటించినచో అందుల కన్నిపక్షముల నాయకులును, చాను, నెహ్రూ, గాంధీ గార్లునుగూడ అంగీకరించెదరు" అని మిత్ర గారు నుడిచిరి. "స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశము సభోగరి పాలు చేయుచున్నారగాన రివలలండరు నేకీభవింపవలెను" అని సర్ కే. జి. గుప్త గారు వ్రాసినలేఖ నాసభలో చదివిరి. (ఆ.ప్రె.)

బౌద్ధమతముల విజ్ఞప్తి
రంగూను, జనవరి 2 - బౌద్ధదేవాలయ ప్రాంతములందుండి బ్రిటిషు సైనికసమాధులను తీసివేయవలయునని బహిరంగ సమావేశ మండిట్టిరి దొపబడిన కోరికకు సమాధానము బర్మా ప్రభుత్వమువారిచిచ్చిరి మ్యాజిస్ట్రేట్ జేవల్పు ధర్మకర్తలు రాజప్రతినిధి కంపమిడి విజ్ఞప్తియై యిండియా ప్రభుత్వము ప్రస్తుతము ఉత్తవు చేయుటకు నిర్ణయిసిరి. (ఆ.ప్రె.)

తుమ్మపూడి (ఒకవిలేఖరి)

డికెంబరు 29 తేదీన స్వరాజ్యపార్టీ నాయకులన్ను, కడజాతివారి క్షేమసమాచారము నెమ్మన కనుగొని వారిని వృద్ధికి తెచ్చుచున్నటువంటి శ్రీయత ఉపయోగి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు మాత్రమును విచ్చేసి "ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులు, మనకర్తవ్యము" అనువిషయము గురించి రెండుగంటలు ప్రజల మనస్సు నాకర్షింప జేయునటుల ఉపన్యసించిరి. సంజీవరాయణంగారిచే స్థాపితమైన శ్రీసీతారామ భక్త సంఘము, దాని ధర్మవైద్యకాల బీదలకు, సకలలకు చాలా ఉపయోగమనియు తెప్పి ధర్మవైద్యకాలకు గ్రామస్థు లెల్లరు సహాయము చేయునటుల కోరిరి.

ప్రకటన

నందిగామ జిన్నింగుఫ్యాక్టరీ

కృష్ణాశ్రీశ్రీప్ర నందిగామతాలూకా నందిగామ గ్రామములోని కాటా జిన్నింగుఫ్యాక్టరీని ఆన 1925 ఫలి ౧౦ జనవరిగాయత జిన్నింగుచేసికొనుటకు అద్దెకు యివ్వగలందులకు స్వంతదారులయిన యాదిగువ పేర్లదార్లు యేకస్థలయి యేర్పరుచుకొన్నాము గనుక అద్దెకు పుచ్చుకొదలచిన వారందరు 7.1.25 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పాట ప్రారంభించు కాలముకు బెజవాడలోని పేరూరి విశ్వనాథంబదర్శు వారి కొట్టువద్ద హాజరు కాగలందులకు కోరుచున్నాము. సదరు రాత్రి 8 గంటలవరకు బహిరంగమైన పాటపాడి ఆఖరుపాటవారు పాటవైన కొట్టివేయబడును. మిగతా యావత్తువరకు పాటకాలమందు తెలుపబడును.

- 1 పేరూరి సూర్యప్రకాశం, జగ్గయ్యపేట.
- 2 మాజేటి అంకయ్య, బెజవాడ.
- 3 గుడివాడ వెంకట సీతారామయ్యగారి దత్తపుత్రు
- 4 దు పేర్రాజు మైన యినందున గార్డియన్ పాలక తల్లి నరసమ్మ, బెజవాడ.

వైండా అండ్ కో వారు, కాకినాడ.

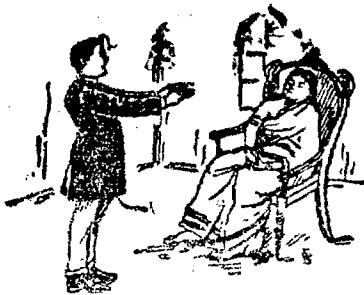
ప్రఖ్యాతి వహించిన

తే బి ల్ "కి" టైం పీ సు

ఇది జర్మనీదేశముండి తెప్పించినది. ఎల్లకాలమునకు గంట సరిగచూపును. శీఘ్రముగ త్వరపడును.
ధర 1-3 1-12-0
ధర 12-3 20-0-0
ఆమెరికా కోల్డు గోల్డు
రవుండు రిజ్జువాచి 1-3 5-4-0
"ఎనిమిదిమూలల రిజ్జువాచి
నెకండు ముల్లతో" 6-4-0
పూచి మూడుసంవత్సరములు యివ్వబడును
విలాసము:-వి. ఎస్. క్రిష్ణ అందుబ్రదర్సు,
కపాలు పెట్టె 17 ముద్రాకు.

మెస్సరిజము నేర్పుకొనుడు

1416

మెస్సరిజము, హిప్పటిజము, తాటి రీడింగు, కాన్ పెన్ (రై వన్, అత్తకత్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెస్సరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యవస్తువులనుగ, గురువు లేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

కల ప్రతి 1-కి రు. 1.0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెస్సరిస్టు వలూరు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అత్యుత్తమములలో జర్మనీ గారడి, యాగవృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాత్రము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకే భూతదృష్టము, తమా సూరి విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకా క మనుష్యుని మాయముచేయుట, నూమిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నుమాధియగుట, కేరములైన తలకాయచేత మూలూడించుట భూమిపైన గజముయొక్క గాడిలో మనుష్యుని నిక్షారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా చేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని కల 4-0-0 (2118)కి.కె. పి.ఆర్. జకార్లనం నాయుడు, బంగళా, గుంటూరుజిల్లా

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

కలనులభము! (పోస్టువల్పుల ప్రత్యేకము) నుజుమధికము! కేరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి నైర్మలకాల మాత్రలు వివాదవృత్తము. అక్షరము, అరుచి, అపురింతలు, అగ్ని మాయము, అలిదాహము, ఎక్కిల్లు, సర్వాంగముల యందు బలమయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కేరము, త్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నోవ్వులను బోగోట్టి జేహమును మంచి యోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నోవ్వులను వెంటనే మోస్తును. యిందు అనేకపిష్టములు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగనుచేతన పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరుకామా: (1078)

అయ్యోర్వద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలతుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

బట్టలవర్తకులకు విజ్ఞప్తి

మావద్ద ఇండియా, వై నా, జపాను మొదలగు స్థలము లలో ఉత్పత్తియైనట్టుతో లేయైన పట్టు ఉత్పత్తియములు, పంచలు సరిగ్చేర్చిన సాధారణములు, కోటింగులు, వర్నింగులు ఇతరరకములు కావలసినవారు మాకు తెలిపిన ధరలపట్టిని పంపెదము.

బళ్ళ చిన్న కొమరాజు & బదర్లు

పట్టుబట్టలవ ర్తకులు, పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా).

స్వదేశి కాంపు ఫర్నిచరు

- (1) కుడత కొంపుకాటు 1 వ రకం రు. 15, 2 వ రకం రు. 18. (2) ఎక్కు కాన్ వాసుచే రు. 4, (3) కాంపుచే 1 వ రకం రు. 8.8-0, 2 వ రకం రు. 8. కాటలాగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.

పి. విరాస్వామిస్వామియ్యు అండ్ సన్సు, గోల్కొండ, గుంటూరు జిల్లా

4-వ వాయిదానూలు పంపిన సభ్యులరులు

Table with 7 columns: సభ్యుల నెం., పంపినవారి పేర్లు, జిల్లా, రిజిస్ట్రేషన్ నెం., గజములు, నూలు నెంబరు, తూకము తులము. It lists members and their contributions in various units.

1263 కొట్లో యంక రెడ్డి వారసు	కర్నూలు	1897	2000	14	7 1/8
1264 జంపని ఆంజనేయులు	గుంటూరు	1898	4000	16	1 1/2
1265 జాన నరసయ్య	గోదావరి	1899	2400	12	9 1/2
1266 వెమ్మిరెడ్డి ముబ్బలమ్మమ్మ	నెల్లూరు	1900	2000	22	4 3/8
1267 వావూరు ముబ్బలమ్మ	"	1901	2188	19	5 3/8
1268 తుర్కూ బాంబూసా హెబు	కర్నూలు	1902	2000	8	11 7/8
1269 శేరా ఓబులమ్మ	"	1903	1000	19	5 1/8
1270 వెన్నెలకంటి సీతమ్మ	నెల్లూరు	1904	1000	15	6 3/8
1271 రెల్లా ప్రగడ సరసింహారెడ్డి	గోదావరి	1905	2000	17	5 1/2
1272 పెండే చంద్రయ్య	నెల్లూరు	1906	2000	14	7
1273 పాలాటి పిచ్చమ్మ	గుంటూరు	1907	2000	26	3 1/2
1274 వేమలపల్లి లక్ష్మీకులశర్మ	"	1908	900	15	3 1/8
1275 దువ్వూరు ముబ్బలమ్మ	నెల్లూరు	1909	2000	22	4 1/2
1276 ఆకలి ముబ్బలమ్మ	"	1910	1818	26	2 3/8
1277 పట్నం కొటమ్మ	"	1911	1882	16	5 1/2
1278 కామటూరు లక్ష్మీ వేదమ్మ	"	1912	2066	20	5
1279 పువ్వాడ శేషారత్నం	గుంటూరు	1913	750	13	27
1280 పంచేటి రెండ్రాజు	చిత్తూరు	1914	2160	19	5 5/8
1281 ఆల్లంకెట్టి లక్ష్మీదేవి	గుంటూరు	1915	818	24	5 5/8
1282 మల్లాది కృష్ణమూర్తి	"	1916	2000	15	6 1/2
1283 లోయ మహాలక్ష్మమ్మ	"	1917	1000	22	2 1/2
1284 మాగంటి అన్నపూర్ణమ్మ	"	1918	608	18	2 1/2
1285 చడ్డమూడి రామకృష్ణారావు	"	1919	100	10	7/16
1286 పోచిరాజు వహలక్ష్మమ్మ వారిబిడ్డలు	గంజాం	1920	28768	11	100
1287 వి. మోహనమ్మగారు	తెలియదు	1921	666	56	9/16

దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి

గ్రంథములు

- 1 నై వేద్యము - క్రొత్తది. ఇందు 88 ఖండ కావ్యములు గలవు. చక్కనిదైందు 1 0 0
- 2 కృష్ణవలుండ - ద్వితీయ సంస్కరణము శ్రీకట్టనంది రామలింగారెడ్డిగారి విపులమైన పీఠికయు గలదు. 0 6 0
- 3 వనమూరి - 1918 వ సంవత్సరమున ప్రబంధ సమ్మాన పరిక్షయందు శ్రీ విజయనగర సంస్థానము వారిచే బహుళకరింపబడిన యభినవపద్య కావ్యము 0 12
- 4 నక్షత్రమాల - ఖండకావ్యముంజరి 0 12
- 5 జలదాంగన - పద్య కావ్యము 0 6
- 6 సీతావనవాసనాటకము 1 2
- 7 సలహారమ్మ అగ్నిప్రవేశము - పద్య కావ్యము అచ్చు గ్రంథములు 0 4 0
- 8 కడపటి వీడికోలు - పద్య కావ్యము
- 9 కవిత్వ తత్వనిరూపణము - వ్యాసములు
- 10 మిరాబాయి నాటకము ఈ గ్రంథముల నొక్కసారిగా కొనువారికి పోస్తేజి మేమే భరింతుము. వర్తకలకు తగుమైన కవిమను ఇయ్యబడును. మ్యానేజరు. సరస్వతీ భండారము, పెమ్మరెడ్డిపాళెం, నెల్లూరిపాడు.

అతినరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నాకు అతినరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధిని చారుగాకూర్చిన, మద్రాసు ఆర్మీనియస్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారికి అనేకసమస్కారములు. రెండుమాసములక్రిందట ఒకే నెట్టున కొంతమారముకూడ నడుచుటకు శక్తి లేకుండెను. ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా ఒకే నెట్టున 2 మైళ్లదూరముకూడ నడచుటకు శక్తిగలదు. నేటివృద్ధులు పుష్టికరముగా నున్నాను. నా వ్యాధులన్నియు పూర్తిగా కుదిరినవి.

మిస్. ఇ.ఎమ్. రేగో, 2/1 తిరువేంగడ మొదలి వీధి, పార్కుచెను, మద్రాసు.

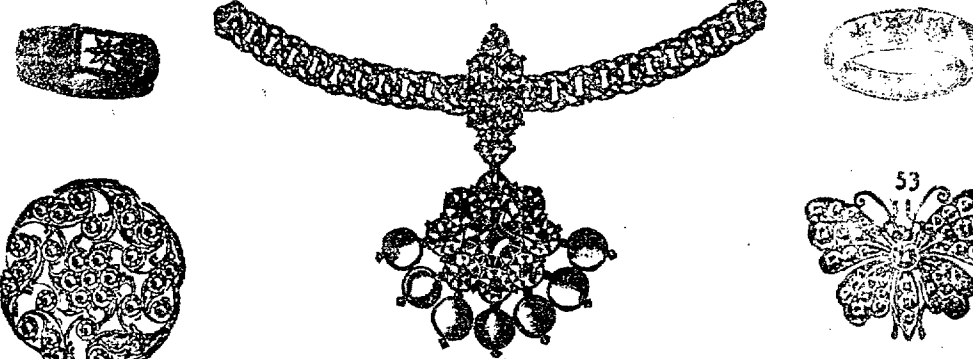
వారి సలహాకట్టు ము రు 15-0-0

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొదలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మత్తులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వినకములు తెలియగోరువా రీకిందివినిపమునకు వ్రాయుట మును.
మేనేజరు,
సిటీ టాక్సికంపెని, 1736
2/3 అంపర్స్కోవీధి, జి.టి. మదరాసు.
(బాడ్వేజు పడమటివీధి)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 భాగము: - అన్ని వ్యాధులకును మలభముగా చికిత్సచేసి కొను 600 యోగములుగల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి రు 1-4-0
2 భాగము: - శుద్ధులు, భస్మములు, వంట, ఖజ్జలి, ఔషధములు, అసక, అండ్లు, ద్రావకములు, రేఖ్యములు, నూర్లములు, తైలములు మొ|| అన్నిరకముల ఔషధములకు అనుభవపూర్వకముగా చేయుపద్ధతులతో వ్రాయబడియున్నది. 1-కి రు 1-12-0, పోస్టు ఖర్చులు - ప్రత్యేకము
ఆయుర్వేద చంద్రిక: - వైద్య ఆరోగ్య, శారీర, ఔషధరంగునూ, చికిత్సా మొ|| వ్రాయబడు వైద్యపత్రిక, పం|| వ చంజారు 2-కి-0 మాదిరి యుచితము: -
పి. శి. పి. అందుకో,
ఆయుర్వేదసమాజం - పెరిదేవి - నెల్లూరుజిల్లా.

నమ్మకమును కొత్తహారిది నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రాజ్యాయెరి మానిఫాక్చరీంగు కంపెని

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. శ్రాంబి 51, చైనాబజారులోడ్లు, మదరాసు

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తహారి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగిచెక్కులు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకచాదిరీల అడ్డగిలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకూజాలు, టంబ్లర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకు న్ను చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాచెటర్లు: - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, 1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

మిక్కిలి బహుమతకమై
గుడ్డలకు వేయు సబ్బు
డాన్ డేని
తప్పక కొనుడు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీలో సహ 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతాంజనము మృత్యు శాంతిరంగం కస్తూరి, కంఠమధ్యపుష్ప, పచ్చకస్తూరి, అతిమృతకారకము వలన జన్మించినది. అత్యంతమృత్యు వీరమృత్యుకాని యందులో చేరుటలేదు. పసిబిడ్డలు, బాలకులు, బాలికలు, యవ్వనము తరుణులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరూ దీనిని సాధారణరంగము లన్నిటిని అనుపాదేయముతో వాడవలసింది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సుదీనికంటె. వేసకులకు బుడ్డు భక్తి అనుచున్నది 250-300 చూరము గల బుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్డులకు 1-4-0 పోస్తుభక్తి వేరు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొంతవలన అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి అందుకు యేలాటి సంకేతములేదు. రత్నక వాడి చూడుడు.

సారస్వతానవం:—రక్తకృద్ధి, బుడ్డికాసాని, క్షాపక క్షిణి హెచ్చించును, బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
బాలసుఖోదయ:—శిశు పిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యవహు. తిరుగానుండును. గుణ మత్యంతము 0-12-0.
భావనబిరక రసాయనం:—పిల్లలంబంధమైన వ్యాధులు, శాంతిలు, అశిర్వి కటావంశలేపోవును. రు 1-0-0.
వారగజ కేసరిలేహ్యము:—సర్వవారములకు ఆకలి కుండగించుటకు ముఖద్వారము మొలకల వా 1 కి బుడ్డి 0-12-0.
మా కొంతవలన గుణము ఒకసారి కొనినవారికి రెలియును. ఒకవసారి మావద్ద కొనిన వీరకు ఎక్కువైన మావద్దనే కొనినవారికి మావద్దనుకూడు. సాధ్యమైనంతవరకు చాలివు వెంటచాలకుండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారామకృష్ణకాళి, మొదలు.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలే అందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.
వెంట్రుకలు దువ్విసవుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవహు వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. కబవీక్షువల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. 3 బుడ్డులకు రూ 2-10-0.

126

విశిష్టార్జున ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)
మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక
అత్తరు కావలసియున్న
ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
ద్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
ద్రాం బుడ్డి 0-8-0 }
వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలువజెంట్లగు,
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 నమ్మనకిడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన జడయగలరు.

శ్రేష్ఠతరమైన వెంట్రుకల తైలము "మినినూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ ఆయిల్ యితర అపాయకరమైనవస్తువులు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచినిగాముకలిగి, నాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.
దీనిని వాడుటచే వెంట్రుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. ఇందును రాసీయక వెంట్రుకలను బొగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మాత్రా త్రా క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.
ఆ తంక విగ్రహ పార్శ్వ సి,
26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కఫచింతామణి

వాత, పిత్త, శ్లేష్మ, ఉబ్బసములు, దీర్ఘదగ్ధలు, తుయ, రక్తక్షయ, శ్వాసకోశము, గొంతుకనందు కశ్యకక్షేదగ్ధలు, ఆయాసము, ఒగర్పు, శరీరము శుష్కించుట, పిత్తమధికరించి నోట నీరూరుట, అజీర్ణము, అరుచి ఎన్నివిధముల, గుంజుకొన్నను కఫము బయటపడకుండుట మేఘరంజని మొదలగు కఠిన వాధలకు అమోఘముగా బనిజేసి జీవితము సుఖ ప్రదముగా జేయును. గ్యారంటీగా నెలకు సరిపడుదుండు రు 4-0-0. పక్షమునకు రు. 2-0-0. వారమునకు రు. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులువేరు.
సుమారు 100 యోగ్యతాప్రతికలు గల కేట్లను యివాం. యం. సుబ్బారెడ్డి, ప్రోప్రయిటరు, రెడి అందుకో గోపాలపురం, కొత్తపేట.

ELECT O GOLD PLATE WRIST WATCHES.
The very newest style. Th. design and durable finish will satisfy the most critical. Very charming appearance. Fitted with excellant Swiss mechanism.
Guaranteed for three years
PRICE Rs. 7-0-0 with strap or Bracelet, World renowned "B" Timepiece Rs. 2-8-0
Write to: **V. S. WATCH Coy.**
P. B. 105, MADRAS

గాంధీ దైవజుడు
హనుమాన్ ఆరూఢము
మీ భవిష్యత్తునుగురించి భర్తవ్యాయమైన ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపినయెడల జరగబోవు సంగతులను దాఖలుగా తెలిపెదము ప్రశ్న వ్రాయుకాలమున కూడ వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నలకు. రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 1 సం॥ ఫలము వ్రాయరు 2-0-0 యితర వివరములకు వ్రాయుడు.
వి. కె. ఎస్. చాళియారు, అంజనేయస్వామి, శ్రోతిసాలయము తిరు వడి, చిత్రావజ్జిల్లా.